

FAŞİZME, EMPERYALİZME, FEODALİZME, ŞOVENİZME VE HER TÜR DEN GERİCİLİĞE KARŞI

PARTİZAN

Eylül 2001

Sayı: 40

Aylık Siyasi Dergi

FİYATI: 1.000.000 TL (KDV dahil)

ISSN: 1303-0078

Türkiye’de ekonomik kriz ve yeniden yapılandırma projeleri

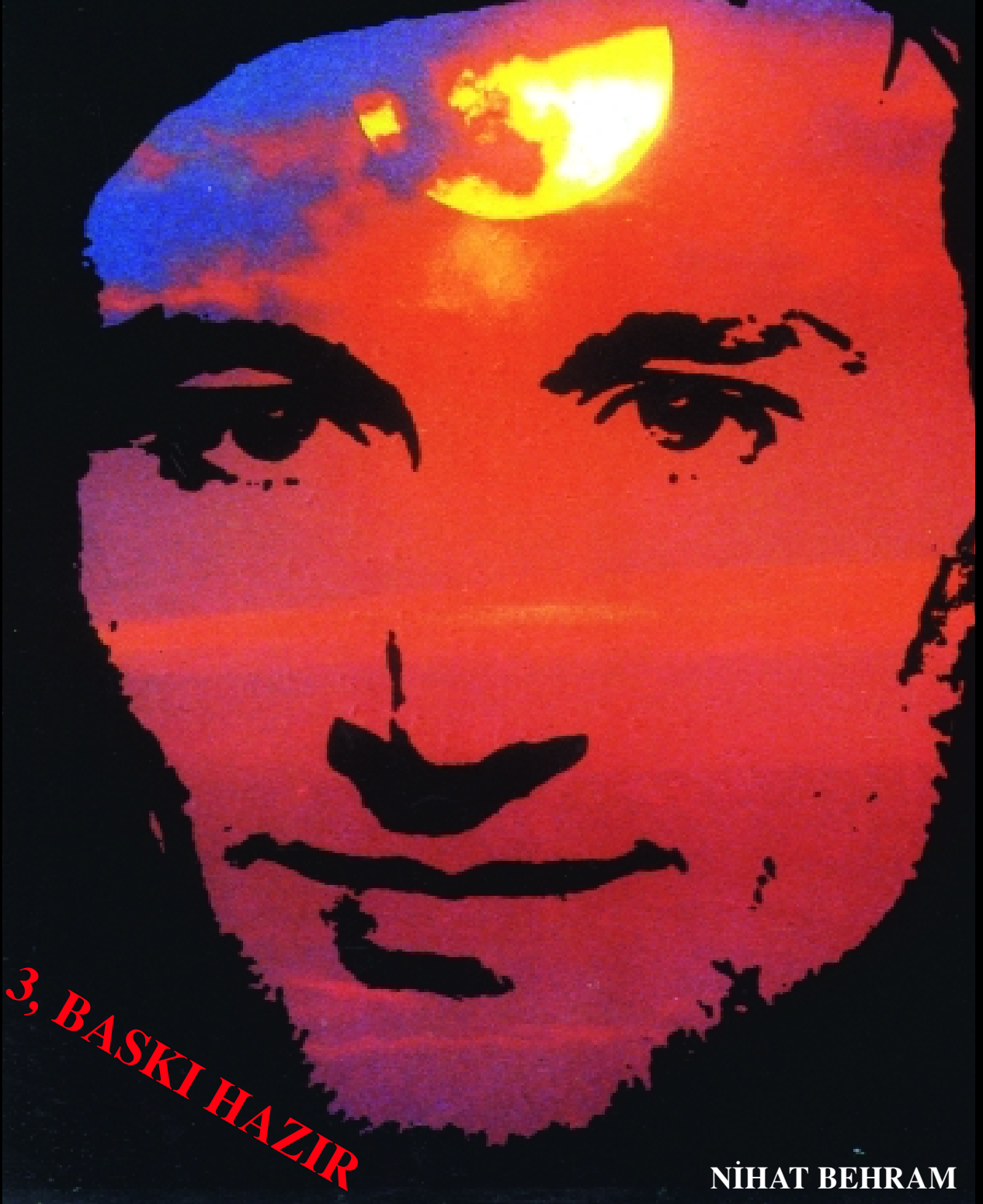

Hakim sınıfların “Stratejik Güvenlik Anlayışı”
doğrultusunda halka yönelik saldırıları sürüyor.
HER ŞEYE RAĞMEN BİZ KAZANACAĞIZ!

ser verip sır vermeyen komünist önder

İbrahim Kaypakkaya

hayatı ve mücadelesi

3, BASKI HAZIR

NIHAT BEHRAM

**UMUT YAYIMCILIK VE BASIM
SANAYİ LTD. ŞTİ**

Yönetim yeri: Gureba Hüseyin Ağa Mah.
İmam Murat Sok. No:23/2

Aksaray-Fatih/İSTANBUL.

Tel: (0212) 521 34 30, 531 48 53

FAKS: (0212)621 61 33

Genel Yayın Yönetmeni: **Memik HOROZ**

Sahibi ve Yazışleri Müdürü: **Barış AÇIKEL**

Baskı: Kayhan Matbaası

ISSN. 1303-0078

email:

umutyayimcilik@superonline.com

BÜROLAR

♣ **KARTAL:** HAMAM SOK. DEMİRLİ İŞHANI NO:

57/14 KARTAL, TELEFAKS: (0216) 306 16 02

Cep:0535 820 33 96

♣ **ANKARA:** NECATİBEY CAD. NO: 66/4 MALTEPE,

TELEFAKS: (0312) 231 77 05 Cep: 0543 362 53 60

♣ **İZMİR:** GAZİOSMANPAŞA BULVARI, KOÇAŞ

İŞHANI NO: 87, DAİRE:318 KONAK, TELEFAKS:

(0232) 441 93 09 Cep:0535 310 31 84

♣ **MALATYA:** DABAKHANE MAHALLESİ,

BOZTEPE CAD., BABACAN İŞHANI NO:9

KAT:1/16 MALATYA TEL: (0422) 325 78 13

Cep: 0535 314 36 70

♣ **BURSA:** GÜMÜŞÇEKEN CAD. ERKMEN

İŞHANI, NO:7/21, HEYKEL, TEL: (0224) 224 09 98

Cep:0535 975 65 32

♣ **SAMSUN:** KALE MAH., YUSUF KEFELİ

İŞHANI, KAT: 6, NO: 9, TEL: (0362) 435 64 57

Cep: 0535 454 22 50

♣ **TURHAL:** YAVUZ SULTAN SELİM MAH.

TANRI-VERDİ SOK. 19/15 2. NOTER YANI

TURHAL/TOKAT TEL: 0356 276 37 20

Cep: 0533 414 65 54

♣ **AVRUPA MERKEZ BÜRO:** WESELER STR 93

47169 DUISBURG-DEUTSCHLAND TEL: 0049 203

40 60 958 FAKS: 0049 203 40 60 959

Hesap Numaraları:

Sakine Dönmez

Ziraat Bankası Aksaray Şb.

Yurtdışı DM hesap no:: 301009-389694

Yapı Kredi Bankası Aksaray İstanbul Şubesi:

Fr. Fr.Şube Kod: 0020 Hesap no: 3013651.5

Yurtiçi TL Hesap No: 85870-4

Vakıfbank Valide Sultan Şb.

Avusturya Şilini hesap no: 345-4018882

PARTİZAN'DAN

Merhaba;

Yeni bir sayımızla daha birlikteyiz. İçinden geçtiğimiz süreç emperyalistlerin TC. devletini kendi politikalarına göre “yeniden yapılandırdıkları” bir süreç. Uzunca bir süredir devam eden bu süreç, yılın başında yaşanan ekonomik krizle birlikte ortaya atılan “çözüm” önerilerinde daha da belirginleşti. İlan edilen yeni “kurtuluş savaşı” ile işçi sınıfı ve emekçi halka yönelik topyekün saldırının ifadeleri olan yasalar bir bir meclisten geçirildi. Emperyalistler ve onların yerli uşakları; TC. devletinin emperyalistlerin isteklerine göre “yeniden yapılandırılma”nının açık bir ifadesi olarak, “ulusal güvenlik” anlayışlarında yeni bir yaklaşım ortaya koyduklarını belirtmekten çekinmiyorlar. “Stratejik güvenlik anlayışı” olarak ifade ettikleri bu anlayış doğrultusunda TC devleti; bölge halklarına ve halen yoğun bir faşist zulüm uyguladığı Türkiye halklarına yönelik saldırılarını artıracığının işaretlerini veriyor. Tüm bu yaşananların arka planını ortaya koymak için sayfalarımızda, “Türkiye’de ekonomik kriz ve yeniden yapılandırma projeleri” adlı çalışmaya yer verdik.

Sayfalarımızda bir önceki sayımızdan devam eden çalışmalarını sizlere ulaştırmayı sürdürüyoruz. Ancak elimizde olmayan nedenlerden dolayı dizi yazı olarak sizlere ulaştırdığımız “Lal Salam Comrades” adlı çalışmayı yayınlamayız. Bu çalışma elimize ulaştığında; önümüzdeki sayılarda kaldığımız yerden yayınlamayı sürdüreceğiz.

Bu çalışmaların dışında bu sayımızda Ölüm Orucu eyleminde şehit düşen Proletarya Partisi’nin genç önder kardolarında Muharrem Horoz ile ilgili bir yoldaşının yazdığı yazıya yer verdik. Bu tür çalışmalara önümüzdeki sayılarda da yer vermeyi sürdüreceğiz.

Eylül ayı içerisinde kaybettiğimiz proleteryanın ve ezilen halkların öğretmeni Mao Zedung’un ölümünün 25. yıldönümü vesilesiyle, O’nun Marksizm-Leninizm-Maoizm’e yaptığı katkıları içeren kısa bir çalışmaya yer verdik. Bu yazının; Nepal’de yükselen Halk Savaşı’nın geldiği aşama itibarıyla devrimci-demokrat kamuoyunca daha bir ilgiyle inceleneceğini düşünüyoruz.

Bir sonraki sayımızda buluşmak dileğiyle.

Dostlukla...

İÇİNDEKİLER

Türkiye’de ekonomik kriz ve yeniden yapılandırma projeleri	2
Çiang Çing: Komünist bir önderin devrimci emelleri - 2	17
Büyük Proleter Kültür Devrimi	35
Nepal Komünist Partisi (Birleşik Merkez)	
Sönmeyen bilinç	46
Maoizm üzerine	58
Büyük devrimci sanatçı Yılmaz Güney	61

Türkiye'de ekonomik kriz ve yeniden yapılandırma projeleri

Egemenler krizin yaratıcı faktörlerinden biri olan IMF ile krizi aşma yolunu tutuyorlar. Bunun pratik anlamı ise söylenen herşeyi yapmak ve uysal bir şekilde dinlemektir. Diğer yandan IMF'nin verdiği borç paralar yüksek faizli borçların ödenmesine geri gidiyor. Yani IMF, kaşıkla verdiğini kepçeyle alıyor. Dolayısıyla IMF "kurtarıcı" olmak bir yana krizin daha da derinleşmesinin ve halkın daha da yoksullaşmasının aktörüdür.

1- EKONOMİK KRİZ

2001 yılı başlarında başlayan ve giderek derinleşen kriz sürgit siyasal bunalımla atbaşı gidiyor. Ki bu kriz, yapısal bir sorun olmakla ve dışa bağımlılıkla karakteristiktir.

Bu kriz sonucu bankalardan büyük sermayeye ve uluslararası para spekülâtorlerine milyarlarca dolar hortumlanmış, özellikle de küçük üretim durma noktasına gelmiş; binlerce küçük üretici iflas etmiş, binlerce işçi yedek işçiler ordusuna katılmıştır. Ve bu kriz sonucu spontane kitle eylemliklerinin yanı sıra, işbirlikçi odaların inisiyatifinde kontrollü eylemler gerçekleştirilmeye çalışılarak, kitlelerin sisteme olan tepkisi bu "kontrol" odakları tarafından sistemin kendi içinde deşarz ettirilmesi hedeflenmiş; ama tüm bunlara rağmen ortaya çıkan nesnel tablo, yani kitlelerin muazzam tepkisi ve öfkesi karşısında, eylemlerin kendi kontrolünden çıktığını anlayan egemenler panik halinde polis terörüne baş vurarak bu emekçi eylemlerini sindirme yoluna gitmişlerdir.

Egemenler krizin yaratıcı faktörlerinden biri olan IMF ile

krizi aşma yolunu tutuyorlar.

Bunun pratik anlamı ise söylenen herşeyi yapmak ve uysal bir şekilde dinlemektir. Diğer yandan IMF'nin verdiği borç paralar yüksek faizli borçların ödenmesine geri gidiyor. Yani IMF, kaşıkla verdiğini kepçeyle alıyor. Dolayısıyla IMF "kurtarıcı" olmak bir yana krizin daha da derinleşmesinin ve halkın daha da yoksullaşmasının aktörüdür.

a- Krizin nedenleri

Ekonomik krizin kısaca anatomisini bu şekilde verdikten sonra, şimdi de krizin nedenlerini ve gelişimini daha da detaylı inceleyelim.

Emperyalist-kapitalist sisteme bağıllık demek, ekonomik ve siyasal bunalımlarla iç içe yaşamak ya da her an krizlere maruz olmak demektir. Bizim gibi iktisadi olarak geri olan ülkelerde bazı dönemlerde görece olarak bir "istikrar" sağlansa da, ki, bunun sürekli ve kalıcı olmayacağı açıkça görülebilen bir gerçektir, esas olan istikrarsızlıktır.

Emekçilerin ücretlerinin genel anlamda her zaman düşük olması bir tesadüfle ya da dönemsel şanssız politikalarla

açıklanamaz. Kendi bağımsız kapitalist gelişimini sağlayamamış ve emperyalizmle göbekten bağımlılık ilişkisi olan bir ülkenin egemenleri emekçilere yönelik sömürüyü her zaman için pervasız kılar. Türk İş araştırma raporuna göre 700-800 milyon olması gereken asgari ücret 105 milyonda tutularak emekçi yığınlar neredeyse açlığa mahkum edilmiştir. Hal böyle olunca, arz-talep çelişkisi de bir o kadar keskin hal almıştır. Bu keskinlik, tıpkı bir buhar makinası kazanına sürekli olarak kaldıramayacağı bir ısının verilmesi sonucu, kazanın patlaması durumuna benziyor. Her yerinden lehimlerle yama tutturulmuş bir buhar makinasının çalışma kapasitesi, kendi özgünlüğüyle orantılı olur. Meselenin can yakıcı özelliği de, arz-talep çelişkisinin dışa bağımlı bir tanımla karakterize olmasıdır.

Dolayısıyla, bizim gibi ülkelerde patlak veren ekonomik krizlerle emperyalist-kapitalist ülkelerde patlak veren ekonomik krizler bir ve aynı özelliklere sahip değildir. Emperyalist ülkelerin devasa boyuttaki (bizden hortumladıkları) yedek mali kaynakları bir süre bu ülkeleri ayakta tutmaya ve onlara emniyet sibo-bu olma işlevi görmeye yeter. Fakat, bizde öyle olmuyor. Üretici güçler çok daha yüksek oranda tahrip oluyor; emekçiler daha pervasızca sefaletle itiliyor.

Hiç bir sosyal güvencesi olmayan yedek işçi ordusu büyüyor ve tarım tam anlamıyla kıyıma uğruyor. Kuşkusuz ki, emperyalist kapitalist ülkelerde yaşanan krizlerle bizim gibi ülkelerde yaşanan krizler bir ve aynı olmakla birlikte, sonuçları itibarıyla birbirini etkilerler.

Anımsanacağı üzere Güneydoğu Asya krizi patlak verdiğinde, Türkiye'nin bugünkü durumuna benzer şeyler G. Kore, Endonezya, Malezya vb. ülkelerde de yaşanmıştı. Para spekülatoörle-

rinin sağladığı sıcak para akışı bu ülkelerde de durmuştu ve krizin patlak verdiği anda para spekülatoörleri milyarlarca doları dışarı çekerek muazzam karlar yaratmışlardı. Hemen hemen benzer şeyler. Türkiye'de yaşanan bu son kriz, için de geçerlidir. 8-10 milyar dolar bir gecede uluslararası mali spekülatoörlerin ve bir kaç büyük kompradorun kasasına gitmiştir. Ki hükümet, bu paraların kimlere gittiğini bir "devlet sırrı" gibi gizliyor. 8-10 milyar dolarlık paranın bir önemi de, mevcut ekonomik krizi derinleştirmesidir.

Keza, krizin hemen öncesinde bankalarda yaşanan "hortumlamalar", halkın parasının-mevduatlarının kimlerin kasasına, nasıl gittiğine ilişkin önemli örneklerdir.

Tüm bu banka kasalarının, yani emekçilerin mevduatlarının, üretim dışı asalak ekonomiye; rantçılara, bürokratlara hortumlanması da bir tesadüf değildir. Çünkü; rantiyecilik ekonomisi ve bürokrat burjuvazi Türkiye ekonomisinin köşe taşlarını oluşturmaktadır.

Her şeyden önce, Türkiye bankalarının önemli bir kısmı kara para aklama, rant ekonomisini işlevli hale getirme ve faiz giderlerinin hesabını tutma işlevi görüyor. Dolayısıyla bu durum, mevcut üretim ilişkilerinin en çü-

rük yönünü tanımlaması (üretimden kopuk olması) açısından ilgi çekicidir.

Bu olgular toplamından Türkiye'deki ekonomik-krizin nedenlerini çözümleyecek nedenlere işaret etmiş oluyoruz. Krizin nedenini yalnızca arz-talep çelişkisiyle açıklamaya kalkışarsak, Türkiye'nin yarı-sömürge, yarı-feodal ekonomik etkilerini tanımlamakta eksik ve yanlış sonuçlara ulaşmış oluruz.

Evet, dünyada genel anlamda bir ekonomik durgunluk (bakınız Ergin Yıldızoğlu Cumhuriyet -3 Eylül 2001 Dünya Ekonomisine Bakış) yaşanmaktadır. Bu durgunluk Türkiye ekonomisine de yansıyor. Fakat bu durum yalnızca sınırlı bir yansıma olarak kaldı. Çünkü, dünyada bir ekonomik durgunluk olsa da, kiriz boyutunda tüm dünyada kendini hissettiren bir gelişme değildir. Ki böyle bir çelişme olmuş olsaydı tüm dünyada geniş çaplı bir kriz yaşanmış olurdu. Dolayısıyla mevcut kriz Arjantin- Türkiye gibi bir kaç ülkede patlak veren lokal bir durumu tanımlamaktadır. Krizin yaratıcısı IMF-DB ve Türkiye ekonomisinin içsel yapısıdır. IMF, Türkiye ve Arjantin gibi ülkeleri yeni modeli için kobay olarak kullanarak, uluslararası mali sermayeye "yapısal uyum" sağlamasını hedeflemesi krizin bir nedenidir. Uluslararası mali

sermayeden gelen “sıcak para”larla ekonomisini “ayakta” tutmaya çalışan bir ülkenin bu sıcak paranın aniden dışarı çıkmasıyla Türkiye ekonomisinin düşeceği durumu analiz etmek için bir ekonomist olmak gerekmiyor. Borçlarının faizlerini dahi IMF ve Dünya Bankası’ndan aldığı paralarla ödeyen ve ekonomisini rantıye üzerine kuran bir ülkenin gerçekliğini doğru bir biçimde analiz etmedik mi, bağırnda taşıdığı sınıf çelişkilerine müdahale edecek yöntem ve yolda da önemli yanlışlıklara düşeriz.

UNCTAD (Kalkınma ve Ticaret Örgütü) nün Eylül 2000 tarihli Asya Krizi’nin değerlendirilmesini içeren raporunda;

1- Alternatiflerinin bulunmasına karşın IMF politikalarının uygulanması.

2- Yapısal zayıflıklar faizlerin artmasıyla ağırlaşmıştır.

3- Krizin toplumsal yükü ağır olmuştur.

4- Bölgenin uzun dönemli kalkınması, küresel ve piyasaların hükümranlığına bırakılmıştır” saptamaları yer almıştır.

Hiç kuşkusuz ki, Maoistlerin IMF ve DB politikalarına karşı alternatif politikalar sunma diye bir sorunu olamaz. Ancak Yeni Demokratik Devrim ve sosyalizm programı gibi karşıt programlar sunarız. Diğer tüm “alternatif” politika ve programlar kriz üretmek zorundadır. Çünkü krizler yönetici erkin taktiksel politikalarıyla ilişkili değil, ekonominin içsel yapısıyla ilintilidir. “Yapısal zayıflık” ekonominin emperyalizme bağımlı sarmal ilişkisinin sistem içinde engellenemez zorunlu sonucudur. Yüksek faizler ise, rant ekonomisinin ve “yapısal zayıflığın” yansımasından başka bir şey değildir. Dolayısıyla, bizim gibi emperyalizme göbekten bağımlı ülkelerde ekonomik krizlerin tek bir nedeni

yoktur. Rant ekonomisi, arz-talep çelişkisi ve emperyalistlere olan yüksek faizli borçlar hepsi birbirini besleyen temel faktörlerdir.

Eskişehir Ticaret Odası (ETO) Başkanı **Vedat Yücelen**, “sorusuz ekonomik politikaların ortaya çıkardığı sonuç üretimi değil, rantı hedefliyor. Siyaset rant paylaşımı için kullanılıyor” diyor (Evrensel 7 Haziran 2001) ekonomi politikalarının üretimi değil de, rantı üretmesi siyasilerin sorumsuz ekonomi politikalarından değil, Türkiye siyasetinin bu üretim ilişkilerine göre şekil almasından ya da bu ekonomik ilişkilerin kendisine uygun siyasal ilişkileri üretmesinden kaynaklıdır. Fakat ETO Başkanı rant ekonomisine vurgu yaparak, önemli bir gerçeği de vurgulamış oluyor.

Özellikle de emperyalizme bağımlılık ilişkisi sürdüğü müddetçe, krizlerin sarmal ilerleyişi devam edecektir.

Öte yandan da IMF ve DB’-

Özellikle de emperyalizme bağımlılık ilişkisi sürdüğü müddetçe, krizlerin sarmal ilerleyişi devam edecektir.

den %14-15 ile aldıkları yüksek faizli paraların büyük şirketlere %0 ile 4 arası verilen düşük faizli kredilerden milyar dolarların kime gittiği daha net anlaşılıyor. Küçük ve orta ölçekli işletmelere verilen dolar faiz oranı ise %5’lerden başlıyor. Dolayısıyla emperyalistlerden yüksek faizlerle alınan borçların faizlerinin ödenmesinin dahi halkın cebinden nasıl gittiğini salt bu karşılaştırmalı rakamlardan dahi görebiliyoruz. 150 milyar (ana para) dış borcu ve bu dış borcun her ay ürettiği faizlerinin halkın emeğinin katmerlice sömürülmesiyle karşılandığını düşünürsek, halkın alım gücünün esas olarak sürekli bir biçimde aşağı çekilmekte olduğunu görürüz. Dolayısıyla üre-

timin gerilemesi ve işsizler ordusunun büyümesi kaçınılmaz bir sonuçtur. Diğer yandan da rantıye ekonomisi zaten cılız olan Türkiye mali sermayesini de üretime yönelik yatırımlardan özenle uzak tutmaya itmek zorundadır. Dolayısıyla, banka sektöründe faize dayalı bir ekonominin oluşması kaçınılmazdır. Bu formülasyondan da anlaşılacağı gibi, tüm ekonomik ilişkiler birbirini dolaylı ya da dolaysız olarak besliyor. İşte, Türkiye krizinin nedenlerinin ana şifresi bunlardır. Dolayısıyla, emekçi yığınların sınıf düşmanları da bunlardır

b- Ekonominin yeni kurtarıcı jönü ve IMF-DB ilişkileri

Ekonomik krizin patlak vermesinin yanı sıra siyasal krizin derinleşmesi sonucu, yönetici erk panik halinde ve ivedi olarak ABD’nin direktifleriyle DB bürokrati Kemal Derviş’i adeta bir kurtarıcı jön olarak ABD’den “getirmiş”tir. Bu durumu, yalnızca bir bürokrat ataması olarak açıklayarak sınırlı bir tanıma gitmek son derece yanlış bir değerlendirme olur.

Durum; ABD’nin Kemal Derviş aracılığıyla ekonominin denetimini bizzat kendi eline alarak, emperyalist icraatlarını, dolaylı ellerden çıkarıp dolaysızca yönlendirmesidir.

Emperyalistlerle her geçen gün daha da bağımlılık ve kölelik ilişkisi sürdüren işbirlikçilerin çürümüşlüğü ve yolsuzlukları emperyalist efendileri tarafından dahi kaygıyla karşılanmıştır. Emperyalizm için önemli olan, alacak taksitlerinin güvence altında olmasıdır. Bunda bir sorun gördükleri an dolaylı müdahalelerini dolaysız müdahalelere dönüştürüyorlar. Bundan dolayıdır ki, verdikleri “yardımı” en iyi şekilde kontrol etmek için, IMF artık kendi memurlarını söz konusu olan ülkelere atıyor. Sırf bu gös-

terge dahi, krizin ne denli büyük olduğunun, sistemin çürümüşlüğüne ve emperyalizme kölece bağlılığın kanıtıdır. Ki IMF'nin Arjantin vb. ülkelerde uyguladığı politikalarda da benzerlik görülmektedir.

Derviş'in misyonu da IMF'nin bugünkü mevcut programını en iyi biçimde uygulayarak ülkenin en karlı kuruluşlarını emperyalist tekellere pazarlamaktır. Tüm bu olgular, bağımlılık ilişkilerinin doğal bir sonucudur.

Kemal Derviş sıradan bir bürokrat değildir. ABD'nin yetiştirdiği uzman bir Amerikancı kadrodur. Kemal Derviş, Türkiye'de neo-liberal politikaların ilk hazırlayıcısı ve uygulatıcısıdır. Bu vesileyle, tarih hafızamızı canlı tutup geriye 1978'lere doğru bir göz attığımızda:

"... Türkiye'nin sanayileşme stratejisinde değişiklik yapmak gerekmektedir. Büyük ölçüde büyük bir dış ticaret açığı ile sanayi sorununu çözmek olanaksızdır. Onun için Kimya, Temel Makine ve İmalat, Maden İşletme gibi ağır sanayilerde gelişme beklemek gerçekçi değildir. Kaynaklar ihracata yönelik hafif sanayi dallarına kaydırılmalıdır, ağır sanayiden gelişme beklenmemelidir..." (Dünya 28 Ağustos, 1978 Aktaran İlhan Selçuk Cumhuriyet)

Sahi, 24 Ocak kararları hangi direktifleri içeriyordu? Tam da üzerine bastığımız, Kemal Derviş'in Dünya Bankası (DB) için hazırladığı "Türkiye Raporu"nda ifade edilen işte bu "öneriler" paketini içeriyordu. Kemal Derviş'in bu raporda belirttiği "sanayileşme stratejisi" Keynesci ekonomi-politikalarından neo-liberal ekonomi politikaya geçiştir. Dolayısıyla bugünkü "kurtarıcı" jönümüz, son yirmi yıllık neo-liberal politikaların arkasındaki kadrodur. Bakınız bu gerçekliği Rahmi Koç nasıl ifade ediyor? "... Kemal Derviş diye bir arka-

daş gönderdiler, Türk Telekom'dan, bankalara, THY'ye kadar tüm yasalar çatır çatır çıkıyor" (Cumhuriyet 21 Mayıs 2001) Bu cümlenin Türkçesi, ABD bilfiil Kemal Derviş aracılığıyla tam olarak Türkiye ekonomisini (ve dolayısıyla siyasetini) kuşatmaya alıyor. Tüm önemli KİT'ler emperyalist tekellere ve onların işbirlikçisi bir kaç büyük kompradora peşkeş çekiliyor.

Yaşanan ekonomik krizle birlikte Derviş aracılığıyla ABD ve diğer emperyalistlerin kapısını aşındırma turları başladı. IMF ve

ye gibi "çaresiz" bir ülkeyi seçiyor. Model IMF'nin dayattığı ekonomi ve siyasi kararlarının çıkarılması koşuluna uygun olarak para verileceğini vaad ediyor. Tarımı çökert yasalari, bankalar yasalari, Telekom yasalari, Ortadoğu vs. politikalarini onaylatacak kararlarini al, (vb. biçiminde uzatabiliriz) karşılığında borç parayı al. İşte emperyalistlerin yeni politikası bu model üzerine oturuyor. Emperyalistler teslim alma koşullarını ta baştan "garanti" altına alıyorlar.

ABD Başkanı Bill Clinton'ın

özellikle de ABD Hazine Bakanlığı 8-10 milyar dolar karşılığında 15 günde 15 yasa direktifleriyle Türkiye'yi tam olarak teslim alma politikaları izlendi.

c- IMF ve DB'nin sömürütalan politikaları:

Bakınız, ABD Hazine Bakan Yardımcısı Taylor, "Bundan böyle IMF Türkiye'ye uyguladığı gibi gereksindikleri kredileri vermeden önce çaresiz kalan ülkelere -belirli koşulları kabul etmelerini- isteyecek" sözleriyle IMF'nin bundan sonraki süreçlerde "çaresiz ülkeleri" tamamen teslim alma modelinin ana hatlarını bu şekilde ifade ediyor. Yani IMF, kendisine "yeniden yapılandırma"nın ilk kobayı olarak Türki-

ekonomi danışmanları konseyinin başkanı ve kabine üyesi, Dünya Bankası'nda baş ekonomist olarak görev yapmış Joseph Stiglitz gibi "çok yönlü" bir kişinin itirafları da IMF'nin bu güne değin izlediği siyaseti ele vermek açısından ibret vericidir.

"Son derece dikkatli bir ülke araştırmasının ardından mutlaka bir yardım siyaseti belirlenir. Ülkenin maliye bakanının eline 'yeniden yapılandırma' anlaşması tutuşturulur ve 4 aşamalı bir program uygulanması talep edilir. Bu aslında kan emicilerin iş başına geçtiği bir ölüm fermanıdır." (Cumhuriyet 28 Mayıs 2001)

Birinci aşama, özelleştirme ülke ekonomisinin temel taşlarını oluşturan KİT'lerin özelleştiril-

mesi. Bu işlem yapılırken bürokratların büyük miktarda komisyon alması...

İkinci aşama, “sıcak para”nın serbestçe dolaşımı; Uluslararası mali sermaye bağımlı ülkelere, hiç bir engele takılmadan girip çıkabilir. Bu spekülatif para ilkin dövize ve gayri menkule yönelir. Bir krizin çıkmasıyla birlikte, Arjantin, Brezilya, G. Kore, Endonezya, Rusya, Türkiye vb. ülkelerde yaşandığı gibi, hızlı bir biçimde ülke dışına kaçar. Durum böyle olunca kriz yaşanan bu tür ülkelerin ulusal rezervleri daha da azalıyor. Merkez Bankası kapağına dayanan dış borç faizi karşısında “çaresiz” bir durumda yeniden emperyalist mali sermaye koridorlarını aşındırarak “mali bürolarda” para dilencililiğine çıkıyor (Gerçi ülkemizde bu görevi Merkez Bankası yetkilileri yerine Maliye Bakanı ve hatta onu da aşarak direkt Başbakan yapıyor) IMF ve DB, kaçan “sıcak para”nın bu ülkelere geri dönmesini sağlamak için faizlerin yeniden yükseltilmesi “önerisi”nde bulunuyor. Yükselen faizler gayri menkul fiatlarını daha da aşağı çekiyor. 1997’lerde 20 ila 40 milyar dolar arası fiyat biçilen Türk Telekom, bugün 2 milyar dolara emperyalistlere peşkeş çekilmek isteniyor. IMF ve DB, bir kaç senelik” yeniden yapılandırma” programlarıyla bir ülke ekonomisini böyle teslim alıyor. Bu biçimiyle üretici güçler daha da baltalanarak, çok ciddi biçimde tahrip de ediliyor.

Üçüncü aşama, pazar fiyatlarının devreye girmesi; su, elektrik, petrol ve tekel ürünlerine vb. yapılan zam furyasıyla IMF ve DB’na olan borçlar halkın cebindeki paralardan karşılanarak, halk tam bir sefalet içine itilir.

Dördüncü aşama; Dünya Ticaret Örgütü ve Dünya Bankası’nın kurallarını ifade eden serbest ticaret antlaşması; Stiglitz “Asya, Latin Amerika ve Afrika

pazarlarına girmek isteyen, ancak bu üçüncü dünya ülkelerinin tarım ürünlerine karşı kendi üreticilerini bütünüyle koruma altına alan zengin batı, amacına ulaşmak için gereğinde bu ülkeleri finansal abluka altına almaktan geri kalmayacaktır” diyerek, emperyalist solucanların neo-liberal ekonomi politikalarını bağımlı ülkelerde nasıl yaşama geçirdiklerini açıkça itiraf ediyor. Görüldüğü gibi IMF ve DB’nin neo-liberal politikaları bağımlı ülkeler açısından tam anlamıyla vahşi bir soygun, talan ve teslim alma programlarıyla karakteristiktir. Türkiye egemenleri, IMF ve DB’nin tüm direktiflerini hiç bir

Ekonomide “yeniden yapılandırma” özelleştirmenin önündeki tüm engellerin kaldırılması ve bunun için gerekli “yasal” düzenlemelerin yapılması; bankaların bir kaç kompradorun ve emperyalist sermayenin tekelinde birleştirilmesi, tarımda küçük üreticilerin çöküşü vb. yönelimler içermektedir.

direnç göstermeden yaşama geçiyorlar. Yaşama geçirmek zorundadırlar da. Göbekten bağımlı olmak, oyunun bu şekilde oynanması kuralını da beraberinde getiriyor.

IMF ve DB bu sömürü ve talan politikalarını yüzüne geçirmiş olduğu “küreselleşme postuyla gerçekleştiriyor”, “küreselleşme” safsatalarının ve onların uluslararası mali sermaye kuruluşlarının özellikle de yarı/ yeni sömürge ülkelerde daha sınırsız sermaye ve emtia dolaşımı sağlamanın ideolojik kılıfı olduğunu bir kez daha IMF ve DB’nin Türkiye ilişkileriyle görebiliyoruz. Bu ilişkiler bugün neo-liberalizmin “küreselleşme” safsatasıyla cila-

lanması olur, yarın ise yeniden Keynesci ekonomi-politika ya da onun başka versiyonlarıyla olur. Bu çıkarsamalardan sonra emperyalist politikaların Türkiye üzerindeki somut uygulamalarına geçelim.

2- “YENİDEN YAPILANDIRMA”NIN İFLASI

a- Yeniden yapılandırma nedir?

Türk egemen sınıfları 24 Ocak (1980) kararlarıyla Türkiye’de başlatmış oldukları yeniden yapılandırma programlarını bugüne kadar IMF-DB direktifleri doğrultusunda çeşitli biçimler altında defalarca kez temcit pilavı gibi ısıtıp kamuoyu önüne sunmuştur. Yeniden yapılandırma” programlarının içeriği hemen hemen aynı kalmakla birlikte, günün koşullarına uygun olarak emperyalizmin temel çıkarları doğrultusunda devlete ve ekonomiye “yeniden” sondaj çekilmesinden ibarettir. 1999’lardan sonra ise DSP-ANAP-MHP koalisyon hükümeti açısından “yeniden yapılandırma” adeta bir şiar oldu. Emperyalizm için yeniden yapılandırma, değişen sürecin koşullarına uygun olarak uluslararası mali sermayenin sömürü ve talan çıkarlarını güvence altına alacak, daha da yoğunlaştıracak yeni-ekonomik-politikaların oluşturulmasıdır. (neo-liberal politikalar IMF-DB “yapısal uyum”, “Tarım reformları” vb)

Türkiye açısından ise, IMF ve DB’nin bu politikalarına uyum sağlayacak yapılanmalara (sanayiye, tarımda, devlette vb.) gitmektedir.

Ekonomide “yeniden yapılandırma” özelleştirmenin önündeki tüm engellerin kaldırılması ve bunun için gerekli “yasal” düzenlemelerin yapılması; bankaların bir kaç kompradorun ve emperyalist sermayenin tekelinde birleştirilmesi, tarımda küçük üreti-

cilerin çöküşü vb. yönelimler içermektedir. Tüm bu politikaların temel içeriği 24 Ocak'tan start alan Neo-liberal politikaların tesis edilmesini kapsamaktadır.

b- Ekonomide yeniden yapılandırma

Ekonomide “yeniden yapılandırma” IMF direktifleri doğrultusunda “döviz kur oranının sabitlenmesi”, özelleştirmeye hız verilmesi, bankalar yasasında gerekli düzenlemelerin yapılması vb. biçiminde sürerken, 2001 yılının başlarında patlayan ekonomik krizle birlikte, bir anda ekonomi ve siyasette önemli belirsizlikler oluşmuş, döviz kur fiyatları dalgalandırılmaya bırakılmıştı. Bu yaşananlar IMF programının bir ayağının güme gitmesi anlamına geliyordu. Bu gelişmeler üzerine IMF'nin yönlendiriciliğiyle çok hızlı bir şekilde “yeni” bir program hazırlandı. Sabit kur oranından serbest kura geçildi. TL yüzde 40-50 oranında devalüasyona uğradı. Durum böyle olunca, atı alan çoktan Üsküdar'ı geçmişti. Krizin patladığı daha ilk anda, uluslararası spekülâtorler ve büyük kompradorlar milyarlarca doları kasalarına indirmişlerdi.

1980'lerin başından bu yana IMF ve DB gibi emperyalist kurumlar aracılığıyla, yarı-sömürge ülkelere, dış borçların yeniden görüşülmesinin bir koşulu olarak dayatılan “makro-ekonomik istikrar” ve yapısal uyum programları, ulusal programların istiksarsızlaşmasına ve yarı-sömürge ülkelerin ekonomilerinin çökertilmesine yol açmıştı. IMF'nin yarı-sömürgelerde uyguladığı klasik politika ilkin dövizin sabit kur oranı üzerine oturtulması yönündedir; fakat daha sonra ani para dalgalanmaları ile sabit kurdan vaz geçilir. IMF destekli devalüasyon beraberinde tüm gıda mad-

delerine, ilaçlara, akaryakıtta, ulaşıma, iletişime ve tüm kamu hizmetlerine ardı arkası kesilmeyen

zamları getirir. Dolar bir gecede fırlar, enflasyon yükselir. Tüm bunlar yaşandığı esnada büyük vurguncular yüklü bir biçimde dışarı döviz kaçırmış olurlar. IMF bu sefer de hükümetin önüne yeni “anti enflasyonist program” koyar. Siz bakmayın programın adının “anti-enflasyonist” olmasına. Aslında tüm yerli ve yabancı sömürücülerin beslendiği önemli bir kaynaktır, enflasyonun yüksek olması.

Devalüasyon koşullarında en çok karlı çıkanların yanı sıra geniş halk yığınları bir kaç gecede tam bir çöküş yaşarlar. Ve bu koşullarda pastayı kapıp götüren büyük sermayenin belli klikleri-ken, pastadan pay alamayanlar ise feryat-ı figan çığlıkları atarlar. Mesela TOBB demokrasi havari-si kesilerek, bir gecede milyarlarca doları Merkez Bankasından çekenlerin isimlerinin kamuoyuna açıklanmasını istemiştir. Aslında TOBB'un tüm derdi de burada, yani pastadan pay almamasında yatıyor. TÜSİAD içinde bir kaç büyük kompradorun ve uluslararası para spekülâtorlerinin milyarlarca doları kasalarına indirmeleri, TOBB'u harekete geçiren tek unsur değil elbette; ama en önemli unsurlardan biri idi. TOBB içinde örgütlü olan küçük ve orta dereceli işletmelerde, ya-

şanan ekonomik krizle birlikte üretim ve arzlarının neredeyse durma noktasına gelmesi TOBB'un hükümetten desteği çekmesindeki en önemli nedenlerden biriydi. Tüm bu yaşananlar üzerine TOBB “devlette”, “siyasette”, ve “ekonomi”de yeniden yapılandırmanın bir an önce yaşama geçirilmesini ve “devletin şeffaflaşması” nı istedi. Keza aynı biçimde TÜSİAD da bol bol demokrasi havari-si kesilerek ekonomide ve devlette “yeniden yapılandırma” gerektiği üzerine vurguda bulunuyordu. Her şeyden

önce hükümetin kitleler nezdinde teşhir olması ve gözden düşmesi gibi faktörler TÜSİAD'ın hükümete olan desteğini kerhen desteğe çevirmesine ön ayak olmuştur.

“Yeniden yapılandırma”nın ABD ve AB emperyalizminin temel çıkarlarına uygun olarak ekonominin ve devletin günün sömürü koşullarına göre şekillendirilmesi olduğunu ana halkalarla ortaya koyduktan sonra meseleyi daha yakın plana alarak incelemeyi sürdürüldüm.

BANKALAR YASASI VE ÖZELLEŞTİRME

En sıradan bir insana bıkkınlık verircesine iki de bir dillendirilen “yeniden yapılandırma” programlarının; emperyalistlerin ve egemenlerin daha çok sömürü ve talan yasalarının çıkarılmasını istemesinden başka bir şey ifade etmediği su götürmez bir gerçekliği tanımlıyor. 11 Mayıs'ta çıkarılan “Bankalar yasası”yla Emlak Bank, Halk Bankası gibi kamu bankalarının tasfiye edilmesiyle Ziraat Bankası çatısı altında birleştirilerek, bir taşla iki kuş vurulmuş olunacak.

1- Bankalar tekelleşerek özellikle uluslararası büyük bankaların önü açılmış olacak. Keza aynı şey özel teşebbüse ait finans

(banka) kurumlarının tasfiyesi için de geçerlidir.

2- Önemli ihtisas alanlarına hitap eden bu bankaların tesviyesiyle, en başta küçük üreticiler gibi kredi ihtiyacı alanlarını düşük faizlerle kredi çekmelerinin önü de kapanmış olacak.

Bankalar kanunuyla Merkez Bankası'nın para miktarları üzerindeki kontrolünün yitirilmesi hedeflenmektedir. Faiz oranları "serbest piyasa"da ticari bankalar tarafından belirleniyor. Böylece tarım, küçük ve orta dereceli işletmelere "ayrıcılık" kredi verilmesi işlemleri son buluyor.

Tam bu süreçte "Tahkim yasası"nın yasallaşmış olması da tesadüf değildir. İşin özü daha net fotoğraflarla ayrıntılanıyor. Emperyalist mali sermayenin azami kar ve talanına tabi olunacak en elverişli koşullar yaratılmış oluyor.

"Ekonomik yeniden yapılandırma" programıyla birlikte ekonominin kilit taşlarını oluşturan tüm KİT'ler özelleştirme kapsamına dahil edilmişlerdir.

Bor madenleri de bu çerçevede özelleştirme kapsamındadır. Fakat duyarlı kamuoyunun Bor madenlerinin özelleştirilmesine karşı artan tepkileri vesilesiyle şimdilik geri adım atmış olan egemenler, yarın uygun koşulları oluşturduğunda 1 trilyon dolarlık Bor madenlerinin emperyalist tekelere peş keş çekilmesini yeniden gündeme getireceklerdir. Ama KİT'lerin uluslararası mali sermayeye peşkeş çekilmesi demek, ekonomideki en önemli köşe taşlarını uluslararası mali sermayenin denetimine geçmesi demektir. Böylelikle ara-sıra emperyalistlere yönelik oraya çıkan "küçük" siyasal "direnç"ler de kırılmış olunacak. (Tüm bu talan ve sömürü yasaları arka arkaya çıkarken "yeniden yapılandırma"nın en önemli ayaklarından biri olan F tiplerinin özellik de bu dönemde yaşama niçin geçirildiği

daha bir çıplak gözle görülebilir. Bunu bir anekdot olarak düşelim)

Tüm bu yalın gerçeklere rağmen TÜSİAD halen kriz çığırkanlığı yapmaktan geri durmuyor, çünkü ne kadar çok kriz çığırkanlığı yapılırsa o kadar çok sömürü ve talan yasası daha ivedi bir biçimde çıkarılıyor. Fakat bu çığırkanlık aynı zamanda "reel sektörün canlandırılması" talebini de yansıtıyor. Yani kompradorların kriz vesilesiyle durgun olan üretimlerinin yeniden üretime geçmesi dolayısıyla acentalarını ve satış bürolarını pazara ürün sunabilmesi kısacası talebe yönelik canlanmanın gerçekleşmesini istiyorlar. Çünkü bu krizle birlikte üretimin % 30'lara yakın düşmesi söz konusu. Bu durum bir süre daha geniş çaplı bir durgunluğa geçiş anlamına gelir ki, egemenler bir çok açıklamalarında da açığa çıktığı biçimiyle-görüleceği gibi şimdiden telaşa düşmüş durumda. Ki, kulislerde sık sık daha büyük bir krizin kapıda olduğunu ince mesajlarla kamuoyuna yansıtmaktalar. Bu vesileyle, TÜSİAD, IMF ve Deriş'in "yeniden yapılandırma programına" kayıtsız, koşulsuz destek verilmesi yönünde hükümete periyodik uyarılarda bulunmakta.

Tarımda:

IMF ve DB'nin "yeniden yapılandırma programı"nın en önemli ayaklarından birini de tarımın çökertilmesi ve bu doğrultuda özellikle de küçük üreticiyi ezme programı oluşturmaktadır.

DB'nin "tarımı yeniden yapılandırması" projesi yeni değildir. 1997'lere dayanmaktadır. Bu programın özü tarım sübvansiyonunun kaldırılmasını, emperyalist ülkelerdeki tarım ürünü fazlalarının Türkiye'ye ihracı için hububat, pamuk, fındık, tütün üretiminde daralmaya gidilmesini ve buğday, tütün, fındık, pamuk vb. ürün taban fiyatlarının köylülü-

ğün yıllık üretim masraflarını dahi karşılamayacak bir düzeyde tuturulmasını kapsamaktadır. Ki en son buğdaya verilen taban fiyat, üreticileri üretim yapamaz ve geçimlerini sağlayamaz duruma getirmiştir.

DB, tarıma verilen sübvansiyonun kaldırılmasını istiyor. 1997'de "Tarımda Reform ve yeniden yapılandırma taslağı" şeklinde hazırlanan DB programı 1998'den bu yana parça parça uygulamaya sokuldu. 2002 yılında gübre sübvansiyonunun kaldırılması, 2004 yılında ise tüm sübvansiyonların sona erdirilmesi hedeflenmektedir.

Emperyalist devletlerin kendi çiftçilerine vermiş oldukları sübvansiyon oranı % 30-40 arasındadır. Türkiye'nin ise çok cüzi miktardadır. Ve ileriki tarihlerde de tamamen kaldırılacaktır. Dolayısıyla Türkiye tarım üreticilerinin AB ve ABD'nin tarım üreticileriyle rekabet etmesi imkansızdır. Diğer yandan da Ziraat Bankası'nın üreticilere düşük faizlerle vermiş olduğu kredi, bankaların yüksek faiz oranlarına çekilecektir. Bu durumda da üreticiler, tamamen büyük banka, tüccar ve tefeci ağına itiliyor. Ankara gibi bir başkent şehrinin tarım bölgelerinde köylülüğün % 55-60 gibi büyük bir oranı "gayri resmi ilişkiler"den yani tefecilerden yüksek faizlerle borçlanıyor. Ki DB'nin "tarım programı"nın tamamen yaşama geçirilmesiyle birlikte bu oranın daha da yukarılara çıkması kaçınılmazdır.

Dünya Bankası'nın "Tarımsal Reform Uygulama Projeleri" adını taşıyan ve tarım üreticileri açısından tam bir talan anlamına gelen bu proje kapsamında Türkiye'ye verilecek 600 milyon dolarlık kredinin ilk dilimini oluşturan 397 milyon dolarının 116 milyon dolarlık bölümü tarım satış kooperatifleri birliklerinin "yeniden yapılandırılması"nda kullanılacak. DB, "alternatif ürün

ve ürünü planlama” (çiftçi ürün değişim programı) ile tütün, pamuk, fındık, hububat vb. ekim alanlarının daraltılmasını ön görüyor.

İşte, emperyalizmin tarımı çöktürme programının özünü bu biçimde açıklayabiliriz. Hangi bölgede, ne kadar üretim yapılacağına artık IMF ve DB karar verecek. Bu emperyalist yağma programı Türkiye topraklarında, Türkiye köylülerinin üretimine yönelik açık bir kotadır. Bu kota, çiftçilerin üretim yapamaz duruma gelmesi anlamını taşıyor. Kıt kanaat üretim yapanlar ise, emperyalist ülkelerin çiftçileriyle (sübvansiyon çelişkisinden dolayı) re-

lerken, diğer yandan da “borç servisi hedefine de” hizmet etmektedir. Yani Türkiye emperyalistlere olan borçlarını bu talan ve peşkeş politikalarıyla ödemeyi de tasarlamaktadır.

Ekonomide “yeniden yapılandırma” programları üçlü bir karaktere sahiptir. **Sanayinin, tarımın ve hizmet sektörlerinin (KİT’lerin) yağmalanmasını ve peşkeşini kapsamaktadır.** (Ve Türkiye’ye verilen borçların garanti altına alınmasını içermektedir.) Emperyalistler için her şeyden daha çok önemli olan şey, yarı-sömürgelerin kendisine olan borçlarının bir biçimiyle teminat altına alınmasıdır. Emperyalistler

kabet edemeyecek duruma geldiği için ürünlerini çok ucuza büyük tüccarlara vermek durumunda kalacaklardır. Türkiye ise, dolar üzerinden emperyalist ülkelerden tarım ürünleri ithal edeceğinden dolayı, tarım üreticileri ve emekçileri üzerindeki yük katlanılmaz hale gelecektir. Bugünkü koşullarda buğday üreticilerine verilen taban fiyat oranı ise gelecekteki sömürü ve talan uygulamalarının da ip ucunu vermektedir. Görüldüğü gibi, emperyalistlerin eliyle tarım tamamıyla çöküşe uğramaktadır. Tarım alanlarının daraltılması, toprağın ve tütün sanayinin özelleştirilmesi bir yandan tarımı çöktürmeyi hedef-

açısından alacaklarının teminatı, yukarıda ifade ettiğimiz biçimde cisimleşen politikalarında sentezleniyor. Bu tarım politikaları dahi, gelecekte daha büyük krizlerin kapıda olduğunun göstergesidir. Türkiye ekonomisinin tefecirantiyeci karakteri her geçen gün daha da derinleşirken, tarımdaki tefeci ilişkiler önümüzdeki süreçlerde köylülüğün geniş kesimine daha da çok vahşi bir biçimde kene gibi yapışacaktır. Ekonomiye (sanayi, tarım, bankalar, ticaret vb) damgasını vuran tefeci, rantiyeci ilişkiler ve dış borç yükü ve bu yükün getirdiği faizler Türkiye’nin gelir dağılımındaki uçurumu derinleştirirken ekono-

mideki durgunluğu da yaygınlaştıracaktır. Bu durgunluk sarmal bir biçimde banka ve tefeci faiz oranlarını da daha da yukarı çekecektir. Üretimden kopuk, binlerce, yüzbinlerce yedek işçiler ordusunun da oluşması vb. ilişkiler toplamıyla Türkiye ekonomisi adeta çürüyen bir duvarı andırıyor.

3- SİYASETİN VE DEVLETİN “YENİDEN

YAPILANDIRILMASI” a- Siyasette ve devlette

“Yeniden yapılandırma programı”nın en önemli ayaklarından birini de yeni dünya konjonktürüne uygun olarak “devletin ve siyasetin yeniden yapılandırılması” oluşturuyor. Ekonomide olduğu gibi siyasetin ve devletin “yeniden yapılandırılması” çeşitli dönemlerde çeşitli biçimler almıştır. Ulusal hareketin devrimci dinamiklerinin henüz tasfiye edilmediği, gerilla savaşının yükselişe geçtiği dönemde, devlet bütün kurumlarıyla, Kürt ulusal mücadelesi ve sosyal kurtuluş mücadelesine karşı bir şekilde yapılandırılmıştı. Bu biçim bir “yapılandırma” esas olarak Kürt devrimci dinamiklerine karşı olmakla birlikte devrimci-komünist harekete çok yönlü bütünlüklü politika ve kurumları içeriyordu. Ve esas olarak hakim sınıf çıkarlarına hizmet eden bir politik sürecin tanımıydı. Bu süreci Düşük Yoğunluklu Savaş Konsepti (DYSK- DYSS) olarak tanımlıyoruz.

Bugün gelinen aşamada ise ulusal ve uluslararası konjonktür, değişen koşullara uygun olarak farklı bir biçim almış durumda. Bu süreç PKK’nin tasfiye edilmesine ve emperyalistlerin Ortadoğu, Kafkaslar ve Balkanlar’da Türkiye’ye biçtikleri misyona uygun olarak işletiliyor. Bu sürecin nasıl işlediğini yakın plana alarak emperyalistlerin (esas olarak ABD emperyalizminin) Türki-

ye'ye biçtikleri misyonu ve egemen sınıfların hangi ihtiyacın ürünü olarak "devletin yeniden yapılandırılması"ını istediklerini inceleyelim.

Hakim sınıfların son MGK toplantılarında ve Ağustos ayında askerlerin devir teslim törenlerinde yaptıkları konuşmalarda "devletin yeniden yapılandırılması"nda yeni bir anlayış doğrultusunda şekillendiklerine tanık olmaktadır. "Stratejik güvenlik anlayışı" olarak ifade ettikleri bu anlayışı Orgeneral Cumhur Asparuk şöyle ifade ediyor "Güvenlik kavramı geçmiştekinden farklı algılanmaya başlanmış, ülke topraklarının dış tehditlere karşı fiziksel savunulmasına yönelik askeri tedbirlerin yanında, ekonomik, teknolojik siyasi ve sosyal menfaatler ile devletin temel değerlerinin iç ve dış tehditlere karşı korunması ve kollanması da önem kazanmıştır.

Soğuk savaş sonrası Batıya yönelik tehdidin kalkması üzerine, sınırların korunmasına dayalı savunma anlayışı terk edilmiş, bunun yerine; sınırların ötesindeki menfaatlerin korunması ve olumsuz gelişmelerin ülkeye zarar vermeden yerinde çözümlenmesine dayanan **stratejik güvenlik anlayışına** yönelinmiştir. Buna karşılık Türkiye'nin etnik, ideolojik ve tarihi emellerinden kaynaklanan sorunlar, çatışmalar ve istikrarsızlıklar içeren bir coğrafyanın içinde yer alması, 21. yüzyılın Batı'ya sağladığı barış ortamının nimetlerinden yeteri kadar yararlanmamasına neden olmaktadır"(23 Ağustos 2001 Cumhuriyet syf. 9)

İşte bu anlayış doğrultusunda TC devleti emperyalistlerin Ortadoğu, Kafkaslar ve Balkanlar da vurucu gücü olarak konumlandırılıyor. TC devleti emperyalistlerin isteklerine göre yeniden yapılandırılıyor"

Özellikle PKK'nin devrimci dinamiklerinin tasfiye edilmesin-

de, emperyalistler ve onların yerli işbirlikçileri açısından hiç de küçümsenmeyecek başarılar elde edilmiştir. Ulusal hareket kontrol edilebilir bir düzeye çekilmiştir. Bu emperyalizm ve egemenlerin bir başarısı sonucu elde edilen bir durum değil esas olarak PKK'nin kendi ideolojik politik duruşunun ve bu duruşun bir ifadesi olarak da emperyalizmin koridorlarında siyasal "çözüm"ler arayarak bu kan emicilerden medet ummanın zorunlu bir durağıdır. Tam da bu durakta, ortaya yeni koşullar çıkmasıyla birlikte AB Türkiye iliş-

Bu çözümlemede de görüldüğü gibi "yeniden yapılanma", "Kopenhag Kriterleri" vs. devletin tasfiyesi değil, bilakis TC'ye ulusal ve uluslararası arenada daha çok nefes aldırarak ve hamle yapma olanakları sunarak, sistemin kendi geldiklerini onaran politikaların yaşama geçirilmesini ifade eden Düşük Yoğunluklu Demokrasidir.

kilerinde "değişiklik"ler yaşamaya başladı. AB-Türkiye'ye aday üyelik statüsü vererek "Kopenhag Kriterleri" diye bilinen "ev ödevleri"ne kamuoyuna dek lare etti. "Kopenhag Kriterleri" bir çok islamcı ve Kemalist kesim tarafından "demokrasiye geçiş", "özgürlük", "insan haklarının yerleşmesi" olarak ele alındı ve Türkiye'nin AB'ye entegrasyonu alkışlar içinde desteklerdi fakat Türkiye'nin AB aday üyeliğinde ki yıl gibi zaman dilimi geçmesine rağmen, devletin yapısında en küçük bir değişiklik (demokratikleşme vb) olmaması aydınlar ve toplumun Özellikle de yaşanan ekonomik krizlerle birlikte patronlar klübü TÜSİAD ile "tepki" göstermiştir. TÜSİAD ve TOBB ekonomik krizlerin sebeplerini "**demokratikleşmemek**" ve **siyasetin tıkanmış gö-**

zeneklerinin açılmamış olması biçiminde değerlendirdi. Yine tüm bu süreçte TÜSİAD "Türkiye Demokratikleşme Perspektifleri ve AB Kopenhag Kriterleri Görüşler ve Öneriler" başlıklı bir rapor hazırlattı ve yayınladı.

TÜSİAD Genel Başkanı **Tuncay Özilhan** "yeniden yapılanma" dönemi içine gireceksek, bunun siyasi yapıların köklü dönüşümünü de kapsayacak şekilde ele alınması kaçınılmazdır" demiştir. Aslında TÜSİAD'ın bu açıklamaları hiç de "yeni" değildir. Bundan önce de TÜSİAD çeşitli demeç ve raporlarında benzer şeyler ifade etmiştir. Demek oluyor ve açıkça itiraf ediliyor ki bugüne kadarki "yeniden yapılanma" söyleminin içi boş çıkmış ve bu söylemin pratik uygulaması başarısızlığa uğramıştır. Ki Özilhan'ın "yeniden yapılanma dönemi içine gireceksek" söylemi bunu kanıtıyor.

TÜSİAD "siyasi istikrar için, siyasetin yeniden yapılandırılması" gerekliliğini ve siyasi partileri yasaının değiştirilmesi, idam cezasının kaldırılması, düşünce özgürlüğünün önündeki sınırlamaların gözden geçirilmesi, MGK'da sivil üye sayısının artırılması", "Anayasadaki dil yasaklarının ve mevzuattaki sınırlamaların kaldırılması" gibi bir dizi "demokratik" açılımdan söz ediyor. TÜSİAD'ın bu raporuna ise, aydınlar başta olmak üzere, bir çok kesim alkış tutuyor ve TÜSİAD'ın arkasında yedekleniyorlar. Toplumun demokrasi ve özgürlük istemlerini ve bu istemler doğrultusunda dillendirdikleri tepkileri egemenler kendi yedeklerine alarak toplumun geniş kesimlerine, "demokrasi ve özgürlüğü bu ülkeye getireceksek, onu da biz getiririz" mesajı veriyorlar. Kısacası Sabancı'nın medyatik bir biçimde başlatmış olduğu aydınlık eylemiyle gerçekleştirilen protesto eylemlerindeki anlayışı bugün değişik versiyonlarıyla yeniden

pisayasa sürüyorlar. İşte bu politika, devletin 80 yıllık politikalarının hangi hileler ve senaryolar üzerine tesis edildiğinin göstergesidir. “Bu ülkeye komünizm geleceksen ben getiririm”, “demokrasi ve özgürlükleri biz veririz” diyerek kitlelerin özgürlük, demokrasi ve sosyalizm taleplerini bu politikayla kendisine yedekleyen bir egemen sınıf ve devlet geleneği ve anlayışdır söz konusu olan.

Türkiye’de “yeniden yapılandırma” sürecinin yalnızca demagogik bir söylem olduğunu açıklamak; sorunun yalnızca görünen bir yüzünü ortaya koyarak sınırlamaktır.

TÜSİAD’ın raporundan sonra Anayasa’nın “değiştirilmesi” çalışmalarının aynı günlere denk gelerek hız kazanması elbette ki bir tesadüf değildi. Anayasa’da değişecek mevzuatların, demokratikleşmeyle, özgürlüklerle hiç bir ilişkisi yoktur. İdam cezası adli tutuklular için kaldırılıyor, seçme yaşı düşürülür, “Siyasi Partiler Yasası” değiştiriliyor, MGK’da Adalet Bakanı’nın da temsil edilerek, sivil üye sayısının artırılması gibi, “değişiklik”ler ön görülüyor. Tüm bu değişiklikler “devletin ve siyasetin yeniden yapılandırılması” projesinin özüdür. İşte bu, Düşük Yoğunluklu Demokrasi (DYD) Projesidir. Bizi ilgilendiren yönü de bu vitrini iyi anlaşılması ve “Yeniden yapılandırmanın” DYD’de cisimleşiyor olmasıdır.

b- Siyasi partiler yasında

“Siyasi Partiler Yasası”nda yapılacak değişikliklerle partilerin baraja takılma oranının % 5’e çekilmesi hesaplanmaktadır. Egemen sınıflar bu değişikliklerle “siyasetteki tıkanıklığın önünü açma”yı hedeflemektedir. Parlamentodaki partilerin kitleler nezdinde uğramış olduğu prestij ve

güven kaybı bu partilerin oy oranını % 9’lara ve daha da altlara düşürmüştür. Dolayısıyla koalisyonu oluşturan partilerin bile parlamentoya % 10 barajla girmesi alabildiğine zorlaşmıştır. Bu değişiklik parlamentodaki partileri “kurtarma” operasyonudur, **bu bir.**

Diğer yandan da parlamentodaki partilerin itibar kaybı ve kitlelerin bu partilere olan güvensizliğinin artması, egemen sınıfları yeni arayışlar içine sokmuştur. TOBB ve TÜSİAD bu konuda sık sık çağrılar yapıyor. “Yeni” oluşumların önünü açacak mesajlar veriyor. TÜSİAD Başkanı Tuncay Özilhan, “Yeni siyasal oluşumlar var. Biz sorunları ne kadar çok konuşursak ve yeni siyasal oluşumlara destek olursak Türkiye kuyudan o kadar erken çıkar” beyanı yeni oluşumların faaliyetlerini hızlandırdı. Derviş’in, İnönü’nün, T. Erdoğan’ın ısıtılması bu yüzden. **Bu da iki.**

Üçüncü olarak ise “yeniden yapılandırma” programının Kürt sorunuyla da bire bir ilişkisinden söz etmemiz gerekiyor. Kürt dinamiğinin daha çok sistem içine

çekilerek emperyalizmin de istemleriyle de örtüşecek biçimde, bu sorunu “çözüm”e bağlamak istiyorlar. PKK’nin dolayısıyla HADEP’in daha çok evcilleştirilmesi, Kürtçe dilinin sınırlı bir biçimde serbest bırakılması, bu planların arasında. Dolayısıyla % 5 barajı HADEP’in parlamentoya girmesine de hizmet edecektir.

Bu çözümlemede de görüldüğü gibi “yeniden yapılandırma”, “Kopenhag Kriterleri” vs. devletin tasfiyesi değil, bilakis TC’ye ulusal ve uluslararası arena da daha çok nefes aldırarak ve hamle yapma olanakları sunarak, sistemin kendi gediklerini onaran politikaların yaşama geçirilmesini ifade eden Düşük Yoğunluklu Demokrasidir. DYD faşizmin bir devlet biçimi olduğu ülkelerde gelececek devrimci komünist hareketi boğmak için geliştirilen Düşük Yoğunluklu Savaş Stratejisi’nin demokrasi ayağıdır. Yani DYS’nin vitrinidir.

c- Yeniden yapılandırmada ABD ve AB’nin rolü nedir?

Burada temel sorun “yeniden yapılandırma”nın hangi emperyalist devletlerin denetiminde gerçekleşeceği. ABD mi, AB mi bu sürece damgasını vuracak? Emperyalizm demokrasi ihraç etmediğine göre, ihraç edeceği tek şey daha çok bağımlılık ilişkisi ve bu ilişkinin üst yapısal vitrininin makyajlanmasıdır. Bu makyajı ABD’nin mi, yoksa AB’nin mi yapacağı sorunu çözülmemiş gibi görünse de, gerçekte ABD’nin Türkiye üzerindeki hakimiyeti su götürmez bir gerçekliktir.

Mesela Kürt sorununda AB “siyasal çözüm” istiyor, ABD ise “demokratik çözüm”; AB Kürtçe dil, kültür vb. hamleler yaparak politikalar geliştiriyor, ABD ise yalnızca Kürtçe dilinin serbest bırakılmasını Türkiye’nin önüne bir ödev olarak koyuyor. AB bir bütün olarak idamın kaldırılması-

nı istiyor; ABD ise yalnızca “Apo’yu idam etmeyin” diyor. Kürt sorununda Türk egemen çıkarları ABD’yle esas olarak uyuyor (ABD’nin Irak Kürdistan’ı planlarına karşı, Türkiye serzenişten öteye hiç bir tepki vermiyor/veremez de. Efendi-köle ilişkisinin bir gerçekliğidir bu durum.)

Demek oluyor ki **AB’ye giriş kriterleri ABD ve AB arasındaki mücadeleden yansıması şeklinde sürüyor.** Peki ABD Türkiye’nin AB’ye üyeliğine karşı mı? Hayır! İngiltere’nin AB içindeki (Truva atı olma) misyonu ABD için ne ifade ediyorsa, Türkiye’nin AB içindeki benzer bir rol üstlenmesi de (Benzer diyoruz çünkü İngiltere ile Türkiye’yi aynı kefeye koymuyoruz. İngiltere G-8’ler içinde yer alan emperyalist bir devlettir. Türkiye ise yarı-sömürge bir ülkedir. Benzerlik, AB’nin siyasal etkinliğini zayıflatmaktan, böl, parçala, yönet perspektifinden kaynaklanmaktadır) ABD’nin ekonomik-siyasal çıkarları açısından benzer şeyler ifade edecektir. ABD’nin Türkiye aracılığıyla AB’yi kontrol etmesi ya da kendi çıkarlarına ters düşecek politikaları bozması, ABD’nin böl-parçala- yönet yöntemine uygun düşmektedir. AB ise Türkiye’yi kendi fonksiyonlarına ayak uyduracak düzeye getirmek istiyor. Bunun yolu Türkiye üzerindeki ABD etkisinin zayıflatılmasından geçer.

Görüldüğü gibi, ABD ile AB arasındaki rekabet birbirlerinin hamlelerini boşa çıkarma biçimine bürünerek devam ediyor.

Türkiye’nin işbirlikçi aydınları ise; “küreselleşme” demagojisine paralel olarak Türkiye’nin AB’ye girmesini, “demokrasi”, “özgürlük”, “ekonomide büyüme” kavramları üzerine oturtmaya çalışıyorlar.

AB Türkiye ilişkilerini doğru bir çerçeveye içine oturtmak zorundayız. Bu doğru çerçeveyi bula-

mazsak yanlış saptamalara gidebiliriz. AB emperyalistlerinin gelişmiş sanayi ve güçlü mali sermayesiyle, Türkiye ekonomisinin aşık atması imkansızdır. Bu gerçeği egemenler de biliyor. Egemenlerin esas istemi, AB emperyalistlerinin mali sermayesi altına girmektir. Böylelikle egemenler daha kolay bir şekilde AB’den de mali “destek” koparabilecekler.

AB açısından ise, Türkiye’yi kendi bünyelerine almaları; Türkiye’nin daha açık AB’nin denetimine girmesi, yer altı ve yer üstü kaynaklarının kendilerine sunulmasında azami kar için daha fazla ayrıcalıklı konuma gelmesi ve Türkiye üzerinden Ortadoğu ve özellikle de Kafkaslar’a açılmanın olanaklarını yakalaması anlamına geliyor.

“Devletin yeniden yapılandırılması” planları ulusal ve uluslararası bu konjonktürün dolaylı ya da dolaysız ilişkilerinin yansımasıdır. Dolayısıyla DYD’yi de bu çerçeveye oturtmak zorundayız. Fakat süreç tamamlanmış değil, hatta sürecin nasıl bir hat izleyeceği yine bu konjonktürel (PKK, AB, ABD vb) durumundaki gelişmelere bağlı olacaktır.

4- KAFKASLAR’DA CİRİT ATAN EMPERYALİSTLER VE PİNPON TOPLARI

Kafkasya’da bulunan zengin petrol yatakları ve diğer hammadde kaynakları emperyalistlerin bu bölgedeki ayak oyunlarına ve rekabete hız vermiş durumda. Türkiye bu bölgedeki kavşak ülke olması vesilesiyle kendisine biçilen “kanat ülke” olma rolünü en iyi biçimde oynamaya çalışıyor. Rusya ve Kafkas petrollerinin geçiş hattının Türkiye olması her halükarda Türkiye’yi de bu bölgede oynanan oyunların bir parçası haline getiriyor.

Bu çerçevede ön plana çıkan projeler, Rusya’nın Türkiye’yle geliştirdiği “Mavi Akım” hattı ile

ABD’nin Bakü-Ceyhan projesidir. Burada dikkatimizi yoğunlaştırmamız gereken nokta “Mavi Akım Projesi”yle Trans Gaspian Project (Hazar Ötesi doğalgaz projesi) nin birbirleriyle bağlaşıklık olmamaları ve birbirini tasfiye etmenin başlı başına birer öznesi durumunda olmalarıdır.

Bu bölgedeki çelişkileri yalnızca doğalgaz ve petrol satışı üzerine sınırlandırırsak, çelişkilerin yalnızca bir kısmını görmüş oluruz. Dolayısıyla, her iki proje de yalnızca Türkiye’nin petrol ihtiyacını karşılaması ve Türkiye üzerinden başka devletlere petrol satışıyla sınırlı değil; Kafkaslar’da, dolayısıyla Asya’da ve bunlara paralel olarak Ortadoğu’da hangi emperyalist devletin/devletlerin denetim kurması sorununu içermektedir. Bir yanda Rusya’nın “Mavi Akım” projesiyle ABD’yi Kafkaslar’da ekarte etme politikası, diğer yanda ise, ABD’nin Bakü-Ceyhan Projesiyle Rusya’nın Kafkasya’daki denetimin zayıflatma ve Hazar petrollerinin İngiltere ile birlikte tek hakimi olma politikası. Her iki proje de stratejik bir yönelime sahiptir.

Türkiye’nin Türkmenistan üzerinden değil de Rusya üzerinden doğalgaz ithal etmesi (ki bu, Türkiye’nin doğalgaz ihtiyacını %70’ini Rusya’dan karşılaması demek) Türkiye’nin %70 doğalgazda Rusya’ya bağımlı hale gelmesi demektir. Bu proje ve ondan öncesi gelişen ticari ilişkiler Türkiye’de bir Rus lobisi yaratmıştır. Bu lobinin ekonomik temsilcilerinden biri Rus Gazprom şirketi ortağı Tuncay Haznedaroğlu ve siyasal temsilcisi olarak da Mesut Yılmaz ön plana çıkmaktadır. Aslında bu lobi, Avrupalı kanadın Rusya’yla ittifak politikalarının bir ürünüdür. 1997 yılında Başbakan olan Mesut Yılmaz ile dönemin Rusya Başbakanı Viktor Çernomirdin tarafından 3 milyon dolarlık proje imzalan-

mıştı. Bu projeye karşılık ABD Türkmenistan üzerinden Türkiye'nin doğalgaz ihtiyacını karşılamak istiyordu. Fakat Rusya'nın "Mavi Akım Projesi" dahilinde boru hattını Karadeniz'de Samsun Limanı'na kadar döşemeyi vaad etmesi bu projenin arkasındaki Rus lobisini güçlendirdi. Dolayısıyla Türkmenistan doğalgazı kuyuda kalmaya devam edecek mi?, sorusuna verilecek yanıt "Mavi Akım" projesini daha iyi anlamamıza da yardımcı olacaktır.

Türkmenistan doğalgazının kuyuda kalması Türkmenistan egemen sınıflarının pek işine gelmeyeceğine göre, bir şekilde doğalgazını satması gerekecek. Türkmenistan doğalgazı Ermenistan üzerinden (Türkiye ile Ermenistan arasındaki itilaflardan dolayı) Türkiye'ye taşıma durumu olmayacağına göre, geriye Türkmenistan gazının "Mavi Akım Projesi"ne (boru hattına) dahil edilmesi alternatif kalıyor. Rusya'nın hedefi de bu zaten. Yani Türkmenistan doğalgazını "Mavi Akım Projesi" boru tahtına bağlayarak Türkiye üzerinden başka ülkelere ihraç etmek istiyor. Böyle bir gelişme ABD'nin Kafkaslar üzerindeki etkisinin zayıflaması anlamına gelir. Türk ordusu üzerinde önemli oranda ABD'nin etkisini düşünürsek, ordunun ta başından beri bu projeye karşı olduğunu açıkça vurgulayabiliriz. Newyork Times gazetesinde Douglun Frantz imzalı bir yazıda bir Türk diplomatının "Ordu ve Dışişleri, Rusya gazına bağımlılığın artırılması konusunda çekincelere sahipti. Ama Yılmaz dinlemedi" açıklaması ordunun "Mavi Akım" projesine karşı olduğunu açıkça gösteriyor.

Bu yaklaşım kendini "beyaz enerji operasyonu" ve ardından da yeniden Mavi Akımın gündemleşmesinde yansıttı. ABD ve Ordu (Tantan'ı öne sürerek) ANAP'a karşı "Mavi Akım Projesi"ni kullanarak bir "yıpratma kampanyası" başlattılar. Enerji Bakanı Cumhur Ersümer'in istifası ettirilmesi bunun bir sonucuydu. Fakat bu kampanya ANAP'ın (Rusya'nın desteğini arkasına alarak) karşı atağıyla etkisizleştirildi. Bir kaç üst düzey askeri yetkili pasif görevlere verildi. Beyaz enerji operasyonundan yargılanan bir çok bürokrat serbest bırakıldı. **Talat Şalk** etkisizleştirildi. Ve ardından **Tantan** tasfiye edildi. Bu gelişmeler Me-

Bakü-Ceyhan, "Mavi Gaz" projelerinde Türkiye egemen sınıfları arasındaki tüm kapışmaların perde arkasında emperyalistler arası rekabet vardır. Yani Türk egemen sınıflarının arasındaki petrol merkezli klik savaşları da, emperyalistler arası pazar rekabetinin bir yansımasıdır.

sut Yılmaz'ın arkasındaki gücün etkisinin bir sonucuydu. Keza, Türkiye'de hassas dengeler üzerine kurulu olan siyasetin ANAP'ın avantajına bir hamle yapma olanağı sağlamış olmasında önemli bir rolü olmuştur.

Tüm bu gelişmeler yaşanırken ABD'nin en büyük gazetelerinden Newyork Times "Mavi Akım" projesinin "Amerikan hükümetinin, dünyanın stratejik bölgelerinden birinde Rusya'nın etkisini azaltmayı hedeflerken çabalarını sonuçsuz bıraktığını" yazarak Kafkasya'daki petrol mücadelesinin "perde arkasını" da bir biçimiyle açıklamış oldu. Buna karşılık Haziran ayında ABD parlamentosunda Bakü-Ceyhan petrol hattının Ermenistan üzerinden geçirilmesi önerisiyle, Türkmenistan doğalgazının Bakü-Ceyhan boru hattına bağlanması koşulları yaratılarak "Mavi Akım" etkisizleştirilmeye çalışılı-

yor. Bu gelişmelere karşılık merkezi Washington'da bulunan "Stratejik ve Uluslararası Çalışmalar Merkezi" (C5,S)nden Zeyna Boran, "Rus politikasının hazirandan başlayarak nakliye ağları üzerindeki denetimini korumak ve artırmak" olduğuna dair açıklama yaptıktan sonra "Türkiye'nin mart ayında Azerbaycan'daki yeni bir yataktan gaz alma kararının, ABD'yi memnun ettiği"ne vurguda bulundu. Türkiye'nin bu politikasının anlamı, ABD'nin tepkisini yumuşatmak ve Rusya'nın alımını ve etkinliğini yine bu tepki üzerine dengelemektir.

Mavi Akım gibi önemi haiz bir projeyi ABD'nin boşa çıkarmak ya da bunu yapamıyorsa bile

etkisini zayıflatmak için fırsat bulduca karşı hamleler geliştirdiğine değinmiştik. Türkiye'nin Azerbaycan'daki

yeni yataktan pay alma kararı bunun en son örneğiydi. ABD bu gelişmeyi Bakü-Ceyhan projesinin (/İngiliz BP şirketiyle birlikte bu projeye toplam 7 büyük petrol şirketi ortak) başlanması yönünde kararıyla güçlendirilmiş oldu. Bu son hamlede Bakü çevresinde bulunan "5 milyon varil ham petrol" ün etkisi var. BP Başkanı Sir John Browne İstanbul'da yapılan "Üç denizin hikayesi" adlı konferansta; "Bu miktarla ne yapabileceğimizi artık biliyoruz. Bu miktar hattı karlı kılmaya yeter..." açıklamasını yaparak bu projenin stratejik önemine vurguda bulundu. ABD ve İngiltere'nin amacı Hazar (Bakü-Ceyhan) üzerinden Türkmenistan ve Kazakistan petrol hatlarına kanal açmaktır. Böyle bir kanalın açılması Rusya'nın bu bölgedeki etkinliğini zayıflatacaktır.

Bakü-Ceyhan, "Mavi Gaz" projelerinde Türkiye egemen sı-

nfları arasındaki tüm kapişmaların perde arkasında emperyalistler arası rekabet vardır. Yani Türk egemen sınıflarının arasındaki petrol merkezli klik savaşları da, emperyalistler arası pazar rekabetinin bir yansımasıdır. Türkiye'nin bölgede kavşak ülke olması, boru hatlarının geçiş güzergahına sahip olması emperyalistler arasındaki rekabetin sonuçlarını daha dolaysız yaşamasına neden oluyor. Kafkaslar'ın zengin petrol yataklarının geçiş güzergahının Türkiye olması durumu, buradaki tüm çelişkilerin direkt muhatabı olma durumunu da beraberinde getiriyor. Tüm bu çelişkilerin yansıması, Türkiye'nin ekonomik olarak büyümesi şeklinde gerçekleşecektir. Çünkü petrol savaşlarının "güvence" altına alınması (emperyalistler tarafından) Türkiye ekonomisinin daha çok militarize edilmesinden geçiyor. Emperyalizm Kafkaslar'da ve Ortadoğu'da Türkiye'ye'ye biçtiği misyon budur zaten. Özellikle de ABD-İsrail Türkiye ekseninde gerçekleştirilen yeni silahlanma kopseptlerine bu noktadan göndermede bulunmakta fayda var. Hiç kuşku yok ki, Kafkaslar'da işler her zamankinden daha çok kızışacaktır. Ve Türkiye de bu yoğun çelişkilerden üzerine düşen payı fazlasıyla alacaktır.

Kafkas devrimci partileriyle sıkı dostluk ilişkilerini geliştirmemiz bu anlamda her zamankinden daha çok önem arz ediyor. Dünyanın en stratejik bölgesinde emperyalistler planlar-projeler hazırlarken, bizlerin, bu gelişmelere seyirci kalmamız doğru olmaz. Bu bölgedeki çelişkilerin önemine ve büyüklüğüne uygun bir politika oluşturmak ve ilişkiler geliştirmek zorundayız. Çünkü dünyadaki bir çok kapişmanın, rekabetin ve yoğun çelişkilerin merkezine Kafkaslar oturmaktadır. Maoistler bu bölgedeki devrimci partilerle ilişkiler geliştirebilir ve halkların arasındaki

kardeşliği güçlendirici politikaları oluşturup hamleler yapabilirler. Nedir ki, emperyalistler Kafkasya'yı yoğun bir biçimde kaşıyor. Halklar arasında düşmanlık tohumları ekerek milliyetçiliği güçlendiriyor.

İşte tüm bu gelişmelere ve çelişkilere zamanında bir müdahale emperyalist haydutların entrikalarını boşa çıkarabilir.

5- TÜRKİYE VE ORTADOĞU FSK (ABD) VE AGSK (AB) İLİŞKİLERİ

a- Türkiye ve Ortadoğu

Ulusal ve uluslararası ajanslar ABD İngiltere öncülüğünde Irak Kürdistan'ında bir Kürt Devleti'nin kurulması olasılıkları ve senaryoları üzerine sık sık yazılar ve haberler geçiyorlar. İşbirlikçi Barzani ve Talabani'nin Irak Kürdistan'ında ABD İngiltere inisiyatifinde bir Kürt devleti kurmalarının güçlü ibarelerini olduğunu bir biçimde görüyoruz. "Çekiç güç"ün önemli bir misyonunun da bu olduğun anımsatmakta fayda var. Diğer bir rolü de, Ortadoğu halklarına gözdağı vermektir. Bu anlamda Çekiç Güç'ün Ortadoğu'yu (ABD'nin) kontrolünde tutmasında önemli bir misyonu vardır.

ABD ve İngiltere ikilisi kurulması planlanan uydu bir Kürt devletiyle hem Irak'ı daha çok zayıflatmış olacak ve hem de Musul-Kerkük petrolünü tam anlamıyla denetim altına alacaklar. Öte yandan da Suriye-Irak-İran üçgeninde ABD'nin ileride bir karakolu olabilecek uydu bir devletle, Ortadoğu'daki önemli koridoru denetimleri altına alacaklar. Böylelikle Rusya ve Çin'in (Şanghay Bloku) ve diğer yandan da AB'nin Ortadoğu'daki politikalarının etkisizleştirilmesi planlanıyor. Kürt halkının devlet istemi de ABD ve İngiltere'nin çıkarları doğrultusunda bir nevi "halledilmiş" olunacak; ama gelişmelerin yalnızca Irak Kürdista-

n'ıyla sınırlı kalmasına ise ihtiyatlı-şüpheli bakmamız gerekiyor. ABD-İngiltere emperyalizminin Ortadoğu'yu yeniden yapılandırma planları çerçevesinde İran ve Suriye Kürtleri'nin de devlet kurma istemlerini canlandırması olasılığı gözden ırak tutulmamalıdır. Yani Irak Kürdistan'ı planı Suriye ve İran'a doğru da pekala genişleyebilir de.

Irak Kürdistanı'nın ayrı bir devlet olarak örgütlenmesi planının ne zaman gerçekleşeceği sorunu ise Ortadoğu'daki dengelerle ilintilidir. Bu dengelerde PKK'ye düşen rol de var. Her şeyden önce Saddam'ın zayıflatılması ve Irak Kürdistan'ında konumlanan ve pastadan pay kapmak için pusuda bekleyen PKK faktörüyle ilintilidir. ABD, PKK'nin Irak Kürdistan'ından sökülüp atılması noktasında Barzani ve Talabani'yi desteklemekle birlikte, bunun hiç de kolay olmadığını geçen zaman diliminde tüm taraflar anlamış durumda. Bu anlamda, ABD muhtemelen ilkin PKK'yi fiili olarak tasfiye edip sonra Kürt devletinin kuruluşuna onay vermek yerine- ki bunun gerçekçi bir politika olmadığını artık kabullenmiş durumdadalar- Orta vadede Kürt devletini ilan ettirerek PKK'yi de bu oluşumun içine dahil etmek daha akla yatkın bir politikadır. Bu biçimiyle PKK'nin tasfiyesini- onu denetimlerinde tutarak-gerçekleştirmiş olacaklar. ABD, dağda kendisine tehdit unsuru olabilecek PKK yerine uysal durumda olan bir PKK'yi yeğleyecektir. Çünkü dağda tehdit unsuru olan PKK, ABD için her zaman tehdittir.

Olası böyle bir gelişmeye karşı Türkiye'nin tavrı ne olacaktır, sorusuna yanıt aramamız da gerekiyor.

Türk devleti tüm bu gelişmelerden rahatsız mı? Evet. Peki bu nasıl bir rahatsızlık?

26 Mart 2001 tarihi itibarıyla

Türkiye hazırladığı bir raporda “Kürt devleti savaş nedeni” sayılıyor. Bu rapor Hürriyet gazetesinde 16 Mayıs tarihinde sızdırıldı. Hürriyet, bu raporu sür manşetten kamuoyuna duyurdu. Yani, bu rapor resmi ağızlardan esas muhataplarına (ABD-İngiltere) sunulmadı. Yalnızca Türkiye kamuoyuna ve Barzani-Talabani ikilisine aktarıyor.

Şimdi bu meseleyi farklı boylarıyla inceleyelim

1- “Çekiç Güç”ün niçin Türkiye’de konuşlandırıldığını Türkiye kamuoyu bildiği gibi, ege-menleri çok daha iyi biliyorlar. Çekiç Güç Irak Kürdistan’ında kurulacak olası bir devletin silahlı koruyucu gücüdür.

2-Ecevit 1991’den sonra sürekli olarak Çekiç Güç’ün Irak’a uygulanan ambargonun kaldırıl-masından dem vuruyordu. Ecevit iki seneyi aşkın bir süredir Baş-bakanlık yapıyor. O halde niye Çekiç Güç’ü ve Irak’a karşı uygulanan ambargoyu kaldırmadı. Çekiç Güç’ün süresi defalarca uzatıldı. Ecevit, en küçük aykırı ses dahi veremedi. Dolayısıyla sorun, kimin başbakan olduğu değil, göbekten bağımlılık ilişkisinde yatmaktadır.

3- “Kürt devleti savaş nedeni” sayılıyor; ama kime karşı savaş? Barzani ve Talabani ABD-İngil-tere himayesinde olduğuna göre, Türkiye’nin Barzani-Talabani ikilisine savaş açması imkansızdır.

O halde Türkiye bu raporda nasıl bir mesaj veriyor? Türkiye yağmasa da gürlüyor. Çünkü Türkiye’nin yapacak hiç bir mecali yok. ABD emperyalizminin mali sermayesi boyunduruğunda hiç bir hareket alanı olmayan Türkiye gibi bir ülke serzenişlerde bulunmaktan başka hiç bir şey yapamaz. Ki bu serzenişi de resmi ağızlar aracılığıyla değil, Hürriyet gazetesi aracılığıyla yapabilir ancak. Fakat burada da verilen mesaj Barzani-Talabani’ye yönelik değil, Kuzey Kürdistan halkı-

na yönelik göz dağıdır.

b- Füze Kalkanı Projesi (FKP) Avrupa Güvenlik ve Savunma Kimliği (AGSK)

Tüm bu gelişmelerin yaşandığı dönem ABD’nin Irak’a yönelik “Akıllı Yaptırım” planlarının gündemde olduğu ve bu bağlamda ABD Savunma Bakanı Rumsfeld’in Türkiye’ye geldiği ve aynı zamanda da Füze Savunma Kalkanı Projesinin yoğun olarak tartışıldığı bir dönemdi. Yine tam bu günlerde Orgeneral Kıvrıkoğlu’nun Çin ziyaretinin gerçekleşmesini bazı çevreler ve Kemalistler “Kıvrıkoğlu’nun ABD’ye tavır alması” olarak değerlendirdiler. Ve hatta daha da ileri giderek Türkiye’nin (ABD) Füze Savunma Kalkanı Projesi’ne rest çektiği gibi inanılmaz şişirme haberler yayınladılar. Tüm bu şişirme haberler, Türkiye’nin IMF (ve özellikle de ABD) teslimiyetini geniş kitleler nezdinde perdeleme çabası-ndan başka bir şey değildir.

Türkiye’nin Çin’le girmiş olduğu ticari ve askeri ilişkiler kontrolsüz bir gelişme değil, tam tersine ABD’nin kontrolünde yapılan bir gelişmedir. Bu tür ilişkiler ABD’nin temel çıkarlarına zarar vermedikçe, ABD tarafından özel olarak engellenmez. Her şeyden önce ABD’nin kendisinin Çin’le milyarlarca dolarlık ticari ilişkileri söz konusudur. Dolayısıyla, devletler arasındaki her ticari ilişkiyi farklı bir yere oturtmak doğru bir yaklaşım değildir.

Diğer yandan da, FSK gibi askeri anlamda stratejik öneme sahip Amerikan projesine Türkiye’nin karşı çıkması beklenemez. ABD bu projeye Türkiye üzerinden Ortadoğu, Kafkaslar ve Balkanlar’daki etkinliğini sağlamlaştı- rıp Avrupa’nın AGSK projesini etkisizleştirmeyi ve Rusya’yı devasa ekonomik külfetle başbaşa bırakarak Kafkasya ve Avrupa’daki etkinliğini sınırlamayı hedefliyor. Keza ABD, FSK pro-

jesine 100 milyar dolar gibi yük- lü bir para ayırıyor. Rusya’nın böyle bir maliyeti gözden çıkarıp, şimdilik ve önümüzdeki 5-10 senede ABD ile yarış edebilecek konumda olmadığı açık. Fakat Rusya- Çin (Şanghay Bloku) itti- fakı önümüzdeki dönemlerde ABD ile silahlanma yarışına gire- bilecek bir konseptin ürünüdür. Tüm bu gelişmeler olurken Tür- kiye ABD’nin FSK şemsiyesine girmek için “naz” yapmak bir yana, FSK şemsiyesi altına girmeyi dünden razı. Türkiye kendisini dünyadaki yeni emperyalist-mili- tarist oluşumların dışında tutamaz. Keza aynı biçimde Avrupa, AGSK çatısı altında yer almak için ABD’nin de desteğiyle uzun süredir bir direnç gösteriyor. Tür- kiye, ABD FSK şemsiyesi altına girerken diğer yandan AGSK çatısı altında yer almak istemesi bir çelişki değil mi? Görünüşte çeliş- kili bir durum ama gerçekte bir çelişki arz etmemektedir. Türki- ye’nin AB içine girmesinde rolü ABD açısından ne ise, AGSK’ya girmedeki rolü de odur. Bu rol Türkiye açısından neredeyse genel bir kural haline gelmiş du- rumda. AB, yalnızca AB üyesi ülkeler AGSK’ya girer, diyor; çünkü zaten AB içinde bir ABD koruyucusu (İngiltere) mevcut, ikincisi AB’ye çok fazla gelir. AGSK’nın karar mekanizmasında Türkiye’nin yer almak isteme- sindeki ısrar, yalnızca Türki- ye’nin kendi başına bir ısrarı de- ğil; zaten böyle bir ısrarda bulunmayan Türkiye’nin hiç bir gücü yoktur, o halde biz Türkiye’nin arkasındaki güce bakalım- esas olarak ABD’nin ısrarıdır. Türki- ye’nin AGSK karar mekanizma- sında olması demek, Türkiye’nin (biz bunu ABD diye okuyalım) çıkarlarına ters düşen askeri hare- ket kararlarında veto hakkını kul- lanması demektir. AB’nin AGSK’yı oluşturuş mantığı zaten bu veto hakkının Türkiye’ye (ABD diye okuyalım) tanımak is-

Nitekim hakim sınıfların son üç MGK toplantısında gündeme aldıkları “sosyal patlama” tehlikesi ve buna yönelik alınacak önlemlerin görüşülmesi, hakim sınıfların son süreçte bu yönelim içerisinde olduklarını gözler önüne serdi. Emperyalizm tarafından “yeniden yapılandırılan” Türkiye “Ulusal Güvenlik” kavramında değişikliğe gitti. “Stratejik güvenlik anlayışı” doğrultusunda devlet hem sınır ötesi, hemde yurt içinde vurucu bir güç olarak konumlandırılıyor.

temesi, yani, Avrupa emperyalistlerinin kendi ekonomik çıkarlarını NATO örgütlenmesinin dışında kendi ordusunu kurarak sağlama, yayma, teminat altına alma ve bu bağlamda da Balkanlar, Afrika, Kafkaslar, Ortadoğu ve hatta Asya’da ABD etkinliğini zayıflatmaktır. Türkiye’nin AGSK’ya girmesi, esas olarak, Türkiye’nin lojistik ve coğrafi olanaklarını AGSK’ya sunmasıyla sınırlı kalacaktır. Ki bu durum, Türkiye’nin ABD etkisinden uzaklaşması oluşumuyla değişebilecek bir durumdur. Şimdilik uzak bir ihtimal olsa da...

GELİŞEN DEVRİMCİ DURUM VE OLANAKLAR

Son ekonomik krizle birlikte Türkiye’nin emperyalistlere mali ve siyasi bağımlılığı her zamankinden daha çok artmıştır. Türkiye’nin dış borcu 150 milyar dolar civarındadır. Türkiye’nin dış borç edinimi % 14-15 faizle gerçekleşmektedir. Böylesine yüksek meblağda faiz oranıyla dış borç alan Türkiye; bu borçlanmanın

tüm külfetini emekçilere çıkarmaktadır. Emekçiler tam anlamıyla çifte kısıkaç altında sıkılarak inim inim inletilmektedir.

2001 yılında başlayan kriz derinleşerek sürmektedir. İşçi sınıfına “0” zam dayatılmıştır. MGK “sendikasının” çeşitli hileleriyle “0” zammın üzerine kül serilmiş ve kamuoyuna %20 zam yapılmış gibi yansıtılmıştır. Halbuki % 20 oran 2001’in ilk yarısına kadar maaşlara yansımazdır. Dolayısıyla % 20 diye yutturulmaya çalışılanın adı “0” zamdır. Egemenler, emperyalistlere olan borçlarını ödeyebilmek için işçiler, memurlar, köylüler ve küçük üreticiler üzerinde tam bir sömürü ve talan politikası izlemektedir. Keza ardı arkası kesilmeyen zam furyası da cabasıdır. Kamu bankaları emperyalizmin ve komprador burjuvazinin çıkarları doğrultusunda özelleştirilerek tam bir peşkeş politikası izlenmektedir.

2001 yılının başında 3.061 dolar olan kişi başına düşen milli gelir bu krizle birlikte 2700 dolara düşmüştür. İç borç 16 katrilyondan 51 katrilyona, daha sonra 80 katrilyona çıkmıştır. Ortalama % 90 faizle iç borçlanmalar gerçekleşmektedir. Türkiye’de çeşitli iş kollarına istihdam edilen 22 milyon emekçi (işçiler, inşaat sektöründe çalışan işçiler, maddede çalışanlar, memurlar, Tarım ve Orman Bakanlığında çalışanlar, tarım emekçileri vb) son beş yılda 5 milyon emekçinin yedek işsizler ordusuna katılmasıyla daha aşağılara çekilmiştir.

İşçiler ve memurlar başta olmak üzere halkın en demokratik hakkı olan sendikal örgütlenme haklarına futursuzca saldırmaktadır. Yani IMF-DB politikalarıyla birlikte sonucu, tütün, fındık, hububat, pamuk vb. üretimi terk ettirilmektedir. Tarımda köylülüğün % 70’i gayri resmi kuruluşlardan (tefeciler) borçlanmaktadır. Özellikle de bu krizle birlikte küçük

üretici köylülüğün zaten ağır olan durumu daha da ağırlaşarak hem büyük toprak sahipleri- tefeci-tüccar ağının cenderesi altında ezilmekte ve hem de gübre, tohum vb. borçlarını ödeyemeyerek yedek işçiler ordusuna katılmaktadır. Kısacası, köylülükle büyük toprak sahipleri tefeci-tüccarlar emperyalizm ve komprador devlet arasındaki çelişkiler her zamankinden daha açık bir şekilde keskinleşmektedir. Bu keskinleşmenin, ileriki süreçlerde IMF-DB politikalarının ağır sonuçlarının hissedilmesi ve tarımın AB ve ABD’nin tam anlamıyla yağmasına açılarak gerekli düzenlemelerin tamamlanmasıyla birlikte, köylülüğün kemiğini keskin bıçak işlevi göreceğinden hiç kimsenin kuşkusu olmasın. Ki köylüler, şimdiden çeşitli biçimlerde tepkilerini gösterdiler.

İşçilerin patlama noktasında olan tepkileri, MGK sendikacıları tarafından törpülenmektedir.

Memurların sendikal örgütlenme hakkını sahte sendika yarası ile engellemişlerdir. Buna karşılık memurların direnişi çeşitli biçimlerde sürmektedir.

Tüm bu veriler, halkımızın ne denli örgütsüz ve dağınık olduğunu göstermektedir.

Fakat tüm bu dağınıklığa ve örgütsüzlüğe karşı, halk yığınlarının emperyalizme ve onların işbirlikçilerine karşı olan tepkisi her zamankinden daha yüksektir. Çünkü emperyalizmin ve onların işbirlikçilerinin soygun, talan ve sömürü politikalarının dolaysız mağdurları emekçilerdir. Bu anlamda en çok acıyı, açlığı ve sömürüyü yaşayanlar onlardır.

Diğer yandan da emperyalistlerin kendi aralarındaki çelişkilerin keskinleşmesinin çeşitli biçimleriyle yansımalarını görüyoruz. Türkiye’ye biçilen kanat ülke olma rolü ve özellikle de ABD’nin FSK projesiyle Türkiye’ye biçtiği misyon çerçevesinde, Türkiye’nin önümüzdeki dö-

nemde ekonomisini daha da militarize etmesi kaçınılmazdır.

Nitekim hakim sınıfların son üç MGK toplantısında gündeme aldıkları “sosyal patlama” tehlikesi ve buna yönelik alınacak önlemlerin görüşülmesi, hakim sınıfların son süreçte bu yönelim içerisinde olduklarını gözler önüne serdi. Emperyalizm tarafından “yeniden yapılandırılan” Türkiye “Ulusal Güvenlik” kavramında değişikliğe gitti. “Stratejik güvenlik anlayışı” doğrultusunda devlet hem sınır ötesi, hemde yurt içinde vurucu bir güç olarak konumlandırılıyor. Hakim sınıfların ve emperyalistlerin böylesi bir yönelime, girmesinde Kürt devrimci dinamiğinin etkisizleştirilmesi önemli bir etkidir.

PKK'nin teslimiyeti rotasıyla birlikte TC görece nefes almış ve bir çok politikasını yaşama geçirme olanağı bulmuştur. Bir çoğunu da orta vadede (özellikle de Kürt halkına yönelik) yaşama geçirmeyi planlıyor. Kürt halkının devrimci dinamikleri gerçek anlamda emperyalist bir “komployla” nötralize edilmeyi çalışılmaktadır. İmralı çizgisi, Kürt halkına teslimiyet politikası dayatmaktadır.

Devrimci hareketin içinden geçmiş olduğu dönem gerçekten şanssızlık diye ifade edilebileceğimiz bir dönemi tanımlamaktadır. Özellikle de Türkiye coğrafyasında ortaya çıkan devrimci olanaklara müdahale edebilecek gücünün olmaması, onun öznel güçlerinin yetersizliğinden kaynaklıdır. Diğer yandan bu yetersizlikler Kürt coğrafyasına da çok ciddi bir biçimde yansımaktadır. Keza Kürt halkının İmralı çizgisinin teslimiyetçi yüzünü ve Türk egemen sınıflarını kendilerine uyguladığı politikaları açıkça sonuçlarını görmedikçe, bizlerin mevcut durumu çevirme gücümüz olamaz. Aksi bir tespit, subjektivizmdir, iradeciliktir.

Kürt halkının içinden geçtiği

süreç bu biçimde bize yansısa da, bu durum biz Maoistlerin hiç bir şey yapmaması anlamına gelmez. Tam tersine yapabileceğimiz bir çok devrimci ödev bulunmaktadır. Kürt coğrafyasında her türlü devrimci çalışma tarzından yararlanarak Halk Savaşı'nı başlatacak hazırlık sürecine girmektir. Bu hazırlık, kır ve şehir ayağını çok geniş bir biçimde kapsayacak, tüm önemli kurumlaşmaların ve lojistik olanakların yaratılmasıyla gerçekleşebilir. Bu çerçevede ilk elden geniş bir teşhir kampanyası düzenlemek ve bu kampanyanın olanakları üzerinden örgütlenmeler yaratılmalıdır.

DEVİRİMCİ DURUMUN OLANAKLARINDAN YARARLANALIM

Türkiye coğrafyasında ise krizin yoğunlaşması ve emperyalistler arası çelişkilerin keskinleşmesi bizlere güçlü olanaklar sunmaktadır. Bugün için Türkiye coğrafyasında her türlü devrimci çalışma tarzının kapıları nesnel olarak ardına kadar açıktır. Bu olanaklardan yararlanacak, doğru çalışma tarzıyla sürecin meyvesini toplamak işten bile değil. Bu coğrafyada her zamankinden daha çok kitlesel örgütlenme olanakları mevcuttur. Fakat subjektif yetersizliklerimiz bu olanakları harekete geçirmede ciddi bir problemdir.

Yabancılaştırılan sitem ise yabancılaşan halktır.

Halk suskunsa, örgütsüzse, öyleyse hatalı olan devrimcilerdir.

Halk neden susuyor, halk neden örgütsüz sorusuna yanıtı eyleyip geveleyip vermeye gerek yok. Her türlü nesnel olanak önümüze serilmesine rağmen halkın dağınıklığının sebebi yalnızca halk üzerindeki faşist zulüm değildir.

Özellikle de Maoistlerin (devrimci hareketin durumu zaten or-

tada) dağınıklığının yansıması, halkta kendisini aynı biçimde göstermektedir. “Gerçeklere olgulardan varılır”. (Lenin) O halde “Gerçekler devrimcidir” (M. Demirdağ). Gerçekliğimizi abartmadan (ya da tersi) çözümlersek ve bu çözümleme ışığında sürece uygun politikalar tespit edersek, her olumsuzluk olumluya çevrilebilir.

Her şeye rağmen biz kazanacağız!

Tarihsel bir süreçten geçiyoruz. Tarihsel olanaklar hemen yanı başımızda durmaktadır. Zindan direnişimiz de böyle bir tarihsel sürecin parçasıdır. Değindiğimiz gibi, kitlelerdeki dağınıklığın ve bizlerdeki subjektif yetersizlikler ciddi bir dezavantajdır; ama...

Ama bu durumun avantaja dönüşmesinin dinamikleri de bu topraklarda bulunmaktadır.

Krizin, sömürünün ve baskının en yoğun yaşandığı dönemlerde güçlerimiz ne kadar dağınık olursa olsun bu toplumsal basıncın bir yerden patlaması kaçınılmazdır. Her yüksek basınç mutlaka içinde bulunmuş olduğu hacmi, koşulları yaracak yolu bulur. İşte, tüm bu basınç dışarı vurduğu an, o basıncı hedefe yönlendirecek güçlerimiz ve politikalarımızla hazır olmalıyız.

Dolayısıyla biz halkın gücüne güvenmeliyiz. Tüm halkı ortak hedefler doğrultusunda birleştirebilecek politikalar oluşturmak, kadrolar ve örgütlenmeler yaratmak zorundayız. Çünkü bu ülkede, kitlesel örgütlenmenin koşulları her zamankinden daha fazladır. Halk sistemden kopuyor. İşçi sınıfı, memurlar ve köylüler aç. Öncüsünü arıyor. İşte! Biz buradayız diyebilmeliyiz. Örgütlülüğümüzle, kadrolarımızla, lojistik olanaklarımızla, sürece uygun politikalarımızla, biz buradayız diyeceğiz. O zaman gerisini varsın düşman düşünsün.

Çiang Çing: Komünist Bir Önderin Devrimci Emelleri-2

“Çiang Çing’in yaşamı, kitlelere ve komünist davanın nihai haklılığı ve zaferine stratejik bir güveni, proletaryanın tarihin sahnesine çıkışına, bu sefer o sahneden geçici olarak aşağıya çekilmiş olsa da, herşeyini adama duyusunu yansıtır.”

Devrimde inişler ve çıkışlar

Burjuvaziye gerçekten deliye döndüren iki şey vardır - kitlelerin devrim yapması ve iktidardaki devrimci önderlerin onlara destek verip önderlik etmesi. Burjuvazinin, Kültür Devrimi'nin tüm şiddetini Çiang Çing'in devrimci kitlelere verdiği “şahsi” enerjik desteğe atfetmesi yaygın olmasına rağmen, Çiang Çing'in oynadığı rol yakından incelenecek olursa görülecektir ki, O, büyük çapta, Mao'nun, Parti'nin üst düzeylerindeki bir avuç kapitalist yolcunun şiddet kullanmadan aşağıya edilebileceği yönündeki yönelimini savunmak için ihtimamlı bir mücadeleye yürütmüştür. **Bu objektif olarak doğru idi, çünkü sözkonusu devrim gerçekten de devrim içinde devrimdi - esas görevi, işçi sınıfının ve halkın düşmanlarını bastırarak proletaryaya diktatörlüğü altında yürütülüyordu. Bu, Çin'de 1976'dan bu yana yürürlükte olan burju-**

va diktatörlüğünü şiddet yoluyla aşağıya etmek üzere kitlelere önderlik edecek yeni bir Komünist Partisi'nin oluşturulmasını gerektiren bugünkü durumla oldukça zıttır.

Dolayısıyla, proletarya başta olduğu için önderlikteki kapitalist yolcuların silahla bastırılması gerekli olmadığı halde, aynı zamanda, kitleler devrim yapmak ve köklü siyasi değişiklikler gerçekleştirmek üzere tamamen ayaklandıkları zaman, bazı şeylerin kontrolden çıkmasının kaçınılmaz olacağı gerçeğinden Mao çekinmiyordu. BPKD'de sık sık olduğu gibi, Merkezinkine karşı çıkan çizgilerin ortaya çıkarak, esas siyasi mücadeleyi saptırmak üzere şiddeti körüklememesine de şaşırmadı. “Geçtiğimiz yıl boyunca gelişen müthiş değişimler sırasında, her yerde kaos başgöstermiş olması doğaldır. Bir yerdeki kaos ile bir diğer yerdeki arasında hiçbir bağ

yoktur. Şiddetli mücadele dahi çok iyidir, çünkü çelişkiler teşhir olduğu zaman kolaylıkla çözümler. Bu Büyük Kültür Devrimi'nde kayıplar cüzi, başarılar muazzam olmuştur.”

Kültür Devrimi'nin henüz başladığı 1966 yazının sıcağında, Çiang Çing, kapitalist yollara ve destekleyicilerine fiziksel olarak saldırıp, Sol'un çağrı yaptığı ideolojik ve siyasi mücadelenin çok daha zorlu sürecinden kurtulmak isteyen aşırı sol bir eğilime karşı mücadele etti. “Şiddet yoluyla mücadele sadece ete ve deriye dokunur, muhakeme yoluyla mücadele ise onları ta ruhlarına kadar etkiler”

Şiddetli çarpışmaların ortaya çıkması kısmen kendiliğinden oldu ve keskin sınıf mücadelesinin bir ifadesiydi: 1967'nin başlarında en az sekiz eyalette belediye komitelerinden iktidarı ele geçirme üzerine, işçiler sözlü olarak, ancak sokaklarda da çarpıştılar. Orduya da, işçilere ve Kızıl Muhafızlara bu ele geçirmelerde yardımcı olması ve asayişin tesis edilmesine yardım etmesi için çağrıda bulunuldu. Aynı zamanda, bazı alanlarda Sağ'ın güçleri bazı sloganları çarpıtarak ve dikkati kendi üzerlerinden çekip saldırıları daha küçük kapitalist yollarının üzerinde yoğunlaştırmaları için kitleleri kışkırtarak, açıktan şiddeti savundular. Örneğin “Ordudaki bir avuç yetkiliyi sürükleyip çıkart” sloganı, bazı bölgelerde oldukça harfi harfine ele alındı ve Sağ bunu, düzenli askerlerin silahlarına el konmasıyla dahil, yakalanmadan paçayı kurtarabildiği her yerde uyguladı. Çiang Çing bu çizgiyi şöyle teşhir ediyordu:

“Tuzığa düşmeyelim. Slogan yanlıştır. Çünkü, Parti, hü-

kümet ve ordu, hepsi Partinin önderliğindedir. Sadece Parti içindeki bir avuç yetkili kapitalist yolcuyla sürükleyip çıkartmaktan sözdebiliriz, başka hiçbir şeyden değil. Aksini yapacak olursak, bu gayrı bilimsel olur, ve sonuç olarak, heryede yanlış insanları hedefleriz, hemen hemen tüm askeri bölgeler saldırıya uğrar ve iyi kötünden ayırdedilmemiş olur. Bazı yoldaşlarımız, azınlık oranında yoldaşımız, ordumuz içinde bazı tek tek yoldaşımız ciddi hatalar yapmış olsalar bile, bu şekilde ele alınmaları gerekmez...”

Çiang Çing devamla, gençliğin elbette hareketli eylemlerden hoşlandığını, ancak aynı zamanda “zihinlerin idman yapmasının” da gerektiğini, mücadele-eleştiri-dönüşüm şeklindeki daha zor süreci tatbik etmek gerektiğini söylüyor. Bir yerden bir yere seyahat etmekten gençlik hoşlanıyor, ancak heryerdeki özgül şartları bilmeyebilirler ve hata yapabilirler. “Yerel kitlelere güvenmelisiniz ve nasıl ki biz sizin namınıza devrim yapamazsak, onları yapması gereken şeyleri siz yapmamalısınız. Bizim tek yapabileceğimiz şey, sizinle müzakerelerde bulunmak ve size rehberlik etmektir.”

Gerçekten de, toplumun dönüştürülmesi süreci için ve proletaryanın, siyasi iktidarı kendi başına yeniden ele geçirmesi konusu dahil, kendi diktatörlüğünü icra etmesi için gerekli ve haklı olan devrimci hız üzerinde fren rolü oynamadan, kitlelerin devrimci coşkusu ve durumun yoğunluğunun yarattığı şiddetin çelişkili niteliğinin nasıl ele alınacağı her zaman o kadar da berrak olmuyordu. Eğer devrimde kargaşa ve aşırı-

lıklar vuku buluyorsa, ki her ikisi için de Mao sorumluluğu üstlemiştir, o zaman, ortalık biraz yatışmadan bunları tespit etmenin ve doğru olarak ele almanın da her zaman gerçekleştirilemeyeceği objektif bir gerçektir. Aynı zamanda, bazı güçler kendi oportünist amaçları için bundan yararlanırlar. Çiang Çing'in önderlik etmede yardımcı olduğu KDG grubunun kendi içinde bazı öğeler (Örneğin Çen Po-ta), açıktan şiddet kullanma yanlıydılar ve özellikle 1967'de Wuhan şehrinde Sağ'ı destekleyen askeri birimlerin provokasyonu ve isyanından sonra, bazıları bu öğelerin örneğini izledi. Amaçları kargaşa yaratıp bunu kendi lehlerine kullanmak olan ve sonradan aşırı “solcu” olarak vasıflandırılan bu KDG önderlerinin görevlerine son verilmesi ancak bir müddet sonra mümkün olabildi. Sağ aynı zamanda Kızıl Muhafızların içinde KDG'nin aleyhine döndürdükleri bir kesim içinde de şiddet örgütledi. Öte yandan, Mao ile ittifakına rağmen her zaman geniş bir Sağcı damarı olan Çu En-lay, son derece ortacı bir rol oynadı ve “anarşistleri” iç savaşı devam ettirmekle suçlayarak, her zaman sükuneti ve asayışı vurguladı.

Çiang Çing istikrarlı bir şekilde düşmana ideolojik ve siyasi olarak saldırıp yenmenin propagandasını yaptı ve öfkesi tamamen ayaklanmış olan kitlelere kendilerini tutma çağrısında bulundu. Konuşmalarında, Liu Şao-şi'nin silah gücü kullanmadan iktidardan indirilmiş olduğuna işaret etti. Ancak, HKO'nun sağcı kalelerine karşı “savunma” yapmaları amacıyla bazı Kızıl Muhafız birimlerine ve isyankar güçlere silah dağı-

tıldığında, Çiang Çing buna uydular. Çiang Çing'in ünlü **"Muhakeme yoluyla saldır, şiddet yoluyla savun"** sloganı öne çıkarılıp propagandası yapılmadı, çünkü ikisi arasındaki ayrışım çizgisini bulandırma eğilimindeydi ve halkın diğer kesimleri arasında silah kullanılmasını teşvik eder duruma düştü, ki bu kitle grupları ve örgütlenmeleri arasında baş gösteren çelişkileri çözümleniyordu. Savunmanın tam nerde bittiğini, saldırının tam nerde başladığını kim tayin edecekti? Eylül 1967'de Mao bir dizi bölgeyi ziyaret ettikten sonra Pekin'e döndü ve kısa bir zaman içerisinde, daha fazla silah ele geçirmeyi yasaklayan bir tamim yayınladı.

"BAŞKALARINA KARŞI DEVRİM YAPMAK KOLAY, KENDİNE KARŞI DEVRİM YAPMAK ZORDUR"

Kültür Devrimi sırasında, Çiang Çing, kendisini Parti'nin devrimci bir lideri olarak coşkuyla benimseyen devrimci kitlelerle yakın bir bağ oluşturdu. Katıldığı bir toplantıyla ilgili gözlemlerde bulunan Sovyetler Birliği'nden bir Çin uzmanı "sürekli alkış tufanı başlatan" coşkulu kalabalığı şöyle anlatıyordu: "İlginç hiçbir şey söylememeyi ustalıklarla başardıkları için konuşmalarını kesinlikle hatırlayamadığım Çen Po-ta, Kang Şeng ve Li Hsueh-feng'den sonra, söz sırası yeşil askerî üniforması ve kepiyle sürekli hareket halinde olan Çiang Çing'e geldi. Çiang Çing'in konuşması toplantı salonunu adeta ateşe verdi... 'sizler yeni devrimci nesilsiniz' dedi Çiang Çing. **'Devrimi devam ettirmesi gereken sizlersiniz. Devrimi daha da ilerletmelisiniz.**

Biz eski nesil artık ayrılıyoruz ve giderken sizlere devrimci geleneklerimizi bırakıyoruz. Başkan Mao Çin'i sizlere bırakıyor. Devlet sizlerin elinde olacaktır. Kültür Devrimi'nin okulu muhteşem bir okuldur!' Konuşmanın etkisi derhal görüldü. Önderler ayrılır ayrılmaz toplantı durmadan devam etti. Konuşmacı ardından bir diğer konuşmacı söz hakkı aldı, herkes coşkusıyla diğerlerinden üstün gelmeye çalışıyordu."

Kendi örneğiyle Çiang Çing, diğerlerini kendisi gibi olmaya cüret etmeye, herşeylerini, tıpkı kendisinin yapmış olduğu gibi, proletaryanın siyasi iktidarı yoluna adamaya, kurnaz ve çıkarıcı karşı-devrimcilerle teslim olmayı reddetmeye ve Parti içindeki mevki sahibi kapitalist yolcularla, bunların etkisi altında olup kendi temel çıkarlarına karşı çıkacak kadar ideolojik olarak zayıf ve kolay manipüle edilir durumdakiler arasında dikkatli bir ayrışım yapmaya cüret etmeye teşvik ediyordu. Kitlelerin devrimci güveni ve düşmanı küçümsemesi ile, halk iktidarı kapitalist

yolcuların elinden almak için mücadele yürütürken her yerde ortaya çıkan karmaşık ve çok yönlü çelişkilerin ele alınışında yol gösteren pratik önderliği birleştirme konusunda ustaydı.

Her bölgeden ve toplumun çeşitli kesimlerinden gelen delegasyonlara hitab ederken, Çiang Çing, proletaryanın ideolojik dünya görüşünü güçlendirme, cesaretli eleştiri ve özeleştiriyi teşvik etme, karşıt fikirlerle cebelleşme ve zorluklar karşısında sağlam olmanın gerekliliğini vurguladı. Çiang Çing, kıdemli devrimciler siyasi olarak genç kalmaya, proletarya için yeni ufuklar açmakta olan gençliğin alevleriyle çelikleşmeyi ve siyasi çizgiyi derinlemesine kavramak ve doğru çizgi doğrultusunda hareket etmek için yaşın ve dış görüntünün ötesine bakmaya teşvik ediyordu.

Örneğin, kısmen de bazı yerlerde keskin bir şekilde ortaya çıkan fraksiyonculuğa karşı mücadele yoluyla, kitlelerin iktidarı ele geçirmesi için şartların yaratılmasına yardımcı olmak amacıyla, KDG, sorunları çözmelerinde de ciddi anlaş-

mazlıkları tali olanlardan ayırdetmelerinde yol göstermek için karşıt fraksiyonların önderlerini ve delegelerini biraraya getirmede önemli bir rol oynadı. Ve (büyük ittifakın ortamının, öz-çıkarların yok edilmesi ve kişinin kendisini halka adanmasından, bunun yanısıra sağlıklı mücadele yürütülmesinden oluştuğunu söyleyen) Mao gibi, Çiang Çing de dünya görüşü meselesi ile büyük ittifaklar kurmak için birleşme ihtimali arasında yakın bağ kurdu:

“Yoldaşlar, söyleyeceklerimin yararlı olduğu görüşündeyseniz, o zaman bunları yürürlüğe koyma yönünde çaba göstereyim. Mao Zedung Düşüncesi'nin devrimcileri olmak zorundayız, şu grubun ya da bu fraksiyonun üyeleri değil. Fraksiyonculuk zihniyeti küçük burjuva bir özelliktir; dağ-kalesi zihniyetinin, bölgeciliğin ya da anarşizmin en ciddi biçimidir... Her iki tarafın özeleştirilmesi iyidir... bu şekilde, oturup konuşacağız ve önemsiz meselelerde farklı düşünmeye devam ederken, esas meseleler konusunda görüş birliğine varmaya çalışacağız. Esas noktalarda birleşmek: devrim budur, BPKD budur.”

“...Başkan Mao'nun önderlik ettiği proleter devrimci çizginin safında mı olduğunuz yoksa kapitalist yolcuların koyduğu çizginin safında mı olduğunuz meselesi, bir büyük doğru veya büyük yanlış meselesidir. Bu çerçevede, eğer hepimiz kapitalist yola koyulan üst Parti yetkilisine karşı mücadele ediyorsanız (veya Anhwei'de, Li Pao-hua'nın önderlik ettiği kapitalist yolcu küçük kliğe karşı mücadele ediyorsanız), o zaman birleşmeme ve birleşmeme için hiçbir sebep

var mı? Fraksiyoncu niteliğiniz açısından hüküm verecek olursak, bence siz devrim için, halk için ve proletarya için değil, kendiniz için çalışıyorsunuz?”

“...Başkalarından değil, kendinizden ve kendi grubunuzdan yüksek taleplerde bulunmalısınız. Münakaşa ederseniz, kavga ederseniz, silahlı mücadele yürütüp silah ele geçirirseniz, o zaman serinkanlı duramaz, doğru ile yanlış ayırt edemezsiniz... **İnsanın başkalarına karşı devrim yapması kolaydır, kendisine karşı devrim yapması zordur.**”

Mao, bu meseleyi başka bir açıdan ele aldı: siyasi iktidarın kendisini muhafaza etme ihtimali açısından. Mart 1967'de Kültür Devrimi hakkında konuşurken, esas görevin kapitalist yola koyulanların elinden iktidarı almak olduğu değerlendirilmesini yaptı, ancak diyordu Mao, “bu hiçbir şekilde amaç değildir. Amaç, dünya görüşü sorununu çözümlenektir; revizyonizmin köklerini yoketme sorunudur.” Aksi taktirde diyordu Mao, BPKD nasıl zafer olarak tanımlanabilir? Başka bir deyişle, siyasi iktidar olmadan sosyalist dönüşüm gerçekleşemezdi, ancak ideolojik görüşü giderek artan biçimde yeniden kalıba sokmadan da, iktidarı muhafaza etmek mümkün değildi.

Mao, işçi sınıfının, kültür ve üst yapının her yönü dahil, toplumun her alanında önderlik etmesi gerektiğini ilan ettiğinde, özellikle eğitim ve sanatı hedefliyordu. Mao, bazıları gücendireceğini bazıları da öfkelen direceğini bilerek, aydınların esas olarak burjuva görüşü terketmemiş olduklarını dile getirdi. “Lütfen bu görüşün zamanı geçmiş olup olmadığını bir düşünün” diye ekledi cevabı

belli bir soru olarak.

ESKİ FİKİRLERDEN KOPUŞ

Çiang Çing'in önderlik etmeye devam ettiği kültür alanı, tam da bu dünya görüşü meselesinden dolayı önemli bir muharebe meydanı durumundaydı. Yeni proleter sanat yaratmada büyük ilerlemeler kaydedilmiş ve zorlu zaferler kazanılmıştı, ancak her yerde, siyasi ve ideolojik mücadele daha da ilerletilmek zorundaydı. Kasım 1967'de Pekin Edebiyat ve Sanat Forumu'nda yaptığı konuşmada Çiang Çing, BPKD'nin propaganda ve kültür birimlerindeki dengesizliğinin sınıf mücadelesinin kanunlarının bir yansıması olduğunu söyler. Bazılarının hala büyük ittifaklar oluşturmaları gerekiyor, bazıları ise bunu yapmışlardır, ancak devrimci üçlü kombinasyonu başarıya ulaştıramamışlardır ve daha geniş çaplı tartışma ve eleştiri yürütmek, kadro sorunlarını çözmek zorundadırlar. “Hareket, derinlemesine ve tepeden tırnağa yürütülmüş müdür?” diye sorar Çiang Çing. “Sanmıyorum. Çünkü düşman son derece kurnazdır; birçok aktörler kumpanyasına sahiptir. Bir kumpanyayı teşhir ettikten sonra, bir başkasında baş gösterecektir. Dolayısıyla görüşümce edebiyat ve sanat çevrelerinin derinlemesine araştırılması ve incelenmesi gerekiyor. Düşmanımıza karşı tutarlı, kesin ve sert olmalıyız.”

Bu forumda bir dizi sorun ortaya atıldı: yeterince eserin üretilip üretilmediği, bunların nasıl popülerize edileceği ve standartların yükseltileceği, örnek eserlerin ulusal sanatın “doruğu”nu temsil edip etmediği gibi. Ancak her açıdan Çiang

Çing, dönüp sanatta devrimi tamamen zincirlerinden boşandırmamanın önündeki esas engeli hedef alıyor: “Merkezi görev bugün hala çıkarıcılığa karşı savaşçı revizyonizmi mahkum etmek ve devrimci birimler örgütlemektir. Aksi taktirde gerçekten sosyalizme hizmet eden, gerçekten işçilerin, köylülerin ve askerlerin ihtiyaçlarına uygun şeyler üretmek mümkün olmayacaktır. Çıkarıcılıkla mücadele etmek ve revizyonizmi mahkum etmek zor zanaattır”

Foruma katılanlardan birinin önermiş olduğu gibi eserleri popülerize etmek için kırsal alanlara ve fabrikalara küçük gruplar göndermenin iyi olduğunu kabul eden Çiang Çing, bu, mücadeleden kaçmak içinse o zaman buralara gitmenin hiçbir anlamı olmadığını vurgular.

Aynı şekilde, yeterince yeni opera üretilmediği görüşünde olan “sabırsızlara” cevabında da, Çiang Çing, bunun anlaşılır birşey olduğunu, ancak operalar kaba bir şekilde yapılırsa

“halkın bizi yere yıkacağını” söyler. Aynı zamanda, sanatçılara örgütlenmeleri, ciddi olarak daha fazla eser üretme ve reforme etmeye koyulmaları çağrısında bulunur. Çiang Çing, “Sahneyi ve beyaz perdeyi imparatorlardan, generallerden ve burjuvaziden arındıran” sekiz örnek eseri, bunun yanısıra eksikliklerine rağmen dünyada “şok ve sansasyon” yarattıkları için, bale ve senfoni reforme etmedeki ilk başarıları savunur.

1963 ile 1965 arasında, Çiang Çing ve küçük bir grup yoldaşın taarruza önderlik ettiği, sanatın sosyalist dönüşümünde muazzam çığır açıcı başarılar elde edilmişti. Ancak, tüm toplum siyasi iktidar için BPKD’de muharebeye katılmadan, bu dönüşümü geniş çapta yürütmek için birimler oluşturma sorununun çözülmesi mümkün olamazdı. Ne de, yeni devrimci kültürü ülke çapında kitlere derin ve yaygın bir biçimde götürme şeklindeki can alıcı sorunun çözülmesi.

1967’de bu durum değişmeye başladı ve örnek eserlerin film olarak üretilip tüm Çin’de daha ulaşılır duruma getirilmesi için planlar geliştirildi, HKO kültür birlikleriyle geniş popülarize etme kampanyaları yürütüldü ve popüler ve yeni seyyar kültür ekiplerinin faaliyetleri büyük çapta genişletildi.

Çiang Çing, Kültür Devrimi’nin ilk aşamalarında sanatçı ve yazarların toplantılarına ya da mitinglerine sık sık katılmış, onları Kültür Devrimi’nin genel görevlerine tam olarak katılmaya ve kendi birimlerinde devrim yapmaya davet etmişti. Ancak görünen odur ki, Parti’nin kültür konusundaki tartışmayı geliştirmek için saldırıyı gerçekten başlatabilmesi, sanatı dönüştürmek için keskin iki çizgi mücadelesine girişmesi ve Çiang Çing’in özellikle Pekin Operası’nı devrimcileştirmesinin başarılı tecrübesini popülerleştirmesi, 1967’nin baharından önce mümkün olmamıştır. Bu dönemde, basında ve teorik organlarda bir dizi makale ve yazı çıktı. 1966’da düzenlenen Silahlı Kuvvetler içinde Sanat ve Edebiyat üzerine Forum’un önemli özeti de, Mao’nun bu sorunlar üzerine bazı kısa görüşleriyle birlikte kamuoyuna sunuldu. Mao ve diğer merkezi önderlerin de gösterilere katılmıyyla, yeni örnek operalara özel önem ve öncelik tanındı. Yeni örnek eserlerin sahneye konduğu Yen’an Forumu’nun 25. yıldönümü kutlamalarına başkanlık etme şerefi Çiang Çing’e verildi.

Başından itibaren Sol, HKO’nu Kültür Devrimi’nin siyasi fırtınasına tamamen kat-

maya özel dikkat gösterdi. Bunun, asker kitleleri arasında Sol'un çizgisini güçlendirmek, onların siyasi ve ideolojik düzeylerini yükseltmek, hem ordu içinde hem de toplumda iki çizgi mücadelesini ve sınıf mücadelesini görmelerini sağlamak yönünde yararı vardı. Diğer sorumluluklarının yanısıra, Çiang Çing, Şubat 1966'da HKO'na kültür danışmanı ve bir yıl sonra ordu içinde kurulan bir Kültür Devrimi Grubu'na danışman olarak atandı.

Çiang Çing'in kültür cephesindeki önderliği altında, proleter sanat geliştirmede belli başlı çizgi meselesi konusunda mücadele verildi ve yeni eserler yaratılıp üretildi. Yaratıcı yazı konusunda konferanslar düzenlendi ve bir edebiyat ve sanat eleştirmenleri "ordusu" yetiştirmeye özel dikkat gösterildi. Genel olarak Kültür Devrimi'nin, özel olarak da Sol'un çizgisinin bazı "kültürel" meyveleri, 1960'lı yılların sonlarında HKO içinde kolaylıkla gözlemlenebilir durumdaydı. Siyasi incelemelerden, skeç ve opera yazma, üretme ve sahnelemeye ülke çapında yerel HKO birimlerinde forumlar ve amatör sanat şenlikleri düzenlemeye kadar, askerler, siyasi ve kültürel faaliyetlere nitel olarak farklı bir seviyede katılmaya başlamışlardı.

YENİ MÜCADELE DÖNEMLERİ

Aralık 1964'de Ulusal Halk Kongresi'ne memleketi Şantung Eyaletinden bir temsilci olarak katılmış olan Çiang Çing'in tam bir siyasi önder olarak yükselmesi, Kültür Devrimi sırasında oldu. Bu, ancak 1969'da Merkez Komitesi Si-

yasi Bürosu'na seçildiği Dokuzuncu Parti Kongresi'nde "resmi"leşti. O andan itibaren Çiang Çing'in sorumlulukları onu giderek Parti'nin en üst önderliğindeki siyasi mücadelelerin içine çekti ve bu mücadelelerde Sol'un konumunu güçlendirmeye Çiang Çing kendi başına katkıda bulundu.

Kültür Devrimi'nin daha sonraki yıllarında, Çin, ekonominin, sağlık bakımının, sanat ve kültürün, özellikle de eski eğitim sisteminin, devrimci komitelerin inşa edilmesi ve güçlendirilmesi yoluyla da dahil, daha bütünsel sosyalist dönüşümünü gerçekleştirmeye koyuldu. Bunlar, kapitalizmin hem siyasi hem de maddi temellerine darbe indiren ve proletaryanın yönetimini yeni alanlara doğru genişletmesini mümkün kılan değişikliklerdi. Bu değişiklikler aynı zamanda, üretimdeki insanların arasındaki ilişkilerin ne şekillerde yeniden düzenlendiğini yansıtıyor, toplumun her alanında yeni sosyal ilişkilerin, insan tarihinin o zamana kadar esas olarak tanıdığı sömürücü ve baskıcı ilişkileri, ansiklopedilerin toplumsal sınıflar çağının ilkel insanı bölümüne attığı bir geleceğe uzanıyor, bu geleceği başlatıyordu.

Bu sayısız yeni şeylerin arasında şunlar da vardı: İşçiler, köylüler ve askerler üniversitelere kaydoluyor, eğitim görmüş gençlik kırlara gidiyor ve Parti kadroları üretici emeğe katılıyorlardı; işçiler yönetime ve eski kural ve yönetmeliklerin reformuna katılıyor, üçlü kombinasyonların çeşitleri, fabrikalarda ve kırsal alanlarda yeni teknolojik girişimler dahil her alanda uygulanıyordu; kızıl ve uzman sloganı, ya da siyasetin profesyonel yeteneklere önder-

lik etmesi, doğru siyasi anlayışla silahlanmış insanlarla uzmanlık bilgisine sahip olanları birleştiriyordu; kadınlar, aynı zamanda zengin tecrübeleri gençliğin enerjisi ile birleştirilen yaşlılar, Parti mevkiilerine ve üçlü önderlik kombinasyonlarına getiriliyordu; bilim ve teknolojiye kitle hareketleri destekleniyor, örnek kültür eserleri geliştiriliyor ve kitlelerin malı oluyordu, şairane ve renkli devrimci edebiyat filizleniyor, Marksist teorinin geniş çapta incelenmesi örgütleniyordu; kırsal alanlarda hizmet etmek üzere köylüler arasından yetiştirilen çıplak ayaklı doktorlarla parasız ya da aşağı yukarı parasız sağlık klinikleri ağı kuruluyordu.

Sağ'ı alaşağı etmenin bir parçası olarak ortaya çıkan ve "sosyalist yeni şeyler" denilen bu yeniliklere bazıları karşı çıkıyordu. Sağ'ın önemli Parti konumlarında olan önderlerinin birçoğu görevinden alınmıştı. Ancak, hatta kendilerini Lin Piao gibi Mao'nun en yakın yoldaşları olarak gösteren bazıları Kültür Devrimi'nin bu yeniliklerine karşı gelmeye başladılar.

Çiang Çing'e ta Temmuz 1966'da yazdığı mektupta bile Mao ikaz ediyordu: Lin Piao'nun Mao'yu adeta kutsal bir güç olarak lanse etmesine değinerek, "Akradaşımızın bazı fikirleri beni rahatsız ediyor" diyordu. "Hepsi abartma" diye yazıyordu Çiang Çing'e. Çiang Çing aynı zamanda, Savunma Bakanlığı'na yeni atandığı 1959'da Lin Piao'nun "Mao Zedung'un tek bir cümlesi 10 000 cümleye eşittir" şeklindeki saçma nakaratı karşısında Başkan'ın duyduğu aşırı can sıkıntısını da hatırlıyordu.

Çiang Çing kısaca Liu Şao-

Kültür Devrimi’ni ve sosyalist yeni şeyleri, aynı zamanda kendisinin “Devrimi Kavra, Üretimi İlerlet” çizgisini savunan Sol, genelde siyasi olarak muzaffer oldu. Çiang Çing, Siyasi Büro’ya yeniden seçildi, ancak Daimi Komite’de, sadece Çang Çun-Çiao tam olarak Mao’nun safındaydı.

şi önderliğindeki kapitalist yolların alaşağı edilmesinin ardından, Dokuzuncu Parti Kongresinde Mao’nun halefi olarak adlandırılan Lin Piao’nun Parti, devlet ve ordunun önderliğini gaspetmeye çalıştığını anlatıyor.

Mao’nun adıyla yazılar yayınlamasının (ve onun eserlerini, Çiang Çing’in deyimiyle “Lin Piao Düşüncesi”ne göre “redaksiyondan” geçirmesinin) yanısıra, Lin Piao, çatışma çıkartıp silah sallayarak ve anlamsız askeri gövde gösterilerinde bulunarak büyük karışıklık yarattı. Çiang Çing, aynı zamanda Lin Piao’nun özel hayatındaki aşırı yaşam tarzını, “mevkii sahibi olup zengin olma” yönündeki Konfiçyüs’vari hırsını tasvir ediyor.

Merkez Komitesi’nin Lin Piao’ya karşı Çiang Çing’in de toparlanmasında önemli rol oynadığı değerlendirilmeyi hazırlamakta olduğu bir zamana rastlamasından dolayı, bu izahatlar esas olarak anı tarzındadır, ancak yine de oldukça ifşa edicidir. Çiang Çing’in tabiriyle, bu hain, Mao’nun çok yakınında yuvalanmış olduğu için, tam BPKD’nin kazanımları ve ulu-

sal birlik pekiştirilmekteyken ve Sovyetler Birliği’nin artan askeri tehdidi çerçevesinde, iktidara karşı giriştiği kaba saldırı hem Parti’yi hem de toplumu derinden sarstı. **Çiang Çing, (1972 yılına kadar) ÇKP tarihinin on esas iki-çizgi mücadelesi içinde, en ciddi olanının Lin Piao ile olan mücadelesini söylüyor.**

Sol’un kendi görüşlerini yaygınlaştırmak, Sağ’a karşı ve kapitalizmin restorasyonu tehlikesine karşı saldırılarını güçlendirmek için müttefiklere gereksinim duyduğu 1960’lı yılların ortalarında, Lin Piao, Sol’la yakın bağ içindeydi. O dönemde Lin Piao ordu içinde sosyalist eğitim yürütme konusunda önemli bir rol oynayarak, Peng Te-huai’nin (Sovyet revizyonistlerinin yapmış olduğu gibi, orduyu ileri teknolojiye dayanarak “modernleştirme”) çizgisini düzeltmişti. Ancak Lin Piao ve taraftarları, daha geniş bir taban inşa etmek için ve Mao’yu hatta belli oranda Çiang Çing’i, alaşağı etmeyi ümit ettikleri için onları azizler olarak yüceltip putlaştırmak için bu fırsatı kullandılar. Lin Piao, asayışı yeniden tesis etmek için orduyu kullanmak istiyordu ve 1967-1968’e gelindiğinde, üretimin siyasi mücadelelerin üzerinde tutulması gerektiğini söylemeye başlamıştı bile.

1969’daki Dokuzuncu Parti Kongresi’ne gelindiğinde Lin’in bütünüyle sağcı programı berraklaşmıştı: Temel çelişkinin ileri sosyalist sistemle geri üretici güçler arasında olduğu söyleniyordu -ki bu, ondan yıllarca önce alt edilen Liu Şao-şi’nin Çin tipi gulaş çizgisinin aynısıydı. Lin Piao, sosyalist yeni şeylerin kitlelerin “yiyecek

ve yakacak” elde etmesine engel olduğunu söylüyordu ve görünüşte Çu En-lay’ın ABD emperyalistlerine teslim olmasına karşı olmasına rağmen (Çünkü Lin SSCB’deki “kötü sosyalistleri” tercih ediyordu), Çu En-lay’ın daha “ılıman” ancak esas olarak sağcı modernleşme amaçlarıyla ve onun emperyalizme teslimiyetiyle vb. birçok ortak yön paylaşıyordu. Lin aynı zamanda Mao’nun Parti’nin tam önderlik rolünü yeniden tesis etmesine ve ordunun kısıtlanmasına karşı da direndi.

Bu sıralarda, ÇKP önderliği içinde uluslararası durumla ilgili yoğun mücadele kızışmaya başladı. 1970’te, Mao (ayrı sebeplerden dolayı Çu En-lay’la görüş birliği içinde) Batı’ya açılmayı, Lin Piao’ya karşı Sol’la ortak Çu En-lay’ın güçleri (esas olarak Parti merkezinin “eski muhafızları” ve askeri hiyerarşiler) arasında bir ittifak yaratmayı kabul etti. Siyasi olarak yenik düşen Lin Piao, Mao’ya karşı darbe ve suikast planlarını örgütlemeye devam etti, ancak tüm bunlar Eylül 1971’de SSCB’ye uçuşunda uçak kazasında ölmesi ile birlikte sona erdi. **Lin Piao, kızıl bayrağı altetmek için kızıl bayrak sallıyordu. Ancak onun bayrağının bir tarafı kızıldı, diğer tarafında ise kara bir kurukafa ve çapraz kemikler vardı, diye acı bir gözlemlerde bulundu Çiang Çing.**

Lin Piao’nun düşüşü, Çu En-lay’ın konumunu kayda değer ölçüde güçlendirdi. Şartlar, Sol’un Çu En-lay’ın savunduklarını yapmasını gerektiriyordu. -Kültür Devrimi’nde alaşağı edilen Sağ’cılar, geri getirilip orduda dahil Lin Piao’nun güçlerinin boşalttığı mevkilere yerleştirilmesini -Deng Hsiao-

ping bile geri getirildi ve bu sağcılar gündüz özeleştiri verip Kültür Devrimi'ni savunmaya söz veriyorlardıysa, geceleri, genelde güç kazanıyorlardı. Sol, Lin Piao'nun revizyonizminin köklerini daha da kazıp çıkartma gerekliliğiyle karşı karşıyaydı ve örgütsel olarak o kadar güçlü olmadıkları halde, siyasi olarak, Lin Piao'nun çizgisinin sağcı özü hakkında kitleleri silahlandırma, tali olarak da aşırı- "sol" maskesini ve idealist "tarihi dahiler yapar" çizgisini teşhir etme özgürlüğüne sahiptiler. Sağ güç kazanmış olmasına rağmen, 1973'teki Onuncu Parti Kongresi'nde, Kültür Devrimi'ni ve sosyalist yeni şeyleri, aynı zamanda kendisinin "Devrimi Kavra, Üretimi İlerlet" çizgisini savunan Sol, genelde siyasi olarak muzaffer oldu. Çiang Çing, Siyasi Büro'ya yeniden seçildi, ancak Daimi Komite'de, sadece Çang Çun-Çiao tam olarak Mao'nun safındaydı.

Çiang Çing, Lin Piao'nun çizgisini mahkum etmek üzere kadrolar içinde örgütlenen incelemelerin olumlu etkisinden ve bu dönemde Marksizim-Leninizm-Mao Zedung Düşüncesi'ni daha sistemli olarak ele aldıkça kitlelerin siyasi seviyesinin ve harekete geçmede bilinçli yeteneklerinin bariz olarak yükseldiğinden söz ediyor.

Sol, 1974'de, Lin Piao'yu ve Konfiçyüs'ü Eleştirme Kampanyası'nı başlattı. Konfiçyüs doktrini, aynı zamanda eski (köle) düzeninin restorasyonunu, yabancı saldırganlara teslimiyeti ve sadece yönetilme hakkına sahip olan kitlelerin körce itaat etmesini vaaz ediyordu. Tarihsel benzetme ile, bu kampanyanın hedefi Deng Hsiao-pin (konfiçyüs), ve ikincil

olarak da ortacı programıyla Sağ'ın yükselmesi için bora-zanbaşı rolü oynayan Çu En-lay'dı.

SON BÜYÜK MUHAREBE

Çiang Çing, kültür alanında, "modern" olma adına Batı örneklerini taklit etmeyi savunan ve Kültür Devrimi'nin yeni devrimci operaları ve diğer kültürel başarıları gibi proleter sanatı horlamaya çalışan revizyonist çizgi ile yeniden çatışmaya başladı. Bu çizgi, hakim olduğu her yerde, bu eserlerin çizgisini geri çevirmeye ya da yeni revizyonist eserler öne sürmeye koyuldu. Çu En-lay'ın Batı'ya açılma girişimleri çerçevesinde ve büyük ihtimalle bizzat kendi inisiyatifi ile, Çin'e birçok yabancı orkestra davet edildi. Bu, başbakanla Çiang Çing arasında artan gerginliğin sadece bir cephesiydi, çünkü 1973 ile 1975 arasında Sağ'ın kültür cephesinde artan bir saldırısı ve genel olarak cüretkarlaşmış bir siyasi saldırı sözkonusuydu. Sol yabancı senfoni orkestralarının Çin'i ziyaret etmesine karşı değildi, ancak bunların hangi siyasi amaçla kucaklandığının berrak olmasını talep ediyordu. Bu sıralarda, bu müziğin hiçbir anlamı ya da sınıf içeriği olmadığı, yer ve zamanın ötesinde olduğu varsayımına, tarihten ve sınıflı toplumun gelişmesinden zengin örnekler vererek meydan okuyan, "mutlak müzik" hakkında derin bir makale yayınlandı. Makale, klasik müziğin bazı tekniklerinin eleştirel olarak asimile edilmesi mümkün olsa da, böylesi bir görüşün, bu adsız enstrümantal parçaların burjuva sınıf niteliğini örtbas etmeye çalıştığını söylüyordu.

(Şuna işaret etmek önemli olacaktır ki, bu dönemde uluslararası misafirlerin sayısı mantar gibi çoğaldıkça, Çiang Çing, sık sık yabancı devlet başkanlarını ve delegasyonları kabul etmiş, çok sayıda uluslararası spor olayına ve diğer kamuoyuna açık olaylara başkanlık etmiştir.)

1974'te Pekin Operası'ndaki devrimin onuncu yıldönümünde, yeni sosyalist kültürü savunan, kahraman işçi ve köylülerin sahneye çıkartılmasını "layıksız" olarak vasıflandırıp, buna prenslerin ve imparatorların layık olduğu günlere dönmek için yaygara yapanlara karşı açıktan polemik yürüten makaleler ve kutlamalar önce çıktı.

Aynı zamanda, çeşitli alanlarda sosyalist dönüşümleri, tarımsal üretimdeki başarıları, Taiching petrol bölgesindeki gibi endüstride örnek gelişmeleri ve çıplak ayaklı doktorlar gibi sosyalist yeni şeyleri popülerize eden yeni eserler ortaya çıktı. Sol'un içerisinde, hangi eserlerin onaylanacağı ve standartların ne kadar yüksek olması gerektiği konularında bazı küçük ayrışmalar vardı. Çiang Çing, ne siyasi ne de sanatsal olarak yüksek standartlar konusunda taviz verilmemesi yönünde güçlü tartışmalar yürüttü ve kültür dünyası hakkındaki bilgisinden ötürü, diğerlerinin kacırdığı nüansları ve üstü örtülü benzetmeleri yakalayıp eleştirdi. Ayrıca, anlaşılıyor ki Çiang Çing'in çeşitli noktalarda karşı çıktığı bazı filmleri Mao onayladı; bunun önemi sadece şura-dadır: **Sağ iktidarı ele geçirip Dörtlüyü tutukladı ve bunu Mao'nun Çiang Çing'i onaylamadığının ve benzeri saçma suçlamaların "ispatı" olarak ortaya çıkarttığı zaman, bu**

mesele aşırı biçimde abartılmıştır.

Çiang Çing ve Sol, aynı zamanda akıllı öğretmenlerin erdemlerini öven ve onları zarif çiçek yetiştiricilerine benzeten **Bahçivanın Şarkısı** adlı eğitim konulu hafif bir operayı filme alan Hua Kuo-Feng'i de teşhir ederek, filmciliğe başlamasını geçici olarak başarısızlığa uğrattılar. Siyasetin gençlerin eğitimine girmesine gösterilen bu cilalı muhalefet, aynı dönemde Sol'un devrimci çizgisi altında çevrilen **Eski Fikirlerden Kopuş** adlı filmle muazzam zıtlık içindedir. Bu film **kimin** okula gideceği konusunda toplum içindeki sınıf mücadelesini ve hem katı geleneksel öğretmenlere hem de toplumu dönüştürmede kitlelerin ihtiyaçlarını karşılamaktan ziyade burjuva eğitime daha uygun olan ders programına karşı çıkmanın zorluğunu canlı bir şekilde yansıtır. Film, Büyük İleri Atılım sırasında geçmesine rağmen, bu konuların 1970'li yıllar için de aynı şekilde geçerli olduğu kanıtlanmıştır ve film gerçekten de evrensel öneme sahip dayanımlı bir eser olmuştur. Filmde, öğrenciler ve Parti önderleri, eski günlerin akademik burnu büyüklüğünü ve anlamsızlığını alaşağı ediyor, bu esnada birçok sallanan öğeyi de saflarına kazanıyorlar.

Bu, parti içinde iki çizgi ve iki yol arasında keskinleşen sınıf mücadelesinin ortasında ortaya çıktı. Bir dizi revizyonist, önemli mevkiilere geri getirilmişti. Ve Ocak 1975'teki Dördüncü Ulusal Halk Kongresi'nde Sol yine siyasi olarak muzaffer çıkmasına rağmen, Sağ'ın örgütsel konumu ve inisiyatifi büyümeye devam etti.

Sol, devrimci komitelerin her seviyede güçlendirilmesi çağrısında bulunurken, Çu En-lay, (emperyalizme dayanarak, kapitalizmi restore ederek ve sınıf farklılıklarını körükleyerek) Çin'i 2000 yılına kadar modernleştirmenin planını savunuyordu. Bu, aynı sağcı siyasi daimarda bulunan Hua Kuo-feng'in tarımı makineleştirme projesinde de tekrarlanıyordu. Tachai tarım tugayının gelişmelerini yakından izlemekte olan Çiang Çing'in keskin bir mücadelenin patlak verdiği "Tachai'den Öğren Konferansı"nda, Hua'nın raporunu "revizyonist" olarak vasıflandırmış olduğu bildiriliyor. Rapor esasında yükselen sağcı rüzgarın bir parçasıydı ve devrimin bütün olarak ekonominin gelişmesine yol açıp açmayacağı şeklindeki merkezi meseleyi saptırmaya çalışıyordu.

Mao ve Dörtlü, buna proletarya diktatörlüğünü inceleme ve pekiştirme yönünde bir kampanya ile karşılık vermişler, mülkiyet esas olarak sosyalist olmasına karşılık, örneğin meta sistemi, farklı ücret kademeleri ve maddi eşitsizlikler gibi, kapitalizmin birçok kalıntısının mevcut olduğuna işaret etmişlerdi. Burjuva hukuk -farklı bireylerin emek gücü ile ailelerine bakabilmek için gereken farklı ihtiyaçların eşitsiz değeri temelindeki maddi ve toplumsal imtiyazlar- ortadan kaldırılmamıştı. 1975 yılının yazında, Mao, tarihsel roman **Su Kıyısı**'nın eleştirilmesi çağrısını yaparak, hedefi Deng, Çu ve onlar gibi diğer hainler üzerinde yoğunlaştırmak üzere, modern Sung Çiang'ları (önce köylü asilere katılıp sonra İmparator'a teslim

olan karakter) teşhir etti.

Bu iki çizgi mücadelesi kısa zaman sonra eğitimde, eğitimin devrimleştirilmesinin üretimi geriletip geriletmediği konusunda patlak verdi; Tsinhua Üniversitesi'ndeki bazı öğretim üyeleri Mao'ya mektup yazarak "akademik standartların düşürülmesi"nden şikayet ettiler; esas değindikleri burjuva standartların bozulmasıydı. Mao kitlesel bir tartışma çağrısında bulundu ve Dörtlü, özellikle kitlit rol oynayan Çiang Çing ve Çang Çun-çiao, bunun gerçekleşmesi için aktif olarak yardımcı oldular. Mao'nun şimdi ünlü olan şu görüşü, büyük ihtimalle bu mücadele içinde dile getirilmişti: **"Burjuva bilinç ve kültür sahibi sömürücüler ve aristokrat aydınlar yetiştirmek, ya da kültürü olmayan bilinçli işçiler yetiştirmek-hangisini istiyorsunuz?"** Sağ bunu çarpıtarak, Mao'nun işçilerin kültüre ihtiyacı olmadığını söylediğini iddia etti, elbette, Mao'nun burjuvaziye hizmet eden kültüre yaptığı değinmeyi kesip atarak.

Mücadele, "siyah kedi, beyaz kedi, ne farkeder, fare yaladıktan sonra" şeklindeki vecizesiyle uzun zamandır ÇKP'deki en sağ kutbun temsilcisi olan Deng Hsiao-ping'e karşı keskinleşmeye başladı; Deng'in görüşleri, (proleter sınıf mücadelesi yerine ve bunu yadsımak için) "üç direktifi" esas halka olarak almayı içeren Genel Programı'nda yoğunlaşmıştı.* Çu En-lay'ın Ocak 1976'daki ölümünden sonra, Sol'un (onu koruyacak Çu En-lay olmadan) Deng'i daha bütünsel olarak teşhir etme yeteneği arttı ve bu fırsatı değerlendirdiler. Ancak, halef mücade-

*Söz konusu üç direktif- ulusal ekonomiyi geliştirmek, istikrar ve birliği ilerletmek ve proletarya diktatörlüğü teorisini incelemek- Mao'nun 1974'teki ayrı ayrı talimatlarından oluşuyordu. Deng bunları modernleşmenin rehberi olarak birleştirmişti. Mao, 1975'te veya 1976'da şunları söylüyordu: "Neymiş! Üç direktifi esas halka olarak almak! İstikrar ve birlik, sınıf mücadelesini bir kenara itmek demek değildir; esas halka sınıf mücadelesidir ve her şey ona tabidir"

lesinde, Çang Çun-çiao'nun Başbakan olarak atanmasını sağlayacak kadar güçlü değildi. (Çang Çun-çiao, Kültür Devrimi'ndeki kilit rolünün yanısıra -KDG'nun üyesi olarak ve güçlü Ocak Fırtınası'nın eski revizyonist yetkilileri silip süpürdüğü Şanghay'da oynadığı kilit rolün yanısıra- genel olarak Parti'de önemli bir önder durumundaydı. "Burjuvazi Üzerinde Topyekün Diktatörlük İcra Etme Üzerine" gibi çığır açıcı teorik makalelerin yazarıydı ve sosyalizm altında ekonomik kurulların ve sosyalizmin çelişkili tabiatının sınıf tahlilini yapan önemli eserleri kaleme alan Şanghay ekonomi politik grubunun genelinde etkin rol oynamıştı) Sol, Deng'e engel olurken, en sağ cephenin baş şahsiyeti olmayan ve bizzat güçlü bir tabanı bulunmayan Hua'yı kabullenmek zorunda kaldı.

Çiang Çing bu mücadelede aktif ve yine kamuoyuna yönelik bir rol oynadı ve bu Deng Hsiao-ping'i rahatsız etti. Bir güç gösterisi çabasıyla, Çu En-lay'ı ve onun "modernleşme" çizgisini anma kisvesi altında Mao'ya saldırmak için Deng,

Nisan 1976'da karşı-devrimci Tienanmen isyanlarını kışkırttı. Ancak bunun yerine revizyonistler, Konfiçyüs'cü adı "İmparatoriçe Dowager" (1900 yılının Bokser İsyanını bastıran ve tarihsel açıdan 1989'da öğrencileri ve işçileri katleden eli kanlı Deng rejimine daha çok benzeyen feodal zorba) etiketleriyle aşıktan Çiang Çing'i hedef aldılar. Bu gerici gösteri HKO ve halk milisler tarafından bastırıldıktan sonra, meydana anı çelenklerinin kaldırılmasını örgütleme görevi, bildirildiğine göre Çiang Çing'e verildi- bu, Sağ'ın son derece ağırlığına gitti ve daha sonra bunu Çiang Çing'e karşı kullanmaya çalıştı.

Deng, isyanları örgütlemiş olduğundan dolayı tüm görevlerinden alındı, Mao ve Sol, mızrağın ucunu Deng'e ve sağ sapmacı rüzgara karşı yönelterek, proletarya diktatörlüğü kampanyasını hızlandırdılar. Mao şu ünlü sözlerini işte bu dönemde dile getirmişti: "sosyalist devrim yapıyorsunuz ve burjuvazinin nerede olduğunu bilmiyorsunuz- burjuvazi tam da Komünist Partisi'nin içindedir. Kapitalist yollar

hala kapitalist yolda devam ediyorlar." Meselenin özü buydu ve -siyasi çekirdeğini "Beşli'nin yani Mao ve Dörtlü'nün oluşturduğu- Sol'un saldırısı Sağ'ın canını fena halde yakıyor, Parti içindeki iki karargah arasında açık karşılaşmalara, grevlere, gösterilere ve bakanların devrilmesine yol açıyordu, yine de revizyonistler mümkün olduğu kadar kampanyayı ve gelişen kitle hareketini önlemeye çalışıyordu.

MAO'NUN ÖLÜMÜ VE KAPİTALİST DARBE

9 Eylül 1976'da, Mao Zedung vefat etti. Çin'deki kitleler, dünyanın her ülkesinden milyonlarla birlikte bu ölçülmesi imkansız kaybın yasını tutarken, Çin'li revizyonistler seviyor ve iktidarı ele geçirmeye hazırlanıyorlardı. Başlarında "resmi" varis Hua Kuo-feng olarak ve ordunun içinde de dahil daha önce ele geçirdikleri iktidar parçaları temelinde, Mao Zedung'un ölümünden sonraki bir ay içerisinde askeri bir darbe hazırlayarak, Dörtlü'yü ve onların yakın taraftarlarını tutukladılar. **Çin'de proleter yönetim, birdenbire vahşi bir şekilde sona erdi, Mao'nun 1966'da Çiang Çing'e yazdığı mektuptaki ikaz, Sağ'ın, Mao'nun ölümünden sonra Mao'nun bazı sözlerini kullanarak Çin'de anti-komünist bir darbe sahneleme ihtimali konusunda uyarıda bulunduğu, ancak bu takdirde revizyonistlerin hiçbir zaman huzur yüzü görmeyecekleri yönünde onu temin ettiği mektuptaki ikaz, adeta ani bir kalk borusu gibi yankılanıyordu.**

Aslında birçok kişi devrimin

sona erdiğini biliyor, siyasi propaganda barajının ardında yatanı görüyordu ve bu sebepten dolayı, darbe, Mao'nun bir önemli görüşü daha kanıtlanıyormuşcasına, parıltılı namlular eşliğinde sunuldu. Basın yayını, Dörtlü'nün "gerçek revizyonist Sağ" olduğunu, bunların özellikle Çiang Çing'in, KMT dönemleri olduklarını, bu dörtlü'nün -**Çiang Çing**, Çang Çun-çiao, **Yao Wen-yuan**, Wang Hung-wen- çok sayıda yoldaşlarıyla birlikte, aslında Mao'nun düşmanları olduklarını ilan etti; "karşı devrim"e karşı yapılan bu baskını, hayatta olsa Mao'nun da destekleyeceği hayali bile uyduruldu. Hareketlerin düşük siyasi seviyesi, darbecilerin tereddüt ve şaşkınlığının derinliğini sergiliyordu ve güçlerini pekiştirme yönünde aciz bir çabayla, akıllarına gelebilecek en iğrenç şahsi hareketlerle ve çılgın peri masallarına döndürecek kadar abarttıkları önemsiz olaylarla dolu, daha da alçak, yani lağım seviyesinde bir karalama kampanyasına giriştiler.

Bu modern Konfiçyüs'çüler, bir yandan da işlettikleri dedikodu değirmeni ile geleneğin zincirlerini sıkıştırma faaliyeti yürüterek, en vahşi şekilde kurban etmek üzere, O'nu, Çiang Çing'i seçtiler. Başkan'ın eşi olarak, acı çekmesi ve Çin'in yaşadığı eski ve yeni tüm "kötülükler" in, özellikle Kültür Devrimi"ndekilerin sorumluluğunu üstlenmesi gerekiyordu. Bu kapitalist yolcular açısından, sözkonusu "kötülükler" in en berbatı ise elbette, 30 yıl boyunca, Mao'nun sırtından zenginleşmek istedikleri toplumu, devrimcileştirmede kitlelere önderlik etmesine katlanmak zorunda kalmış olmak ve bununla

ilişkili olarak Mao'yu ve devrimci yoldaşlarını iktidarın merkezinden daha önce alaşağı edememiş olmaktı.

Ancak halk direniyordu. Birçok şekilde direniyordu. Tarihi 1980 "mahkeme"sindeki başlıca suçlamalardan birisi, Şanghay'da darbeye karşı silahlı bir isyan tertiplemekti. Çang Çun-çiao'nun ve diğerlerinin bu şehirde, Kültür Devrimi'nin keskin mücadeleleri ve önemli değişimleri boyunca geliştirilen güçlü bir siyasi tabanı vardı. Milyonlarca işçinin, köylü ve öğrencilerin de katılımıyla 1967'de revizyonistlerin önderliğindeki Parti Belediye Komitesi'nden iktidarı geri aldıkları **Ocak Fırtınası**, Şanghay'ı meşhur etmişti. Ağustos 1976'da, Parti içinde açıktan bir çatışma beklentileri büyüdükçe, bundan birkaç yıl önce Şanghay Belediye Devrimci Komitesi tarafından oluşturulmuş olan bir milyonluk güce sahip Şanghay milisine silah ve mermi dağıtılmıştı.

Dörtlü'nün tutuklandığının haberi duyulunca, limanları ve havaalanlarını bloke etmek, basını ve radyoyu kapatmak, işi durdurma eylemleri ve gösteriler başlatmak ve Şanghay garnizon kumandanlığı ile birlikte kadın ve erkek milisleri harekete geçirmek için detaylı planlar ortaya koyuldu. Çang Çun-çiao'nun yakın yoldaşı Şanghay Parti Komitesi yazı grubunun başı olan yaşlı komünist önderlerden Zhu Yong-jia, devrimcileri eyleme hazırlanmaları için harekete geçirerek, onlara bir 'Paris Komünü' yapmaları" çağrısında bulundu. "Eğer mücadeleyi bir hafta sürdüremezsek, beş ya da üç gün, neler olup bittiğini tüm dünyaya duyurmak için yeter..." Başka bir

deyişle, bu isyan, Çin'de revizyonist bir darbe olduğunun ve devrimcilerin buna aktif olarak direndiklerinin ilanı olacaktır. Haberlerin çoğu Hong Kong gazeteleri, hatta revizyonist basınının kendi anlatımları temelindedir, dolayısıyla planın detayları sınırlıdır.

Önderler kasıtlı olarak Pekin'e çağrıldıklarında isyan teşhir edildi ve görünen odur ki, darbeciler isyanı önleme için şehre girince, devrimciler planladıkları tam-çaplı ayaklanmanın inisiyatifini kaybettiler. Her halükarda haberlere göre 13 Ekim'de, Dörtlü'nün tutuklanmasından bir hafta sonra, bazı milis birimlerinde silahlı çatışmalar oldu ve tutuklanmaların 20 Ekim'de duyulur duyulmaz, önderlerin ne gibi girişimlerde bulunacağını izlemek üzere, kilit karargahlarda hergün binlerce kişi toplandı. Zhu, doğru olarak, sadece Şanghay'da değil tüm ülke çapında "hızlı, kararlı hareket edip geniş destek sağlamanın" can alıcı gereğine işaret etmişti. Bir dizi sebepten ötürü önderlik en kritik anda harekete geçmeyi başaramadı. Bu Çiang Çing ile Çang Çun-çiao'nun tayin edici, sallantısız başkaldırı tavrının önemini daha da vurgulamaktadır.

Hua'nın, Mao adına hareket ettiği şeklindeki sahte iddialarına rağmen Çin'in sokaklarında, kitlelerin birçoğu arasında, yetkililerin arkasından çakılan beş parmaklı selam yaygındı, bu selamın izah edilmesine gerek yoktu: Mao ve Dörtlü, alaşağı edilmekte olan devrimcilerdi. Darbe sırasında Şanghay'da bulunan bir yabancı gazeteci konuşmaların ve hareketlerin sıkı kontrol altında tutulduğunu, halk içinde gerginliğin son

PARTİZAN 40 Eylül 2001

derece yüksek olduğunu anlatıyordu. Merkez Komitesi'nin Dörtlü aleyhine çıkarttığı resmi afişler, Nanjing'deki tren istasyonunun duvarlarından yırtılıp indirildi. Karşı-devrimciler hızlı ve vahşi bir şekilde saldırıp, Sol'un bilinen sempatanlarını hapse atarak çoğunu infaz ettikleri için, şüphesiz bunun gibi diğer birçok olay hiçbir zaman gün ışığına çıkmamıştır.

Çin'deki darbe, dünya halkları ve bütün olarak enternasyonal proletarya açısından muazzam bir darbeyi temsil ediyordu. Çin, kurtuluş özlemi içinde olan yüz milyonlarca insan için yol gösterici bir fenerdi. On inanılmaz yıl boyunca, Mao'nun ve Parti içindeki devrimci karargahın önderliğinde, BPKD, kitlelerin bilinçli aktivizmini zincirlerinden boşandıracak, proletarya iktidarının bu

geriye döndürülüşünü ve kapitalizmin restorasyonunu önlemişti. On uzun yıl boyunca, tarihin unutmuş olduğu mazlum kitleler tarafından nefes kesici adımlar atılıyor, enternasyonal proletarya için yeni sosyalist ufuklar açılıyordu. Tüm bunların seyri içinde, devrimci bilim geliştirilerek nitel olarak yeni bir aşamaya ulaştırılmış ve Marksizm-Leninizm-Maoizm olarak tanına gelmişti. Bütün dünyada, bu ideolojiyi temel alan yeni örgütler ve partiler ortaya çıkıyordu.

Toplumun, proletaryanın yönetimi altında tarihteki en köklü ve en geniş kapsamlı dönüşümünün, Komünist Partisi içindeki kendi dar zengin olma emelleri için iktidarı gaspeden bir avuç küstah burjuva gerici tarafından gaspedilmesi, gerçekten tahammül edilmesi zor birşeydi. **Ancak aynı zamanda sosyalist devrimin derinliği ve genişliği içerisinde, Mao, hem bu geriye dönüşün niteliğini, hem de ileriye doğru giden güzergahın çizilmesine nasıl devam edileceğini kavramak için, Marksist-Leninist'lerin kendisinin genişletip keskinleştirdiği silahları ele almalarının temelini döşemişti. Bu kolay bir görev değildi -sosyalist toplumun niteliğinin ve Mao'nun bilime katkılarının, ayrıca Çin'de yer alan olayların kendisinin değerlendirilmesini gerektiriyordu.**

Devrimci karargahın tutuklanmasından sonra, rejim Parti'de dalga dalga tasfiyelere girişti ve 1977'de infazlar ciddi olarak başladı. Darbeden sonraki iki yıl içerisinde, devrimci komiteler feshedilmiş, giriş sınavları ve (özellikle Parti yetkililerinin çocuklarının yararlandığı) imtiyazlar, yüksek öğre-

timde kıstas olmuştu. Çiang Çing'in önderliğinde üretilen filmler ve diğer eserler ya revize edilmiş ya da açıktan yasaklanmıştı. Revizyonistler, örneğin **Beyaz Saçlı Kız**'ın Kültür Devrimi öncesi varolan ve merkezinde aşk konusunun işlendiği versiyonunu geri getirdiler. Kapitalizm, erkek evlatlara itibar gösterdiği için, kız bebeklerin doğar doğmaz öldürülmesi geleneği de geri geldi. Bir kenarda beklemekte olan Coca Cola ve Mitsubishi gibi yabancı akbabalar yeni pazarlar kurmak üzere Çin'in üzerine atladıkça, üretim, emperyalizmin ihtiyaçlarına uyum göstermeye ve primlerle ve daha geniş ücret farklılıklarıyla yükseltilmeye başladı. Kısacası, kapitalizm, bir intikam hırsı ile alabildiğine restore edildi. Tüm bunlar, resmi çizgiyi ve 20 seneden uzun bir dönemdir *sosyalist* inşaya rehberlik eden ve ilerleten siyasi mücadelenin kesilip atılmasını empoze eden ağır bir baskı ortamı içinde yapıldı.

YİRMİNCİ YÜZYILIN EN REZİL MAHKEMESİ: "BAŞKAN MAO'NUN BÖRCÜNÜ ÖDEMEKTEN SEVİNÇ DUYUYORUM!"

Çiang Çing ve yoldaşı Çang Çun-çiao, dört yıl boyunca hiçbir resmi suçlama getirilmeksizin cezaevinde tutuldular. Hong Kong gazetelerinin iddiasına göre, Hua, iki yıl boyunca Çiang Çing'i itiraflarda bulunmaya zorladı, Çiang Çing'in tek cevabı **"Cesaretin varsa beni serbest bırak!"** diyerek onunla alay etmek oldu. 1978'de, Hua'nın yerine ipleri esas elinde tutan Deng Hsiao-ping geçti. Özel bir intikam girişimiyle, Deng, 1980'deki mahkeme ön-

PARTİZAN 40 • Eylül 2001

cesinde Çiang Çing'i sorgulamanın sorumluluğunu iflah olmaz revizyonist Peng Çen'e verdi. (Peng Çen, Kültür Devrimi sırasında alaşağı edilen eski Pekin Belediye Komitesi üyesiydi) mahkemesindeki açıklamalarından birinde Çiang Çing, mahkemede Kültür Devrimi'ni en iyi şekilde savunabilmek için cezaevindeyken kendisini mahkemeye fiziksel olarak hazırladığını söyler. "Hergün, horoz öter ötmez kılıcımı çektim" der, muharebeye hazırlanmanın yaygın bir ifadesini kullanarak.

Revizyonistlerin esas taktiği, Lin Piao hakkındaki hükmü geri çevirerek onu aşırı-solcu olarak damgalamak, ardından da on sanığı tek bir "klik" olarak mahkemeye çıkartmaktı. Siyasi çizgiler daha da karışsın diye, 1970'lerin başında, Sağ'ın bir parçası olarak Mao'ya karşı gizli planlar hazırlayan bazı eski ordu generallerini de sanıkların içine kattılar. Raporlara göre, mahkeme öncesi davayı resmen sanıklara tebliğ etme celsesinin filmi üç kez çekildi, çünkü Çiang Çing'in önceden tahmin edilmesi mümkün olmayan patlayışları, celsenin kamuoyuna gösterilmesini "uygunsuz" kılıyordu. Kendisine avukat isteyip istemediği sorulduğunda, Çiang Çing'in cevabı mahkemenin geçersizliğini keskin bir şekilde teşhir ediyordu: **Ancak eğer avukat savunmasına Dokuzuncu ve Onuncu Parti Kongrelerini temel alacaksa!** Talebi reddedildi... Çiang Çing kendi savunmasını kendisinin yapacağını ilan etti.

Çiang Çing, revizyonistlerin iddianamelerini kendi suratlarına vuran 181 sayfalık bir açıklama hazırladı: Eğer Sol, kıldemli önderlere "yalan yere suç yüklediyse", peki şimdi sizin

yaptığınız nedir? Kültür Devriminin, Liu Şao-şi'nin kapitalist karargahını alaşağı ederek Parti'nin gerçek yüzünü yeniden tesis etmesinde yanlış olan ne var? Çiang Çing, meselenin özüne inerek şöyle söyledi: **"Hiçbir suçu kabul edecek değilim, kendimi halktan kopartmak istediğim için değil, suçsuz olduğum için. Kabul edeceğim tek birşey varsa, o da bu iktidar mücadelesinde yenik düştüğümdür."**

"Şimdi siz iktidar sahibisiniz, dolayısıyla insanları suçlayabilir, suçlamalarınıza destek olarak yalan deliller uydurabilirsiniz. Ancak eğer Çin'de ve dünya çapında halkı aldatabileceğinizi sanıyorsanız, tamamen yanılıyorsunuz. Tarihin mahkemesinde yargılanan ben değil, sizin küçük çetenizdir."

20 Kasım 1980'de başlayan ve Ocak 1981'e kadar devam eden mahkemede Çiang Çing'in verdiği ifadenin yaptığı tam da bu oldu. Daha hafif bir ceza giyme ümidiyle kendilerine getirilen tüm suçlamaları kabul ederek mahkeme önünde teslim olan Wang Hung-wen ve Yao Wen-yuan'ın aksine Çang Çun-çiao, 35 kadar hakimin oluşturduğu mahkeme heyetini ve televizyon gösterisi için tek tek dikkatle seçilmiş bağrıışan seyircileri tanımayı reddederek, (suçlamaları reddettiği zaman hariç) meydan okuyan bir sessizlik içinde kaldı. Çiang Çing'in tavrı, sözde infazcılarını hakir görmekten başka birşey olmadı: "Bugün karşımdaki mahkeme heyeti üyelerinin çoğu, başkanınız Jiang Hua da dahil, zamanında Liu Şao-şi'yi eleştirmek için birbiriyle yarıştıyordu. Ben suçluysam, peki ya sizler?"

"Şimdi siz iktidar sahibisiniz, dolayısıyla insanları suçlayabilir, suçlamalarınıza destek olarak yalan deliller uydurabilirsiniz. Ancak eğer Çin'de ve dünya çapında halkı aldatabileceğinizi sanıyorsanız, tamamen yanılıyorsunuz. Tarihin mahkemesinde yargılanan ben değil, sizin küçük çetenizdir."

Kendi yaptıklarıyla Mao'nun devrimci çizgisi arasındaki bağı berrakça çizerek kendisini yargılayanları susturdukça, hakimler elbette aksini ispat edemeyecekleri için tekrar tekrar Çiang Çing'e "kes sesini" demekten başka birşey yapamama durumuna düştüler. "Beni konuşturmayacağınıza göre" diye karşılık verdi Çiang Çing, "o zaman sandalyeme kilden bir Budha heykeli oturtup onu yargılasanız. Ben Başkan Mao'ya 38 yıl eşlik ettim... Mao'nun çizgisini ve Parti'nin çizgisini izledim. Şimdi sizin yaptığınız dul bir kadına kocasının borcunu ödemesini talep etmektir. **O zaman bakın söyleyeyim size, Başkan Mao'nun borcunu ödemekten sevinç ve gurur duyuyorum!**" Ve dramatik bir anda, Çiang Çing, Mao'nun gerçek devrimcileri ne gökkubbe ne de kanunlar bağlar şeklindeki ünlü sözünü tekrarlardı. Otoriteler daha fazlasına tahammül edemediler. Mahkeme salonundan sürüklenerek çıkarılırken, Çiang Çing şöyle haykırıyordu: **"İsyan etmek haklıdır! Kahrolsun Deng Hsiao-pling'in önderliğindeki revizyonistler! Ben ölmeye hazı-**

rim!” son derece sarsılan revizyonistler ne yapacaklarına karar vermek için entrikalarını birkaç gün ertelediler.

Gericilerin bile itiraf ettikleri gibi, Çiang Çing’in tavrı Çin’de ve her yerde halka ilham kaynağı oldu. Çin Büyükelçiliğine saldırılan Sri Lanka’dan, ABD, Paris ve Londra’ya dünyanın birçok yerinde destek gösterileri ve toplantıları düzenlendi. Fransız günlük gazetesi *Le Monde*’da 2000 imzalı bir “Çiang Çing’i kurtaralım” ilanı yayınlandı.

Rejim (Deng’in Siyasi Bürosu), Çiang Çing ve Çang Çun-Çiao için ölüm cezası hükmünü ilan etmeden önce tam bir ay ızdırap çekti. Revizyonistler hangisinin kendilerine daha fazla zarar vereceğinden emin değildiler -bu iki devrimcinin infaz edilmesinin mi, yoksa dünyanın en önde gelen siyasi tutuklularından ikisi olarak yaşamlarına devam etmelerine izin verilmesinin mi? Çiang Çing ve Çang Çun-Çiao’ya “itirafta bulunmaları” için iki yıl tanındı. “Ölüm” kelimesini duyduğu zaman, Çiang Çing şöyle haykırdı: **“Devrim yapmak suç değildir!”**

Çiang Çing, asırlık Quin Çeng hapishanesine götürüldü ve orada tutulduğu 15 yılın büyük bir bölümünü tecritte geçir-

di. Otoritelerle işbirliği yapmayı reddettiği için, birçok kez yemek ve beden eğitiminden yoksun bırakıldı ya da gardiyanlar tarafından dövüldü. Bu dönemin büyük bir bölümünde, soruşturma altında olduğu zamanlar hariç konuşma hakkı yoktu. Görmesine izin verilen tek kişi, kızı Li Na idi.

Hapishanedeyken Çiang Çing, satılmasını “uygunsuz” kılmak için üzerine kendi ismini yazdığı bebekler dikti ve siyasi tutukluların her ay yapmak zorunda oldukları özeleştirileri kaleme almayı reddetti.

1983’de *New York Times*’da çıkan bir makale, Çiang Çing’in, hücresinin duvarlarına yazdığı sloganlarla kendisini hapse atanlara “kafamı kesin” diye meydan okuduğunun haberini veriyordu. Çiang Çing, Deng Hsiao-ping’le görüşme talebinde bulundu, Deng talebi reddetti, Çiang Çing ayrıca revizyonist rejimi teşhir eden tavrı yazıları yazdı. Raporlara göre, görüşlerini, 1982 yazında yapılan Onikinci Parti Kongresi sırasında açık tartışma toplantısında sunma talebinde bulundu. 1983 yılında, Çiang Çing’in ölüm cezası müebbet hapse çevrildi. Verilen haberlere göre, kendisinin kaleme aldığı ve gizli olarak dışarıya çıkartılan, *Kültür Devrimi*’ni destekleye-

rek kapitalist yolcuları mahkum eden bildiriler Pekin ve Şantung sokaklarında dağıtıldı.

Dışarıda, Çin’de gizli olarak basılan bir mesaj 1980’in sonlarında yurtdışındaki Marksist-Leninist’lere ulaştırıldı. Mesaj, Çiang Çing ve Çang Çun-Çiao’nun kahraman tavrılarını selamlıyor ve devrimcilerin 1976’daki darbenin ardından silahlı ayaklanmayı başarıya ulaştırmak için gereken tayin edici tavrı göstermelerini önleyen bazı siyasi çizgi meselelerine giriyordu. Mesaj, dört yıldır yaşadıkları burjuva diktatörlüğünü muhakeme etmeleri için halka çağrıda bulunuyor ve iktidarı proletaryanın yeniden ele geçireceğine and içiyor. Daha sonra, Japon kaynaklar, bildiri- nin Çin’de geniş ve cüretkarca dağıtıldığını, sokaklarda açık ajitasyon yapıldığını onayladılar.

MAO’NUN 38 YILLIK EŞİ VE YOLDAŞI

Mao, anlamlı bir şekilde, 9 Eylül 1976’daki ölümünden önce iki şey daha başarmayı aklına koymuştu. Siyasi Büro ile toplantı yapmış ve Temmuz’da Çiang Çing’e bir mektup yazmıştı. Toplantıda, entrikalarını uygulamaya başlamak üzere kendisinin bir an önce ölmesini ümit ettikleri için Sağ’ı payladı, aynı zamanda hem ABD’ye hem de SSCB’ye karşı mücadele edilmesi gerektiği yönünde ikazda bulundu. Çiang Çing’e yazdığı satırlar, özeleştirisel yönünün yanısıra mücadeleye daveti içeriyor, siyasi bu tonu sıkı sıkıya elinde tutması için Çiang Çing’i teşvik ediyor: **“Haksızlığa uğradın. Bugün iki ayrı dünyaya doğru ayrılıyorz. İkimiz de huzurumuzu muha-**

faza edelim. Bu birkaç kelime sana son mesajım olabilir. İnsan ömrü sınırlıdır, ancak devrim hudut tanımaz. Son on yılın mücadelesinde, devrimin doruğuna ulaşmaya çalıştım, ancak başarılı olamadım. Fakat sen zirveye ulaşabilirsin. Başaramazsan, dipsiz bir uçurumun dibine düşeceksin. Vücudun paramparça olacaktır. Kemiklerin kırılacaktır.”

Aralarında gedik açmaya çalışan revizyonist iktidar sahiplerini doğrudan hedef alan son sözlerinden birisi de şuydu:

“Çiang Çing’in kızıl bayrağı yükseltmesine yardım edin.”

Çinli revizyonistler, Mao’nun yaşamının sonunda Mao ile Çiang Çing’in karşıt saflarda olduğunu gösterme çabası içinde, ne bulabildilerse çıkarttılar, gerektiğinde icat ettiler. Mao ile Çiang Çing’in ayrı saflarda olduğu iddiası aşikar bir şekilde yanlıştır ve sadece, başarıya ulaşması için hem Mao’yu hem de Çiang Çing’i bağırklarına basan ve destekleyen devrimci kitleleri zayıflatmak, zihinlerini karıştırmak ve tarafsızlaştırmaya çalışmak zorunda oldukları kendi Ekim 1976 faşist darbesinin maskelenmesine yardımcı olmak için Mao’nun muazzam itibarını kullanmaya çalışan beceriksiz bir girişimden ibarettir.

Öte yandan eğer Mao ölüm yatağından halka Çiang Çing’in kızıl bayrağı yükseltmesine yardım etmesi için talimat verdiyse, bunun sebebi, Çiang Çing’in ÇKP’nin üst mevkiilerinde halen bunu yapabilecek durumda olan ender kişilerden biri olduğu görüşünde olmasıdır!

Berrak gerçek şudur ki, Mao Çiang Çing’i desteklemiştir ve Çiang Çing de birlikte devrim

yaptıkları tüm dönem boyunca Mao’yu desteklemiş, onun önderliği altında faaliyet yürütmüştür, ancak bunun doğrulanması, saf olmak ve böylesi güçlü bir birliğin hiçbir mücadele olmadan yaratıldığını iddia etmek anlamına gelmez. Ancak bu mücadele, her ikisinin de tarihsel niteliğini ve dünyayı sarsıcı önemini sağlam bir şekilde kavramış olduğu ve ileriye doğru önderlik etmek üzere büyük sorumluluk üstlendiği, kendilerinin de parçası oldukları muazzam devrimci dalgayı ilerletme mücadelesiydi.

Çiang Çing’in siyasi düşmanları ve uluslararası eleştirmenleri onu kendi sözleriyle “tek bir erdeme sahip değil” diye, “Mao’nun tahtını çalmak” için salt çıkarıcı temelde gizli planlara girişti diye tasvir ettiklerinde, söylemek istedikleri esas nokta, Mao’nun zaten hiçbir zaman iktidar sahibi olmaması gerektiğidir. **Ancak bu esas noktanın hemen ardından gelen de, hele hele bir kadının böyle dimdik ayakta durmaya, -Çiang Çing’e karşı getirdikleri en büyük ve en sık tekrarlanan suçlamalardan biri olarak- hırslı olmaya ve devrimci iktidar için mücadeleye hiç cüret etmemesi gerektiğidir!** Halka önderlik ve hizmet etme devrimci emelinin “kayıp bir dava” olduğu mantığı çok kişiyi kolayca aldatmadığı için de, kendi Önce-Ben dünya görüşleriyle bu eleştiriciler ve siyasi düşmanlar, Çiang Çing’in emellerinin sadece “şahsi” olduğunu ispat etmeye çalışıyorlar. Buradan evliliğe sıçramak pek uzak bir yol gerektirmiyor ve bu konuda feodal ve yoz burjuva uzmanlar çok ortak yön paylaşıyorlar. Şoven burunlarıyla, boş

dolaplarda kirli çamaşır aramaya koyuluyorlar, çünkü onlar için bir kadının erdemleri nihayetinde onun kişisel ilişkileri temelinde, özellikle erkeklerle ilişkileri temelinde değerlendirilmelidir.

Sır olmayan birşey vardır. Çiang Çing, Mao’yla evlendiğinden itibaren bir an huzur yüzü görmemiştir. Ancak Çiang Çing’in istediği kişisel “huzur” değildir. Çin’i sarsan tarihsel muharebelerde can alıcı bir rol oynamak için mücadele vermiştir, ancak bu rolü oynayabilmek için gerçekten de *mücadele etmesi* gerekmiştir. Şüphesiz, küçük aile birimlerinin iktidar merkezleri olması geleneğine karşı duyduğu güçlü anti-feodal duygular, Mao’nun 1940’larda ve 1950’lerde, Çiang Çing’in Parti içinde mevkisini şahsen yükseltmesini önlemişti. Bazı ÇKP önderlerinin Çiang Çing’in kamuoyuna açık faaliyetlerde bulunmaması konusunda ısrar ettikleri anlaşılıyorsa da, Çiang Çing, Yenan’da devrimci bir komünist olarak geliştikçe, Mao onun faaliyetlerini ve doğru çizgisini desteklemiş ve seneler sonra, Kültür Devrimi olarak gelişecek hareketin hazırlanmasında önderlik sorumlulukları üstlenmesi için, açıktır ki Çiang Çing’i öne çıkartmayı seçmiştir. Mao bunu, kendi siyasi görüşlerini savunan bir kamu şahsiyeti olarak, Çiang Çing’in daha da fazla sorunlarla karşılaşacağını ve doğrudan hedef alınacağını bilerek yapmıştır. **Aynı zamanda şunun da belirtilmesi gerekir ki, Mao, önderlik rolü oynayacak daha fazla sayıda kadını öne çıkartmanın gerekliliğini elbette tespit etmiş ve genel olarak Parti içinde bunu teşvik etmiştir.**

Çiang Çing'e gelince, onun tüm yaşamı isyan etme ve kadınların ezilmesine -feodalizme ve geleneğe, şovenizme ve toplumda "kadının yeri"ne, Konfiçyüs'cü evin kutsallığına ve kocanın hatalarından karısını suçlamak şeklindeki iki-yüzlü adete- karşı çıkma ile doluydu. Başkan'ın eşi olarak, bu, adi söylenti kışkırtıcılığına ve sırttan bıçaklamalara ve Mao'nun, doğrudan ona saldırıya cesaret edemeyen siyasi düşmanlarının alçak saldırılarına sonsuz tahammül göstermek anlamına geliyordu.

Bunun kişisel yaşamlarında da etkileri oluyordu. Bir keresinde, 1950'lerde, bu aynı düşmanlar, Çiang Çing'in kanser tedavisinden dolayı uzakta bulunmasından yararlanarak, Mao'nun önceki evliliğinden olan ve Çiang Çing'in kendi çocuğu gibi yetiştirerek özellikle yakın hissettiği çocuklarından birini ondan ayırdılar.

Tüm siyasi yaşamı boyunca, Çiang Çing, kadınları öne çıkarmaları için güçlü ve sürekli bir biçimde teşvik etti ve bu konuda diğerleriyle mücadele etti. Sanatta, kadınları proleter sanatçılar olarak öne çıkartmak için erkeklerin hakim olduğu tiyatroya karşı -sadece piyes yazarları, direktörler ve müzisyenler değil, sahnedeki tüm aktörler de erkekti -mücadele etti ve yeni piyeslerde devrimci kadın kahramanlar kattı, olanları düzeltti. Önderlik ettiği bir dizi örnek eserde merkezi tema, Parti'nin devrime katılma çağrısını izlemek üzere eski günlerin boğucu prangalarını çıkarıp atan kadınlardır. Ortadan kaldırdığı ilk şeylerden biri, erkeklerin sahnede kadın rolünü oynadığı küçük düşürücü feodal gelenek oldu. Ve Kültür Devri-

mi'nin gerçek yaşamla ilgili mücadelelerinde, kadınların oynadığı role sürekli dikkat göstererek, ileri kadınları daha fazla sorumluluk üslenmeleri için teşvik etti.

Fakat Çiang Çing bu cephe- de Parti önderliği içinde de zorlu bir mücadele verdi. Çünkü ÇKP'de -büyük çapta bu toplumun baskıcı niteliğine karşı bir güç olarak ortaya çıkmasına rağmen- Çin toplumunun bir ürünüydü ve nitel olarak farklı olduğu ve geleceğin toptan kurtuluşunu temsil ettiği halde, kadınlar, aile ve kadın-erkek ilişkileri konusunda geri fikirlerin ağır yükünü taşıyan yarı-feodal ve sömürge toplumsal dokudan tamamen bağımsız değildi. Bunlar Parti'nin bütünüyle mücadele ettiği alışkanlıklar ve fikirlerdi ve özellikle de önce kurtuluş savaşına kadınların aktif olarak katılmasıyla, ardından kurtulustan sonra da üretime katılan kadınların mümkün olduğu kadar erkeklerle eşit durumda olmaları karşısındaki baskıcı engelleri yıkıp onları Parti'nin içine çekerek ve kadın kadrolar ve önderler geliştirmek üzere siyasi eğitim yürütülmesiyle bu alışkanlıklar ve fikirlerin iflas ettiği kanıtlanmıştı. Erkeklerle de ev işlerini paylaşımları konusunda ideolojik mücadele yürütülüyordu. Büyük İleri Atılım'ın ve komün oluşturma hareketinin bir parçası olarak, kadınları boğucu ev işlerinden kurtarmak üzere, örneğin merkezi yemek tesisleri, anaokulları ve çocuk bakımı imkanları oluşturuldu.

Yol gösterici kuralların tespitinde resmi sosyalist politikalar çok önemlidir, ancak nihai olarak sosyalizmin inşası sürecinde kadınlarla erkeklerin arasındaki eşitsizliklerin ne hızda

...

Çiang Çing'e gelince, onun tüm yaşamı isyan etme ve kadınların ezilmesine -feodalizme ve geleneğe, şovenizme ve toplumda "kadının yeri"ne, Konfiçyüs'cü evin kutsallığına ve kocanın hatalarından karısını suçlamak şeklindeki iki-yüzlü adete- karşı çıkma ile doluydu.

ve ne oranda azaltılacağı meselesi, halkın görüş açısının devrimci dönüşümüne ve eskiye isyan edip proleter iktidarın tarihte ilk kez mümkün kıldığı "gökkubbenin yarısını taşıma"nın yeni ve daha yüksek biçimlerini yaratmak üzere ileriye atılan kadınların kendilerine bağlıdır.

Aynı zamanda, Çin'de kadınların önder olarak gelişmeleri meselesi, Parti içindeki iki-çizgi mücadelesinin kendisi ile yakından ilişkiliydi. Revizyonistler (ve Thatcher'ları ve Aquino'ları ile burjuva devlet adamları) modern çeşidi bile dahil, köleliği vaaz eden ve örneğin Liu Şao-şi'nin eşi Wang Guang-Mei gibi kapitalist yola koyulan kadın önderlere hiçbir zaman karşı çıkmadılar. Ancak kitleleri, sadece bir azınlığa yüzeysel burjuva eşitlik sağlamak için değil, topyekün kurtuluş için uyandıran kadın önderler meselesi toptan ayrı bir konuydu ve Sağ'ın emektar önderlerinin Çiang Çing'e gösterdiği direnişin önemli bir bölümü de bu konudan kaynaklanıyordu.

Çiang Çing bu açıdan güçlü bir örnek teşkil ediyordu. Komünist bir önder olarak, ölün-

ceye kadar topyekün kurtuluş davası için mücadele etti ve sırf bununla, birçok kadına (ve erkeğe) diz çöktürttü. Ve sadece Çin’de değil. Ancak bir kadın olarak ya da Mao Zedung’un eşi olarak bunun kolay bir başarı olduğunu hiç kimse varsaymasın.

ÇIANG ÇİNG’İN ÖLÜMÜ AKSI KANITLANANA KADAR CİNAYETTİR

Çin rejiminin zindanlarına onbeş yıl tahammül ettikten sonra, Çiang Çing bizden koparılıp alınmıştır. Çiang Çing’in ölümünü 1989 Tienanmen katliamının yıldönümüne kadar, tam üç hafta saklamış olmalarından dolayı Pekin’deki yüksek mevkii sahiplerinden doğru gelen leş kokusuna, bir de bunun son derece şüpheli bir biçimde “intihar” olarak tasvir edilmesi eklenmektedir. Bu eski “geleneği” tüm dünyaya otoritelere nihai bir meydan okuma eylemi olarak göstermek için dayandıkları Konfiçyüs’çü saçmalıklarla, rejim kendisini temize çıkartmaya çalıştı.

Kanlı ellerinden şimdi daha da fazla kan damladığını ve aksi ispatlanana kadar, herşeyin Çiang Çing’in ölümüne onların alet olduğuna işaret ettiğini söylemeye gerek yok. Çiang Çing hiçbir zaman zor şartlara ya da şahsi saldırılara boyun eğip teslim olmamıştır ve her zaman bugün Çin’i yönetenler gibi sıçanları gün ışığına çıkararak, iktidarı ele geçirme meselesini yeniden gündeme getirmiştir. Rejimin elbette inkar etmeye çalıştığı, Çiang Çing’in son “vasiyetnamesi” hakkında-

ki haberler, bunun başlıca noktalarından birini teşkil ettiğini bildiriyor. Bir başkası Tienanmen katliamından dolayı onları makum ettiğini ve hakimiyetlerinin kısa ömürlü olacağını söylediğini belirtiyor.

Bir dizi Hong Kong gazetesinden verilen haberlere göre, Çiang Çing’in intihar ettiğine, akademik çevreler ve diğer “Çin gözlemcileri” tarafından da karşı çıkılıyor. *

Bir kere Çiang Çing’in kızı Li Na, ölümünden bir hafta önce kendisini ziyaret etmiş ve sağlığının iyi olduğunun, kısmen de cezaevinde nispeten daha geniş bir yere transfer edildiğinden dolayı, keyfinin eskisinden daha iyi olduğunun haberini vermişti. İkinci olarak, Çiang Çing’in her hareketi uzaktan kumandalı tertibatlarla izlenmekteydi. Bu aynı kaynaklara göre, Çiang Çing bir otobiyografi yazacağını ilan etmişti ve yazmış olduğu anılara otoriteler el koyduğu için son derece öfkelenmişti. Bu haberlerde, son zamanlarda gardiyanlarından birinin kendisi için yazdığı bir şiirden de söz ediliyor, şiir Çiang Çing’i duygulandırıyor ve sözkonusu gardiyanla birlikte çalışma yürütüyor, ta ki cezaevi durumu farkedip gardiyanın işine son vererek köyüne geri gönderene kadar.

Çiang Çing’in ölümü bile Çin’li yöneticilerin başına büyük bela olmuştur. Bir Hong Kong dergisi, Pekin’de 16 ayrı protesto belirtisinin ortaya çıktığının haberini veriyor, bir ilkokul binasının kapısına asılan, **“Yaşasın Başkan Mao’nun Devrimci Çizgisi! Kahrolsun Deng Hsiao-Ping’in sahte ko-**

münist partisi!” yazılı slogan bunlardan birisidir. Bir otelin yan duvarında ise Çiang Çing’in askeri stilde bir portresinin bulunduğu, altında **“Başkan Mao, seni her zaman hatırlayacağız”** sözlerinin yazılı olduğu bildiriliyor. Deng Hsiao-ping’in polisi, orada burada parıldayan kıvılcımları söndürmeye çalışan komandolar misali, Çiang Çing hakkında herhangi bir kitabın ya da malzemenin hatta eski fotoğrafın satışını yasaklamış, bu gibi malzemelere el koymak üzere baskınlar düzenleneceğini ilan etmiştir. Televizyonun ve radyonun, devrimci opera ve balelerden herhangi bir bölüm yayınlaması yasaklanmıştır.

ÇIANG ÇİNG GİBİ OLMAYA CÜRET ET!

Çiang Çing’in kaybı, ciddi ve önemli bir kayıptır: O ki, hiçbir zaman Marksizm-Leninizm-Mao Zedung Düşüncesi’ni terketmemiş, bilakis, yaşamını ve tutkusunu onun güçlenmesine adanmış, güvenle ve tavizsiz olarak Mao’nun ve devrimin safında durmuştur. Çiang Çing, enternasyonal proletaryanın iktidarda oluşunu temsil etmiş, tüm dünyadaki komünistlere ve devrimcilere muazzam ilham ve cesaret vermiş ve sosyalist Çin, Komünist Parti içindeki burjuvazi tarafından boğulurken, devrimi terketmeyi reddetmiştir. Bu anlamda onun ve Çang Çun-çiao’nun tavrı, Kültür Devrimi’nin ve bütün olarak Çin’deki tecrübenin, proleter dünya devrimini, gelişmesinin spiralinde bir halka daha yükseğe çıkartmış olduğu gerçeğini

*Bu makalelerde Çin’li bir profesörden alıntılar veriliyor, profesör şöyle söylüyor: “Mao’nun dul eşi Çiang Çing’in kendisini öldürmesi imkansızdır”. Çiang Çing hayatta olduğu müddetçe Deng Hsiao-ping’in kendi hastalıklarına niçin teslim olmayacağı konusunda tahlil yürütürken şöyle devam diyor: “Çünkü Deng’in kirliliği çamaşırlarını en iyi Çiang Çing biliyor. Zamanında Mao’nun niçin Deng’i görevinden attığını en iyi Çiang Çing anlıyor. Çin’li profesör, otoriteleri haince hareket etmekle suçluyor, “değerli tarihsel malzemelerin” ve Çiang Çing’in tarihin yanlış kayıtlarını düzeltebilecek tek yeteneğinin “sonsuz kadar toprağa gömülmüş olmasından” dolayı duyduğu üzüntüyü dile getiriyor. (Makaleler, her ikisi de aşırı sağcı anti Deng Hsiao-ping yayınları olan Cheng Meng ve Sing tao’dandır. Burada alıntı verilen kişi, Kültür devrimi aleyhine görüşlerini daha önce yayınlamıştır.)

yansıtıyordu. Stalin öldüğünde kızıl bayrağı savunmak için, onu Sovyet revizyonistlerinin iktidarı gaspemesinin balçığından ve bataklığından çıkartıp yükseklerde tutmak için *hiçbir* önder SBKP üyesinin ileri çıkmadığı 1956 yılından ne kadar farklı bir durumdu bu! Ve ölümden birkaç ay önce, fırsatların yüksek olduğu kadar tehlikelerin de muazzam olduğunu bilerek devrimi köküne kadar götürmeye çalışması için Çiang Çing’i bir kez daha teşvik eden Mao ne kadar dirayetliydi.

Çiang Çing’in oynamaya karar verdiği rol, hiçbir şekilde olağan addedilmemelidir. Parçası olduğu tarihsel dönemin objektif olarak devrimi daha ileriye -enternasyonal proletaryanın bugüne kadar eriştiği en yüksek doruğa- götürmüş olduğu doğrudur. Ancak aynı zamanda, bireyler bu davayı ilerletmede ya da engellemede tanyin edici olabilirler (ya da sadece alakasız kalırlar). Bu BPKD, bir Çiang Çing üretmiştir, salanmayan ve sağlamlığı ve kararlılığıyla, revizyonist yenilgiyi izleyip değerlendiren dünya çapında milyonlara ilham ve cesaret veren bir Çiang Çing olmuştur bu. Kendisini hapse atanları, yargılayanları ve Çin’in yönetimindeki karşıdevrimcileri gülünç duruma düşüren, dayanıklılığı ve tavrı ile onları bile dehşet içinde hayran bırakan bir Çiang Çing. O siyasi el bombasını suratlarına geri fırlatarak, durumu “adını temiz çıkartmak” için değil, bu revizyonistlerin ne menem birşey olduklarını daha da teşhir etmek için kullanmıştır. Çiang Çing -onlar için ve genel olarak burjuvazi için- çok tehlikeli bir kadın olmuştur. **Tüm dünya, sadece devrim yapmak için**

Mao’yu izlemiş olma “suç”nu itiraf eden boyun eğmez bir komünist görmüştür.

Çiang Çing’in yaşamı, kitlelere ve komünist davanın nihai haklılığı ve zaferine stratejik bir güveni, proletaryanın tarihin sahnesine çıkışına, bu sefer o sahneden geçici olarak aşağıya çekilmiş olsa da, herşeyini adanma duygusunu yansıtır. Engeller ve hatta büyük terslikler karşısında ne tavrı takınılacağı ne rol oynamaya karar verileceği, nitel boyutlar alabilir. **Düşmanı yenmeye uzun-dönemli spiralvari bakış tavrının mı, yoksa ölümden ya da cezaevinin rahatsız şartlarından vb. kurtulmak için öz-çıkarcı hızlı ödüller elde etmek üzere tavis tavrının mı benimsendiği meselesi, kişinin Marksizim-Leninizm-Mao Zedung Düşüncesi bilimi ve ideolojisi konusundaki tavrının can alıcı bir yansımasıdır.** Dünyanın ezilenlerin ve devrimci kitleleri hakkında, bizzat tarihin yapılması hakkında Çiang Çing’in takındığı tavrı ve sorumluluğu, Kültür Devrimi’ne katkılar yapmış olan, ancak sınıf tavırları ve fedakarlık gösterme konusundaki gönüllülükleri hakkında son derece can alıcı bir sınavla karşılaştıklarında, çırpınıp ideolojik olarak parçalanıp Wang Hugn-wen ve Yao Wen-yuan’ın tavrıyla karşılaştıran.

Düşman Çiang Çing’e gözü yükseklerde olan bir imparatoriçe diyor, çünkü kendi zorbalıkları ve yönetimleri devrimci kahramanlığı yıkıp tahrip etme üzerinde yükselir; Çiang Çing’in bakış açısı, onların burjuva (ve feodal) hanedanlıklarının zıddı idi. O kendisi adına değil enternasyonal proletarya adına hareket etti; Çin’deki devrimin alaşağı edil-

mesinin teşkil ettiği muazzam kaybın ertesinde hayal kırıklığı ve moral bozukluğunun yaygın olduğu bir dönemde, düşmanın küstahlığını geri püskürtmek ve onların tarihsel davalarının boşluğunu ortaya çıkartmak için, düşmanın bütün oyunlarının üzerine tükürdü. **Çiang Çing mahkemesinden sonra güvenle şöyle söylüyordu: “Yapmak üzere yola çıktığımı başarmış bulunuyorum.”**

Yoldaş Çiang Çing’in barbar sınıf farklılaşmalarının ve toplumsal eşitsizliklerin olmadığı toplum emeli, tıpkı herhangi bir ülkede kitlelerin bilinçli olarak siyasi iktidarı ele geçirmesinin hayaleti gibi, her yerde ezenlerin kanını ürpertmektedir ve bu yüzden Çiang Çing’den nefret etmektedirler. Bu günlerde pek moda olan komünizmin “çöküşü” nakaratına takılan burjuva gazetecilerin ve akademik sözcülerin tatsız ve esas olarak sansasyoncu saldırı korosuna gelince, söyleyeceğimiz tek şey, bu hakir görmenin tamamen karşılıklı olduğudur! Tüm dünyada burjuvazinin üzerinde büyük yara izleri bırakan bu tarihsel dönemin değerlendirilmesi, enternasyonal proletaryanın yeni doruklara yükselmesini mümkün kılmanın yanı sıra, iki saf arasında bir muharebe konusu olmaya devam edecektir. **Ancak bundan da çok, gelecek yıllarda daha da yüksek dorukları fethetmeye muktediriz ve fethedeceğiz de.**

Kendisinden önce Mao’nun da olduğu gibi, Çiang Çing, izlenmesi kolay bir örnek değildir, ancak siyasi butonu O bizlerin, onun haleflerinin eline teslim etmiştir. **Çiang Çing bizim kızıl bayrağı yükseltmemize yardımcı olmuştur.**

Büyük Proleter Kültür Devrimi-3

“İşçi sınıfı ve diğer emekçiler, kendi deneyimleri ile doğru ve yanlış ayırt etmeli, halkın adına bir başkaları karar vermeme- li, kitleler bilinçlerini mücadele ederek özgürleştirmeliydi. Kitlelerin ve Partinin ayağa kalkması, mücadele içinde hem kitleleri hem de Partiyi aşağıdan yukarıya doğru yenileyecekti. Çin toplumu BPKD ile büyük bir silkinişin içine girmişti, bundan geriye dönüş olamazdı ve bütün yöneticiler payına düşen eleştirileri alacaktı. Ve öyle de oldu.”

“BURJUVA KARAG AHLARINI BOMBALAYIN!”

“Biz, kendimizi dünyayı temellerinden sarsacak bir davaya adadık” (1963) diyen Mao, 1965’lerin sonuna gelindiğinde, kitlelere ve partililere şöyle sesleniyordu: **“Burjuva Karargahlarını Bombalayın”**

Mao’nun, kitlelere ve ÇKP’nin binlerce üyesine yaptığı bu çağrı içi boş bir çağrı değil, bugüne kadar dünya tarihinde görülmeyen ve ilk defa bir proletarya diktatörlüğü altında, proletarya “adına” proletaryanın karargahlarını ele geçirmiş, kendine “komünist” diyen burjuvalara yönelikti.

Bu, aynı zamanda burjuvazi ile proletarya arasındaki ezeli ve ölümlüne bir iktidar mücadelesinin yeni bir biçime bürünmüş şekliydi. 1965, 10 Kasım’nda başlatılan BPKD fırtınası, Çin’de ve dünyada yeni altüstleri yaşatacak denli de güçlü, bir “Doğu Rüzgarı”ydı.

BPKD, Sosyalist Çin’de

yeni burjuvaziyi alt etmenin önemli bir aracı olmuştu. Mao, BPKD öncesi, 1965 Ocak’ında MK-SB Genişletilmiş Toplantısı’nda, revizyonizmin nerede olduğunu ve tehlikenin nereden geldiğini şöyle açıklıyordu: “Parti Merkezinde boy gösterirse ne yapacaksınız? Böyle bir olasılık vardır ve çok ciddi bir tehlikedir.”

Mao, bizzat MK toplantısında yine MK içinde revizyonizmin ciddi boyutlara ulaştığını, buna karşı mücadelenin kaçınılmazlığını da ortaya koyduğu gibi, bu mücadelenin yine MK içinde verilmesini yeterli görmeyip, daha açık, bu kez kitleleri direkt bu mücadelenin içine çekmeyi ileri sürdü ve Kültür Devrimini başlatma kararı aldı.

Çünkü Mao; “İçine hiç bir iğnenin giremediği, bir damla suyun bile sızamadığı katı bir çekirdek”ten, iyi örgütlenmiş ve kastaşmış revizyonist grupların sosyalizm için büyük

bir tehlike oluşturduğunu ve Kruşçev revizyonizminden de destek aldığı açık olan bu revizyonistlerin Parti ve devlet kademelerinden temizlenmesinin şart olduğunu biliyordu.

Bazı revizyonistlerin ileri sürdüğü gibi, BPKD, başı boş ve kendiliğindenci bir eylem değil, bizzat Mao önderliğinde başlatılan ve bu devrimi yürütmesi için seçilen bir komitenin inisiyatifindeydi ve bu komite direkt SB'ye bağlıydı.

Bu komite; "Kültür Devriminden Sorumlu Grup" (KDSG) olarak adlandırılıyordu. Elbette zamanın 800 milyonluk Çin'inde kargaşalıkların olmamasını beklemek, sınıf mücadelesinin ne olduğunu anlamamak olacağı gibi, kitle mücadelelerini, düzenli orduyu merasim kıtası olarak görmek, kitleleri tanımamak anlamına gelir. Mao'nun deyişiyle; "Devrim bir ziyafet değildir... Devrim bir sınıfın diğer bir sınıfı yerle bir ettiği, bir ayaklanma, bir şiddet hareketidir."

Mao, revizyonizmin yıkılmasının temel şartının kitlelerin sosyalizme sahip çıkmasından geçtiğini çok iyi biliyordu. Zira kitleler harekete geçirilmeden, kitleler bu çatışmanın içinde direkt taraf olmadan, revizyonizm yenilemeyeceği gibi, revizyonizm bir defa yenilse bile eğer kitlelerin denetimi, hareketi devam etmezse yeniden daha güçlü şekilde ortaya çıkma tehlikesi vardır.

Bu nedenle de, revizyonizm ve revizyonistler kitle hareketlerinden, kitlelerin kendilerini eleştirmesinden, denetlemesinden, kitlelerin devrim için ileri atılmasından, onların bilinçlenmesinden ve kendi sosyalist davalarına sahip çıkmalarından hep korkmuşlardır. Haklı olarak Mao; "Kitlelerden korkuyorlar, kitlelerin kendileri hakkında konuşmasından korkuyorlar, kitlelerin kendilerini eleştirmesinden korkuyorlar..." (21) demiştir.

Mao ve ÇKP'li komünistler, Çin'deki revizyonizme kar-

şı, Mao'nun kitleler üzerindeki prestijini ve muazzam etkisini kullanarak, parti içindeki revizyonistleri tasfiye edebilirdi, ama o, kitlelerin revizyonizme karşı harekete geçmesini, kitlelerin karışıklık çıkarmasını, sokaklara dökülmesini istedi. Çünkü, kitleler böyle bir devrimle ileriye doğru sıçramalar yapacaktı.

Büyük devrimler büyük kitle hareketlerinden doğmuştur. Burjuvazi bile, feodalizme karşı mücadelede kitleleri ayaklandırarak iktidarı alabilmiştir. Ama, tüm gericiler kitle hareketlerinden her zaman korkarlar. Kitlelerin hareketinden korkmayanlar komünistlerdir.

"Kitlelerin tartışma açmasından ve önderlerden ve önder örgütlerinkinden farklı fikirler ortaya atmasından korkan bazı yoldaşlar var. Sorunlar tartışılmaya başlar başlamaz kitlelerin canlılığını bastırıyor ve başkalarının konuşmalarına

izin vermiyorlar.” (22)

Kitle çizgisi ve kitlelere yaklaşım konusunda UKH'in Mao'dan öğreneceği çok şey var. BPKD, aynı zamanda proletarya önderliğinde revizyonizme karşı bir kitle hareketidir. Revizyonizme karşı kitlelerin ayağa kaldırılmasıdır. Komünistler, kitlelerin ayağa kalkmasını, devrim için istemişlerdi, ama o zaman iktidar burjuvazinin elindeydi.

BPKD ile de proletaryanın ve emekçilerin kendi iktidarlarını korumaları için sosyalist maskeli burjuvalar olan revizyonistlere karşı ayağa kalkıyorlardı. Sınıflar var olduğu sürece geriye dönüşler tehlikesi hep olacaktır, ama geriye dönüşleri engellemenin biricik yolu da, kitlelerin kendi devrimlerine sahip çıkmaları, “sosyalist” maskeli revizyonizmi görebilecek düzeye gelebilmeleridir. Bu da, kitleleri sürekli sınıf mücadelesinin içinde tutmakla olabilir.

Mao, ÇKP'nin başına geçtiğinden beri hep bunu yapmıştır, iktidarı aldıktan sonra da bu doğru taktiği uygulaya gelmiştir.

Enver Hoca dönemi ve onun ardıllarıyla birlikte, günümüzün Kruşçev revizyonizminin artıkları, Çin'deki BPKD'ni ve daha önce Çin'de uygulanan Büyük İleri Atılım vb. gibi kampanyaları hiç anlamamışlar, anlamak istememişlerdir ve bu kampanyaları “üç yanlış beş doğru” diyerek, alaya almaya çalışmışlar, sözde “Marksist” eleştirilerini yapmışlardır. Oysa, geçen süreç, Mao'ya karşı çıkanları değil, Mao'yu haklı çıkarmıştır.

Sosyalist ülkelerde bürokrat burjuvazinin süreç içinde ha-

kim hale gelerek, sosyalist devletleri birer birer yıkmasının altında, kitlelere güvenmemek, kitleleri mücadele içine çekmemek, saray darbeleriyle iktidarda kalmaya çalışmanın yanında, kitlelerin sokaklarda tartışmasını poliseye önlemlerle engellemeye çalışmanın ve kitleleri sürekli canlı siyasal ortamdan uzak tutmanın payını görmemek, gelecekteki proleter devrimleri daha baştan silahsız kılmak değil midir?

BPKD'i sırasında Mao'nun taktiği çok açıktı. Önce küçük çatışmalar ile düşmanın gücünü ölçer, tali sorunlar üzerinde güç dengesini korumaya ve kavramaya çalışır ve düşmanın en zayıf noktasını yakaladıktan sonra, buradan vurur. Çin devrimci mücadelesi boyunca da bu taktiği uygulamıştır.

BPKD'nin daha başlangıcında, Çin'de revizyonizmin babası ve dayanak noktası esas olarak Liu Şao-şi olmasına karşın, ilk önce hedef olarak bunu almadı, bunların zayıf noktalarını ele aldı ve yüklen-di. Bu konuda halkın en zayıf noktası ise, Liu Şao-şi'nin ve Pekin Belediye Başkanı olan Peng Çeng'in desteği ile sürekli -tabii dolaylı bir şekilde- Mao'ya ve onun görüşlerine saldıran Wu Han'dı.

Wu Han, aynı zamanda Peng Çeng'in yardımcısı bir burjuva enteliydi. Mao önce işe buradan başladı. Bunun yazdığı ve sahneye koyduğu; “Hay Juy'un Görevden Alınışı” adlı oyunun eleştirilmesini istedi ve bu konuda görevi; BPKD'nin önderlerinden ve Mao'nun ölümünden sonra Çin revizyonistleri tarafından “Dörtlü Çete” olarak adlandırılanların içinde yer alan Yao

Wen-yuan'a verdi.

Yazı 30 Kasım 1965'de Şanghai'da yayınlanan Halkın Günlüğü gazetesinde çıktı. Bu yazının Mao'nun görüşleri olduğunu bilmeyen yoktu. Üstelik bu yazı, revizyonizmin kalesi olan Pekin'de değil Şanghai'da yayınlanmıştı.

Mao'nun da sonradan itiraf ettiği gibi, böyle bir yazıyı revizyonizmin kalesi haline gelmiş olan Pekin'de “yayınlatamazlardı”. İşte BPKD'nin ilk meşalesi böyle yakıldı ve revizyonizmin en küçük kalesinin topa tutulmasıyla başladı.

Liu Şao-şi ve Peng Çeng, silahların kendilerine döneceğini bildikleri için hemen Wu Han'a özeleştiri yaptırıldılar. Ama bu özeleştiri revizyonizmin bir manevrasından başka bir şey değildi.

Mao, BPKD'ni yöneten (KDSG) gruba bilerek Peng Çeng'i sorumlu yaptı ve “Wu Han Davası”ni soruşturma görevini de buna verdi. Amacı, kendi politikasını revizyonistlere de uygulamak ve revizyonist cepheyi sürekli daraltmaktır ve aynı zamanda, Mao'nun kendi deyimi ile Peng Çeng'i “arı kovanının içine itmiş” oluyordu.

Mao'nun bu usta Marksist taktiğini eleştirenler hala vardır: “Neden BPKD'nin hedefi olan bir kişiyi KD'nin başına getiriyor?” diye. Sınıf mücadelelerinin düz bir rotada yürüdüğünü sananların görüşüdür bu. Çünkü Mao; “Acayip yaratıklar ve canavarlar -dediği revizyonistlerin- gerçek yüzlerini olayların akışı içinde fazla..” gizlemeyeceklerini sınıf mücadelesindeki engin deneyimlerinden biliyordu.

Nitekim, Peng Çeng, kendini daha fazla gizleyemedi, KDSG'un sonuç raporunda yaptığı yolsuzluk açığa çıktı. Ancak, Kültür Bakanlığı, Mao'nun ve daha bir çok Mao yanlısı yazıların basında çıkmasına engel oluyordu. Bunun üzerine Mao, 1966 Nisan'ında sert bir konuşma yaptı: "Par-

Mao'nun bu sert çıkışlarından sonra, parti yazınlarında "kara çete" olarak adlandırılan revizyonistlere karşı yazı akını başladı. Partinin önemli yayınları ve bir çok baş yazarı Mao'nun direktifleri doğrultusunda revizyonizmi eleştirmeye başladılar.

Bu olayların ardından 14

ti'nin Propaganda Bölümü Cehennem Kralı'nın sarayıdır. Kahrolsun Cehennem Kralı! Bütün kölelere özgürlük! Her eyaleti ayaklanmaya çağırıyorum, Merkeze karşı baş kaldıralım... Cehennem Kralı'nın sarayını param parça etmelidir." (23)

"BPKD kendiliğinden başlamıştır" gibi zırvallıkları ve ÇKP'nin kararlarını görmezden gelenlere yine Mao'dan bir alıntıyla yanıt verelim; "Onuncu genel toplantı sınıf mücadelesini sürdürme kararı almıştır. Wu Han buna rağmen karşıdevrimci, parti düşmanı zırvallıklar yazıyor ve Kültür Bakanlığı oralı bile olmuyor; Bakanlık Parti Merkezi'nin kararlarını çiğniyor." (24)

Nisan'da Ulusal Halk Konseyi, Peng Çeng'in Parti karşıtı eylemlerini incelemek için toplandı. Resmi olarak Kültür Devriminin (önce ismi böyleydi, daha sonra Ağustos'ta; Büyük Proleter Kültür Devrimi" diye adlandırıldı.) 16 Nisan 1966'da başlatıldığı açıklandı, aynı yılın Mayıs ayında ise, Peng Çeng ve daha bir çok revizyonist yazar ve görevliler görevlerinden alındılar.

Böylece Mao, BPKD'nin daha ilk aylarında, arı kovanına soktuğu revizyonist yöneticileri, kitleler önünde teşhir ederek saf dışı etmesini bilmişti, ama mücadelenin esası daha yeni başlıyordu. Revizyonizmi yenmek bu kadar kolay olmayacaktı.

Mao, Peng Çeng'in başında olduğu Kültür Devriminden Sorumlu ilk grubun, tasfiye edilmesini ÇKP-MK'nın Mayıs 1966'daki toplantısında başarmıştı. Bu toplantıda, eski KDSG'un tasfiye edildiği ve MK'ya bağlı yeni bir KDSG oluşturulduğu kararı alındı ve Mao'nun hazırladığı ve MK'ca kabul edilen meşhur "16 Mayıs Genelgesi" parti örgütlerine dağıtıldı. BPKD'ne ışık tutan bu genelgeden uzunca bir alıntı almamız, BPKD'ni sağdan eleştirenlere, BPKD'nin "hedefinin belli olmadığı, belirsizliği içerdiği" gibi, inkarcı zırvallıkları ileri sürenlere ve günümüzde hala sosyalizmde sınıf mücadelesini kavramak istemeyenlere de bir yanıt olacaktır: "Proletaryanın burjuvaziye karşı mücadelesi, proletaryanın burjuvazi üzerindeki diktatörlüğü, çeşitli kültürel alanlar dahil olmak üzere proletaryanın üst yapıdaki diktatörlüğü, Komünist Partisine sızan ve kızıl bayrağa karşı çıkmak için "kızıl bayrak" sallayan burjuvazinin temsilcilerini ayıklamak için proletaryanın gösterdiği sürekli çabalar, bu gibi temel sorunlar üzerinde bir eşitliğe izin verilebilir mi?"

Onlarca yıl, eski çizgideki Sosyal demokratlar ve on yıldan fazla bir zamandır modern revizyonistler, proletarya ile burjuvazi arasındaki eşitliğe asla izin vermemişlerdir. Binlerce yıllık insanlık tarihinin, sınıf mücadeleleri tarihi olduğunu tamamen inkar etmişlerdir. Proletaryanın burjuvaziye karşı sınıf mücadelesini, burjuvaziye karşı proleter devrimini ve proletaryanın burjuvazi üzerindeki diktatörlüğünü tamamen inkar etmişlerdir. Tersine,

burjuvazi ve emperyalistlerin sadık uşaklarıdır.

Burjuvazi ve emperyalistler ile birlikte, proletaryanın ezilmesi ve sömürülmesi şeklindeki burjuva ideolojisine ve kapitalist sisteme yapışmışlardır ve Marksist-Leninist ideolojiye ve sosyalist sisteme karşıdır. Komünist Partisine ve halka karşı çıkan karşı-devrimciler takımındırlar. Bize karşı yürüttükleri mücadele bir ölüm kalım mücadelesidir ve eşitlik söz konusu edilemez.

Bu nedenle bizim de onlara karşı yürüttüğümüz mücadele bir ölüm kalım mücadelesidir ve onlarla olan ilişkimizde eşitlik söz konusu olamaz. Tersine bu, bir sınıfın diğer sınıfı baskı altına aldığı, yani proletaryanın burjuvazi üzerinde diktatörlüğünü kurması şeklinde bir ilişkidir. Sömüren ve sömürülen sınıflar arasında eşitlik veya barış içinde bir arada yaşamak gibisinden ya da bu sınıflar arasında nezaket ve alıcenaplık gibi sözüm ona ilişkilere yer yoktur.” (25)

Bu Genelge'nin yayımlanmasıyla, BPKD yeni bir boyut kazanıyor ve yeni bir aşamaya geçiyordu. BPKD'nin nasıl yürüyeceği, hedeflerinin ne olduğu, hangi çizgiye vurulması gerektiği, revizyonizmin nerede olduğu, “Cehennemın Kraları”nın kimler olduğu genel hatlarıyla açıklanmış ve partiye bu konuda aydınlatıcı ve teorik yol göstericilik ortaya konmuştu.

Artık ikinci aşaması, kitlelerin harekete geçirilmesini oluşturuyordu. Bunun yolu ise, Duvar Gazeteleri (Dazubao)ni her tarafta çoğaltmak, kitlelerin eleştirilerini dazubao'larla dile getirmesinin yolunu aç-

maktı. 1966'nın 25 Mayıs'ında ilk dazubao, revizyonizmin kalesi olarak bilinen Pekin Üniversitesi'nde asıldı.

Bu büyük bir etki yaptı. Bu, Mao tarafından da duyulunca desteklendi, gazete ve radyolardan yayınlanmasını istedi. Bu ilk dazubao ile Pekin Üniversitesi hareketli günlerine adım attı, bu aynı zamanda Kültür Devriminin tarihi bir dönüm noktasını da oluşturuyor ve ünlü 16 Mayıs Genelgesi parti ve kitleler içinde beklenen etkisini yaratıyordu.

Öte yandan kapitalist yolcular da boş durmuyor, karşı engeller çıkıyor, “kamu düzenini bozma” gibi gerekçelerle, eylemlere katılanlara baskı uygulama yoluna gidiyorlardı. Tabi, bu dönemde salt kapitalist yolcularla baş etmenin yanı sıra kendilerini, “en keskin Maocu” gösteren başka “şeytanlar” da vardı. Bunun başında Lin Biao geliyordu.

Lin Biao'nun olumsuzlukları Mao'nun dikkatini çekmekle birlikte, Mao, şimdilik soruna daha değişik yaklaşıyordu.

Revizyonizmi yenmeyi amaçlayan Mao, parti içi dengeleri de gözetiyor, öncelikle iflah olmaz revizyonistlere karşı, parti cephesini genişletmeyi hedefliyordu. Bu nedenle de, bazı unsurların olumsuzluklarına “geçici” olarak göz yumuyordu. Revizyonizme karşı mücadele uzun erimli ve hala kimin kazanacağı belli olmadığı gibi, mücadelenin tek bir muharebeyle kazanılması olasılığı da yoktu.

Proletarya, kendisiyle birlikte insanlığı özgürleştirene kadar yüzlerce muharebelerden geçecekti. BPKD, sosyalizm altında, proletarya ile burjuvazi

arasında süren mücadelenin daha ilk kıyasıya savaşımı sayılabilir, bunun gibi daha çok savaşımın olacağı bir gerçek, ama, proletarya bu mücadeleyi zaferle sonuçlandırırca, sosyalizmi daha ileri mevizilere götüreceği kesindi.

Mao; “zaferi kimin kazanacağı belli değil” derken, uzun erimli mücadeleyi kastediyordu, ama bu mücadeleyi proletaryanın kazanacağından emindi. İlerde burjuvazi iktidarı geri alsın bile, halkın onlara rahat yüzü göstermeyeceğinden de emindi. Çünkü o, halka ve Çin proletaryasına sonsuz bir güven duruyordu. Ama, onun esas sorunu kitleleri harekete geçirmektir, Marksist teori, kitlelerde ete kemiğe bürünürse bir anlam kazanacaktı.

İşçi sınıfı ve diğer emekçiler, kendi deneyimleri ile doğru ve yanlış ayırt etmeli, halkın adına bir başkaları karar vermemeli, kitleler bilinçlerini mücadele ederek özgürleştirmeliydi. Kitlelerin ve Partinin ayağa kalkması, mücadele içinde hem kitleleri hem de Partiyi aşağıdan yukarıya doğru yenileyecekti. Çin toplumu BPKD ile büyük bir silkinin içine girmişti, bundan geriye dönüş olamazdı ve bütün yöneticiler payına düşen eleştirileri alacaktı. Ve öyle de oldu.

Mao'nun öngörülleri doğrulandı.

“Yangını ben başlattım... Görebildiğim kadarıyla kitleleri sarsmak iyi bir yöntemdir... Yıllardan beri (Partideki revizyonistleri) nasıl tepe taklak edebileceğimi düşündüm durdum... sonunda etkili yöntemin kitleleri sarsmak olduğunu anladım” (26)

(*) **Yazarın notu:** “Mao'nun

bu sözleri 1966 Ekimi'nde söylediği ileri sürülüyor.”

BPKD'ni yönetecek yeni önderlik te atandı. KDSG'un (toplam 22 üyesi vardı) başına Çen Bo-da getirildi. Diğer üyeleri ise, Çiang Çing (aynı zamanda KDSG'un başkan yardımcısıydı), Yao Wen-yuan, Çang Çung-çiao (bu üçü BPKD'nin sonuna kadar bu görevde kaldı ve bunlar, Mao'nun ölümünden sonra iktidarı ele geçiren revizyonistler tarafından “4'lü çete” diye anılan, esasında ise, Mao'nun gerçek takipçisi BPKD'nin önderleriydi.

BPKD etkisini önce üniversitelerde gösterdi. Toplumun en genç, en militan ve aydınlanmaya en açık bir kesimi olan gençliğin, BPKD'e sahip çıkması kadar doğal bir şey olamaz. Çin'de de Kültür Devrimi'nin yankısı önce gençlik içinde bulunması ve ülkenin dört bir yanına dağılması kaçınılmazdı. Elbette, Mao ve ÇKP'nin istemediği olaylar da yaşandı, yaşanması da doğaldı.

Milyonlarca kitlenin katıl-

dığı sınıf mücadelesi düz bir hatta ve komutlara uyarak gelişemedi. Olumlulukların yanında olumsuzlukları da içinde barındıracaktı. Ayağa kalkmış milyonlarca emekçinin ayakları altında olumlu unsurlar da kalabilirdi. Kalkanlar da oldu. Bunun için Mao; kitlelerin yanlış hedeflere saldırmaması ve revizyonizmin oyunlarına gelmemesi için, onları sürekli uyardı ve yol gösterdi.

“Halk gericiilere karşı ayaklanmakta haklıdır. ... Sizi yürekten destekliyorum... Bu arada birleşebilecek herkesle birleşmeniz gerektiğini hatırlatmak istiyorum.. çok ciddi hatalar yapan insanlara yanlışları iyice kavratıldıktan sonra kendilerini düzeltmeleri ve yeni bir insan olabilmeleri için olanak tanınmalıdır...”

Marks şöyle der: Proletarya yalnız kendisini değil, bütün insanlığı kurtarmalıdır. İnsanlığı bir bütün olarak kurtarmadan proletarya kendisinin nihai kurtuluşunu da gerçekleştiremez. Yoldaşlar! lütfen bu ger-

çeği gözden kaçırmayın.” (27)

Mao, kendi ilk dazubao'sunu 25 Mayıs'da yazdı ve o meşhur; “Burjuva Karargahları Bombalayın” başlığını taşıyordu. Başta Liu Şao-şi olmak üzere revizyonistlerin ele başları, Mao'nun bu çağrısının kimi hedeflediğini çok iyi biliyordu ve tepkilerini de gösterdiler. Liu Şao-şi; “Komünist Partisi'ne karşı baş kaldırmayı hoş görmeyiz” diye yanıt verirken, Mao'nun karşısında durabileceğine de inanmıyordu.

Ama, bu, aynı zamanda revizyonizmin ÇKP içindeki gücünü de gösteriyordu. Bu nedenle Liu Şao-şi kliği boş durmuyor, BPKD'ni tersine çevirmek için yoğun çaba harcıyorlar ve karşı-devrimci eylemlerini geliştiriyorlardı.

Örneğin, üniversite gençliğinin karşısına “Çalışma Grupları”nı çıkardılar. Kızıl Muhafızlar'la Çalışma Grupları arasında yer yer kıyasıya çatışmalar oldu.

Liu Şaoşi, Parti içindeki yetkisini de kullanarak, gericiliğe karşı ayaklanmaları “karşı-

devrimci” eylem olarak niteliyordu. Elbette bu tutum, birçok geri düzeydeki kitleleri etkiliyor, ne tarafta yer alacağında çelişkiye düşürüyordu. Çünkü, Liu, “Devlet Başkanı” sıfatını taşıyordu. 30 yıldan fazla ÇKP’nin üst düzeyinde yer alıyordu.

Geri kitlelerin kafasında bunun karışıklık yaratmaması düşünülemez. ÇKP’nin üst düzey bir yetkilisi ve devlet başkanı “nasıl karşı-devrimci olabilir?” diye.

1966 Ağustosuna gelindiğinde gençliğin dışında köylülerin ve işçilerin büyük bölümü sessizdi, BPKD’nin ateşi oraları daha sarmamıştı. Ancak, Mao, devrim ateşini işçilere yaymadan başarı şansının olmadığını da biliyordu.

Bunun üzerine MK 1966 Ağustosunda toplandı. MK içindeki revizyonistlerin tüm engelleme çabalarına karşın, Çin’de “16 İlke” olarak bilinen kararlar alındı ve Partiye yayımlandı.

İşçi sınıfı bu kararlardan sonra harekete geçti. Bu kararlardan sonra Liu Şao-şi de gözden düştü. Deng Siao-ping ise, ideolojik olarak Liu Şao-şi’ye daha yakın olmasına karşın, bu toplantıda Mao’yu destekledi. Ancak, bu toplantıdan sonra Deng Siao-ping de Liu Şao-şi gibi daha önemsiz görevlere atandılar. Bu, aynı zamanda MK içindeki dengelerdeki değişimi gösteriyordu.

MK toplantısından ve 16 İlke’nin yayınlanmasından sonra, 1966 Mayıs’ından itibaren kurulmasına başlanan Kızıl Muhafızlar, Tienan-men’de Mao’nun da katıldığı bir milyondan fazla insanın toplandığı bir mitingde ilk defa insanların

karşısına çıktılar. Mao, bu tür milyonların katıldığı çok sayıda toplantıda hazır bulundu, ama konuşma yapmadı.

Kızıl Muhafız sayısı kısa sürede 13 milyona çıkmış, ülkenin her tarafına yayılmıştı. Kızıl Muhafızlar’ın, dışarıdaki revizyonistlerin ve bunları “Mao’nun canileri” olarak gösteren emperyalist burjuva basınının iddialarının tersine, yetkilileri görevden alma, silah taşıma, tutuklama gibi görevleri yoktu. Tek bir görevleri vardı; eleştirmek, önderlik etmek, “dört eski alışkanlıkla mücadele etmek” gibi görevleri vardı.

Kızıl Muhafızlar’ın ve öğrencilerin bir uçtan bir uca gitmeleri, yatmaları, yemek sorunları muazzam bir şekilde örgütlenmişti ve bu organizasyonu yine kendileri yapıyordu. 30 milyonu aşkın insanın bu sorunlarını pürüzsüz bir şekilde yapmaları, BPKD’nin bir başka düzenli ve disiplinli yanısıydı.

Kızıl Muhafızlar bütünüyle ÇKP’nin kontrolü altındaydı, buna karşın bir çok karışıklıklar ve olumsuz olaylar da çıkmadı değil. Birçok aşırı grubun yanında, sağcı gruplarda çıktı. Ama süreç içinde Parti önderliğinin direktifleri dışına çıkanlar ayıklandı.

Çin’de kitleler ilk defa bu kadar özgürleşmişlerdi. Her tarafta duvar yazılarıyla kendi görüşlerini dile getiriyorlar, eleştirilerini ve eleştirdikleri kişilerin isimlerini açıkça yazıyorlardı. Böylesine bir özgürlük, yer yüzünde ilk defa oluyordu denirse fazla bir abartı olmayacaktır. Kitlelerin özgürleşmesi, özgürlükleri için mücadele etmesi, kendilerini açıkça ifade etmeleri ancak böyle

olabilirdi.

Kruşçev ve bilimci revizyonist ve emperyalist burjuvazinin, kitlelerin bu özgürlük hareketine; “anarşi”, “başı boşluk”, “her şey yıkılıyor” vb. değerlendirmeleri, özünde hepsinin de kitlelerin özgürleşmesinden korktukları için değil mi? Mao ise; “Eski yıkılmadan yeni kurulamaz” yanıtını veriyordu.

Kültür Devrimi’ni yakından izleyen gazeteci-yazar Han Suyin, Mao’nun kitleleri harekete geçirmesini şöyle değerlendiriyor:

“Çin mutfağının geleneksel yemek yapma yöntemiyle Mao’nun devrimci yöntemi arasında ilginç bir benzerlik vardı. Çinli bir aşçı, eti ve sebzeleri iyice doğradıktan sonra kızgın tavaya atıp iyice karıştırır; Mao da Çin’in tüm toplumsal katmanlarında büyük bir kargaşa ortamında harmanlıyordu.

Tarihin hiç bir döneminde düzensizlikten bu kadar az korkan ya da halk kitlelerine böylesine güvenen; onların bütün benliği ile karıştığı büyük bir tufandan yepyeni bir bilinç ve düzen ile çıkacağını görebilen ikinci bir lidere rastlamak olanaksızdır.” (28)

Yazarın “olanaksızdır” değerlendirmesini biraz abartılı bulsak da, Mao’nun sınıf mücadelesinde kitlelerin rolünü çok iyi gördüğünü ve ezilen yığınlara sonsuz bir güven duyduğunu, toplumsal diyalektiğin ustası olduğunu bir kere daha ortaya koyması açısından önemli bir değerlendirilmedir.

BPKD’DE İŞÇİ SINIFININ ROLÜ YA DA “OCAK FIRTINASI”

“Devrimci aydınlar ve öğrenciler, bilince ilk ulaşan kişilerdir, bilinç ise devrimci gelişmenin kanunları ile uyum içindedir...Hareketin gelişmesi, işçilerin ve köylülerin esas güç olduğunu göstermiştir. Askerler ise sadece üniformalı giymiş işçiler ve köylülerdir... Ancak geniş işçi ve köylü kitleleri ayaklandığında burjuva olan her şey tam olarak ezilmiştir; bu sırada devrimci aydınlar ve genç öğrenciler geri plana düşmüşlerdir.” (29)

Özellikle Mao’yu “popülist”, “köylülüğün temsilcisi”, “işçi sınıfı önderliğini reddeden” olarak suçlayan ML dönüğü Enver Hoca revizyonisti ve ardıllarının, bu tür eleştirilerinin bilimsel ve gerçekçi bir yanının olmadığını vurgulayalım. Mao, başından beri proletarya diktatörlüğünü, proletarya önderliğinde işçi-köylü temel ittifakını savunmuş ve bunu BPKD sıra-

sında da uygulamış bir komünisttir.

Yukarıda yaptığımız alıntıda da görüldüğü gibi, Mao, gençliğe ve aydınlara değil, başta işçi sınıfına ve onun yediği olan köylülüğe güvenmektedir. İşçi sınıfının önderliği olmadan da halk sınıflarının iktidarı alamayacağını sürekli vurgulayan birisidir. BPKD’nin başta gençliği ve aydınların bir kısmını harekete geçirmesinden daha doğal bir şey olamaz.

Mao, bunun nedenlerini açığa koymuştur. Ama, “Kültür devriminde işçiler yoktu” (bak: “Emperyalizm ve Devrim”, “Çin Üzerine Düşünceler”, Enver Hoca) gibi inkarcı ve elle tutulur bir eleştiri getiremeyen, Kruşçev ve emperyalist burjuvazinin kulvarında eleştiri getiren E. Hoca revizyonistinin, bu tür eleştirilerinin dikkate alınacak bir yanı olamaz.

BPKD’nde önce öğrenciler

ayaklandı, Mao’nun direktifleri önce onlara ulaştı, ama fazla geç kalmadan 1966 Kasımından itibaren işçi sınıfı içinde bir hareketlenme gözükte. İşçi sınıfı BPKD’ne sahip çıkıyor ve onun önderliğini ele geçiriyordu. Fazla gecikmeden Şanghay’da 1967 Ocağı’nda işçi sınıfı ile gerici burjuvazi arasındaki savaşımın şiddeti kendini gösterdi.

Şanghay işçi sınıfı, kapitalist yolcuların tüm engellemelerine karşın, BPKD fabrika kapılarından dalga dalga içeri girmeye ve işçi sınıfını devrimin önderliğini ele geçirmeye itti ve bu aşamadan sonra işçi sınıfı, gençliğin ve aydınların aşırılıklarını, yer yer anarşistçe ve başıbozuk disiplinsiz hareketlerini önledi ve revizyonizme en büyük darbeyi vurdu.

Şanghay’da başından sonuna kadar işçi sınıfını örgütleyen ve ayağa kaldıranlar Yao Wen-yuan, Çang Çun-çiao idi.

BPKD'ne damgasını vuran bu önderler, Mao'dan ayrı hareket etmiyor, ML görüşlerin revizyonizme karşı galip gelmesi için teorik ve pratik önderliği birlikte yürütüyorlardı.

Şanghay pratiği bir gerçeği daha ortaya çıkarmıştı. İşçi sınıfının önderleri Paris Komünü gibi "Şanghay Halk Komünü" kurmaya çalışırken, Mao buna karşı çıktı. İktidarın ele geçirildiği yerde Parti disiplinini ve otoritesini tesis etmek, grupçu ve aşırı demokrasi anlayışların önüne geçmek gerektiğini ifade ederek "Paris tipi komün

örgütlenmesi, bastırılan gerici-liği yenemeyecek kadar zayıf bir yapıdır." diyor ve "Üçlü ittifak" temelinde iktidarın oluşturulmasını savunuyordu.

Mao'nun bu doğru uyarıları sonucu, Şanghay'lı işçi önderleri, Mao'nun uyarıları doğrultusunda yeniden yönetimi oluşturdular.

Yine bunlar, işçiler arasında geniş tartışmalar sonucu yaşama geçirildi. Çünkü, **Parti önderliği inşa olmadan aşırı demokrasi revizyonizmin işine de geliyordu.** Bundan yararlanarak, küçük küçük karşı-dev-

rimci gruplar örgütlemeye ve eylemlere girişmeye başlamışlardı. Bir elleriyle kırmızı bayrak sallarken, diğer elleriyle de kırmızı bayrağın yerine beyaz bayrak dikme mücadelesi veriyorlardı.

Çin işçi sınıfının devrime katılımıyla, BPKD'nin gerçek özü ve daha bir siyasal biçime bürünmesi, eleştirilerin kişiselikten çok ideolojik boyutlarda sürmesini de beraberinde getirdi. Böylece BPKD'nin ilk başta ağırlık merkezi öğrencilerin ve aydınların daha çok olduğu başkent Pekin'den işçi sınıfının

yoğun olduğu Şanghay ve Mançurya bölgelerine kayd. Bundan sonra da BPKD'nin gerçek merkezi Şanghay oldu.

Proletaryanın en devrimci sınıf olduğu, toplumu en ileri götürecektir, kendisiyle birlikte insanlığı da kurtaracak olması, BPKD içinde kendini daha iyi gösterdi. Üretimden gelen disiplini ile, bir taraftan eskiyi-revizyonizmi-yıkarken, bir taraftan da eskinin yerine yeniyi kuruyor ve anarşizme, kendiliğindencilığe yer vermiyordu. Çin'de bu sürecin "OCAK FIRTINASI" olarak adlandırılması bundandır. Daha 1968 Ağustos'unda "Halkın Günlüğü" gazetesine yazdığı bir yazıda Mao;

"Yedi yüz milyon nüfuslu bir halkız ve ülkemizin önderi işçi sınıfıdır. Bütün çalışma alanlarında Kültür Devrimi'nin gerçek önderliği işçi sınıfının olacaktır" diyerek, BPKD'e kimin önderlik etmesi gerektiğini ve ettiğini de açıklıyordu.

Bu aşamadan itibaren bütün üniversite ve okullara İşçi Propaganda Takımları gönderildi ve okulların, işçilerin denetimine girmesi sağlandı. Okullarda artık bütün sorunlara işçiler el koyuyor ve önderlik ediyordu. Böylece, eğitimin bir avuç entellektüelin tekelinde olması da sosyalizmde yıkılıyordu. BPKD'nin, eğitim sistemine getirdiği yenilik sayesinde, "7 Mayıs Okulları" açıldı. Bu konuda Han Suyin'in bir değerlendirmesine yer vermekte yarar var:

"Yeni eğitim sistemi sayesinde işçiler ve köylüler kendi aydınlarını, teorisyenlerini, yeni buluşlar yapan bilim adamlarını, araştırmacılarını, teknik uzmanlarını, kadrolarını

ve parti liderlerini yaratıyordu. Bu insanlar, yeni sisteme uygun olarak hep kol gücüyle çalışan kitlelerle birlikte yaşıyordu. Orta ve alt düzeydeki kadrolar, yılda 200 gün, üst düzeydeki kadrolar da yılda 100 gün zorunlu kol gücü çalışması yapıyordu. Mao'nun daha 1956'da yaratmaya çalıştığı ilk proletarya aydınları 1974 baharında okullarını bitirdi."(30)

Üniversite öğrencileri ve aydınların bir kısmı işçilerin okullara müdahale etmesini kabul etmiyor, karşı çıkıyorlardı. Çünkü, burjuvaziden gelen bir alışkanlıkla, işçi sınıfının bilimden anlamayacağı kafalarına yerleşmişti. Bu eski alışkanlığı yıkmak uzun bir mücadeleden ürünü oldu. BPKD'nin önderlerinden Çiang Çing, böyle bir durumla karşılaştığında, gençlere şöyle sesleniyordu:

"Genç devrimciler ve Kızıl Muhafızlar, Kültür Devrimi'nde büyük bir mücadele verdiniz... Yanlışlar da yaptınız, ama bunlardan da öğreneceksiniz... İşçiler genç Kızıl Muhafız savaşçılarımızı koruyacak, onlara yardım edecek ve onları eğitecektir."

Kültür devrimi sırasında, ÇKP önderliği, kitlelerin aktif bir siyasi mücadelenin içine girmesini isterken ve bunu başarırken, ekonominin de gerilememesi, çalışmaların aksaması içinde yoğun bir çaba harcıyordu. Öte yandan bütün çağrılara karşın, bu büyük sınıf mücadelesi için de ekonomide gerileme olmamasını düşünmek ise saflık olurdu. Bütün olaylara karşın, ekonomide büyük ölçüde gerileme olmadı, tersine işçi sınıfı ve köylülük, bir yandan revizyonizme karşı mücadele verirken, üretimi ar-

tırmak için de çaba harcadı.

BPKD'nin "karşı-devrimci eylem" olduğunun, Mao'nun ölümünden sonra "farkına" vatan "büyük ML" Enver Hoca ve avanesi'nden bir aktarma yaparak; BPKD'nin milyonları ayağa kaldırmasına ve işçi sınıfı tarihinin en büyük eylemi olmasına karşın, bu konuda emperyalist burjuvaziyle aynı paralele düştüklerini, kendine devrimci diyen hocacı ardılların daha iyi görmesine yardımcı olmaya çalışacağız. Enver Hoca'nın revizyonizm belgesi "Emperyalizm ve Devrim" adlı yapıtında bunlardan çok var.

"...Kitlelere dayanmadan, onları örgütlemeyen ve kendi önderliğinde onları bilinçlendirmeden bir parti öncül olmaz. Bu bilinen bir evrensel kanundur. 1960 yıllarında, sözde Çin Kültürel Proleter Devrimi boyunca veya ondan sonra, maceracı ve anarşist revizyonist akımların sahtekarlığı ve tehlikesi bu kanunun inkar edilmesinde, partinin önder rolünün ve kitlelerin devrime katılmasının gerekliliğinin inkar edilmesinde yatmaktadır. Bu akımlara göre devrim, Marksist-Leninist partinin önderliği olmadan gerilla ocakları tarafından veya faşist darbe veya terör aracılığıyla yapılır." (31)

Böyle bir eleştirinin muhatap alınması bile, proletaryaya hakarettir. Bu tür eleştirilerin ciddiyetle bile ve hatta burjuva bilim adamlığı tutumuyla bile yakından bir ilişkisi olamaz. Marksizm-Leninizm-Maoizm'e saldırmak için kiralanan ve dolarla çalışan burjuva kalemlerinin ısmarlama yazılarına benziyor.

Devam edecek

Sönmeyen bilinç, bükülmeyen irade, mevsimler boyu partili direniş Muharremce...

Bir yıldız daha kaydı yüreğimizin derinliklerinden. Sarsıldık bir kez daha. Sarstık bir kez daha. Haykırdık ve and içtik bir kez daha. Durmak, yok. Yılgınlık karamsarlık yok. Başlar yukarı yoldaşlar. Alınlarımız her zaman yıldızlara değmeli yoldaşlar! Biz güneşin parlaklığından alıyoruz aydınlığımızı. Bu aydınlıkla karanlık zindanları devrimimizin parıldayan siperleri haline getirmek için direniyor ve savaşıyoruz. Bu aydınlıkla karanlık beyinlere, köhnemiş vicdanlara ışık tutuyoruz.

Mavi bir güneşin altında, ağustosun yakıcı sıcaklığında bir güneş daha battı yüreklerimizden, halkımızın karanfil kokulu evlatlarından Muharrem yoldaşımız tohum olup düştü toprağın koynuna. Tohum nasıl boy verirse toprağın bağrında, dal ucunda nasıl patlarsa tomurcuk, karanfil nasıl akarsa sevgiyle, ideallerimizi, umudumuzu, direnişimizi öylece yaşattı ve büyüttü. Yürüyüşün başından sonuna kadar...

Mevsimler boyu süren, sürmekte olan bu zorlu ama bir o kadar da onurlu yürüyüşte Muharrem yoldaş bilincin, inancın, kararlılığın Partiye, halka, devrime bağlılığın, düşmana karşı boyun eğmezliğin zirvesinde güneş gibi parlıyor. Şimdi o zirvedeki güneş; zafer yürüyüşümüzün partili direnişimizin, düşünce ve duygu dünyamızın yol gösteri-

cisi ve kumandanı olarak direnişinin ve zaferin yolunu aydınlatmaya devam ediyor.

Bize düşen görev ise yaşamın ve direnişin, her anını Muharremce düşünmek, her anını Muharremce hissetmek, her anını Muharremce direnerek yaşamak, yaşayarak direnmektir.

Direnişin zirvesinde bayraklaşmanın adı, yenilgiyi, teslimiyeti defalarca yere çalan bilincin ve iradenin adı, sessizliğe, suskunluğa, yılgınlık ve karamsarlığa karşı haykırışın adı, yoldaşa, dosta özlemin, dağlara tutkulu türkünün adı, hasret, sevda ve kavga türkülerine tutkunun adı, yalan ve hile imparatorluğunun beyninde patlayan ateş topunun adı, Parti ile düşünmenin, parti ile yaşamının, parti ile direnmenin adı, faşizme karşı savaşırken kendi eksikliklerine,

Biz yaşayan ölümler olmamak ve ölümler bile yaşayanlar olmak için yaşamak istiyor, böyle yaşamı seviyor benimsiyoruz. Ve bu elbette, ideolojiktir.

yanlıklarına karşı savaşmanın, değişimin ve yüklenmenin adı, devrimci ve komünist hareketi kuşatan her türlü tasfiyeci, teslimiyetçi, korkak, manasız düşünce ve yaşama karşı duruşun, yürüyüşün adı, proleter devrimci ideolojiyle kazanmanın, devrim ve sosyalizm savaşımını Halk Savaşıyla sürdürmenin, Partizan öfkesi olup faşizmin beyninde patlamanın adı Muharremce...

Bir yıldız daha kaydı yüregimizin derinliklerinden. Sarsıldık bir kez daha. Sarsıtık bir kez daha. Haykırdık ve and içtik bir kez daha. Durmak, yok. Yılgınlık karamsarlık yok. Başlar yukarı yoldaşlar. Alınlarımız her zaman yıldızlara değmeli yoldaşlar! Biz güneşin parlaklığından alıyoruz aydınlığımızı. Bu aydınlıkla karanlık zindanları devrimimizin parıldayan siperleri haline getirmek için direniyor ve savaşıyoruz. Bu aydınlıkla karanlık beyinlere, köhneleşmiş vicdanlara ışık tutuyoruz.

Zindanlar faşizmin kaleleridir. Ancak biz o kaleleri tutuşturmuş ve mevsimler boyu yakıyoruz. Dün olduğu gibi bugün de yakacak ve

devrimci yaşamın okulları haline getireceğiz. Bunun için direniyor, bunun için yere çalıyoruz ölümü.

Savaş ölme ve öldürme hareketidir. Zafer bunun sonucunda kazanılır. Bunun öğrendik, bunu biliyoruz. Zira faşizm bundan başka yol bırakmıyor. Hiç bir savaş kansız, hiç bir zafer bedelsiz kazanılmamıştır.

Her bakımdan tarihsel bir süreç ve tarihsel bir direniş süreci ve bu direnişin öznelere tarihsel misyonu ile tarihsel kimlikler haline geliyor. Sürecin ve direnişin kazanımları da kayıpları gibi çok büyük olacaktır. Ödenen bedellerin ağırlığı gibi ödenecek bedellerde ağır olacaktır. Tüm yalan, hile ve en son “ceza erteleme” saldırısıyla “tahliye” tasfiyesine rağmen kurumlaşmış direnişimizi tasfiye edemeyeceğini defalarca gördü, bir kez daha görecektir. Faşizmin “ceza erteleme” ile “tahliye” hilesi esas olarak boşa çıkarılmıştır. Zira yüzlerce direnişçi büyük bir kararlılıkla direnişe devam ediyorken yüzlercesi yeni ekipler halinde hazırlanıyor. Siperler boş kalmaz bayrak yere düşmez...

Karamsarlığın, yılgınlığın, bekle-gör atmosferinin, direnişe inançsızlığın, yaratılmak istendiği bir aşamadan geçiyoruz. Halk kitleleri, aileler, aydınlar ilerici güçler, inançsız ve iki yüzlüler bu ortamdan çeşitli biçimlerde etkileniyor. Refor-

mizmin ve teslimiyetçiliğin beyinlerdeki yansımasıdır bu. Ancak bu geçici bir durumdur. Değişecek ve değiştirilecektir. Bunun garantisi ise zindanlardaki devrimci ve komünist tutsakların kararlı ve ısrarlı bir biçimde sürdürdükleri Ölüm Orucu direnişidir. Elbette dışarıda bu direnişin niteliği ve ruhu na uygun bir hattın geliştirilmesi zaferi yakınlaştıracaktır. İşte dağlarımızda düşenler. Muratlar, Sinanlar... bu hattın meşaleleridirler.

Direnişin kararlı ve coşkulu ruhu kazanacaktır. Bundan kimsenin şüphesi olmasın. Ya F tipi zindanlarda tecrit ve izolasyon parçalanacak ya da tüm tutsaklar direnişin zirvesinde Muharremleşecek, ölümsüzleşecek.

Bunun için biz onlarca can verdik. Yüzlerce de yitirilmiş hafıza- iskeletleşmiş yaşam- yaşayan ölümler, evet ağır- acı- ama unutulmasın ki ideallerimize, değerlerimize uygun olmayan bir yaşam, kuşatılmış ve teslim alınmış bir “yaşam” bundan daha ağır ve daha acıdır. Böyle yaşamaktansa yüzlerimiz daha ölürüz. Bedenlerimizi, hafızalarımızı veririz tıpkı Muharremler gibi. Onlarca yüzlerce yoldaşımız siperdaşımız gibi. “Basit ve yalın”

Basit ve yalın

***Örtüp kasketinle yüzünü
öleceksin gülüm benim,
öleceksin***

*Aşk için
Ekmek için
Özgürlük için.
Bütün insanlığı tek bir
kadere bağlayan
O bin yıllık hasret için
Bir bardak şarabı bir dikiş-
te içer gibi
“Basit ve yalın”*

Bir biliyoruz ki sadece yaşamın, direnmenin Muharremce olması yetmez. Yaşamak ve kazanmak için gerektiğinde ölmenin adı da artık Muharremce. Görkemli bir direniş ve yalın bir ölüm. Bilincin son ışığına bedeninin son canlı hücrelerine, son haykırışına, celladın suratındaki son şamarına kadar, ve tabii ki son gülüşü, son bakışı ve son nefesiyle yoldaş sevgisi, yoldaş hasretiyle, yüzüne yayılan zafere olan kesin inancın huzuruyla gözlerini kapamak... Her aşama bilinç, her aşama iradeyle...

Tarihsel, siyasal ve sosyal sürecin bilincinde olarak yaşamak, direnmek ve ölümsüzleşmek bizler açısından diyalektiğin hükmünün gerçekleşmesidir. Ve elbette bizler yaşamı olduğu gibi ölümü de mistik bir bakış açısıyla ele almayız. Ölümü değil yaşamı büyütüyoruz. Ölümün peşinden koşmuyoruz. Tam tersine yaşamı zirveleştirirken, ölüm peşimizde çaresiz kalıyor. Yaşamı uğruna ölecek, sakat kalacak, yıllar boyu aç kalacak, işkence çekecek kadar seviyoruz. Yaşama tutkuyla sevgiyle, bilinçle

bağlıyız. Bunu bir kez daha aksini düşünen ve ileri sürenlere hatırlatmak isteriz.

Ancak yaşamak insan açısından sadece biyolojik veya fizyolojik bir olgu değildir. İnsanı insan yapan emek ve bilinçtir. İnsan kendi emeğinin ve düşüncesinin ürünüdür. İnançları, idealleri ve değerler sisteminin ürünüdür insan. Dolayısıyla

Tarihsel bir dönem, acılar, sevinçler, coşkular, yıkımlar, yeniden ayağa kalkışlar, engellenemeyen yürüyüşler ve hep yürüyenler. Direnişin ve zaferin zirvesine yürüyenlerimiz. Dün bugün ve yarın hep yürüyenler, yürüyecek olanlar...

bunlarla yaşanırsa yaşam güzeldir. Bu değerler sisteminden insanı insan yapan en temel olgulardan etmenlerden arındırılmış bir insanın, insan olarak yaşamından, yaşam sevincinden bahsetmek mümkün değildir. İnsanı hayvanlardan ve diğer canlılardan ayıran emek ve bilinçtir. Bunlardan yoksun bırakılmışsa insan hayvanlaştırılmış demektir.

Yaşam ile ölüm arasındaki diyalektik ilişki hiç bir biçimde fiziki veya biyolojik yanla sınırlandırılmaz. İnsan için yaşam ve ölüm

bunun ötesinde veya bir çok boyuta sahiptir. İnancın, düşüncenin, duygunun, değerlerin ölümü, öldürülmesi ya da yaşatılması gibi temel yanları var insan yaşamının. Düşünüş yetiniz öldürüldümü, yaşama dair hiç bir şey düşünemez, anlayamaz sorgulayamaz, değiştiremez, yeniden yaratamazsınız. Duygularınız öldürüldümü hissedemez, sevemez, tepki veremezsiniz. Robotlaşarak “yaşar”sınız. Düşünce ölümü sizi bitkilerden, hayvanlardan farklılığınızı, duygu ölümü; robotlardan farklılığınızı ortadan kaldırır. Kapitalizmin insana dair en vahşi saldırısı budur. Toplumsal yaşam bitkisel yaşama, robotların yaşamına dönüştürülmüştür. Kapitalizmin ve faşizmin “toplumsal hafıza”, “toplumsal bilinç”ten korkuyor oluşunun ve onu sistemli olarak yok edişinin özel anlamı olmalı. Düşünmeyen ve tepki vermeyen insanların yaşamı sistemin geleceğinin garantisidir. Yani yaşayan ölümler olmamak ve ölümler bile yaşayanlar olmak için yaşamak istiyor, böyle yaşamı seviyor benimsiyoruz. Ve bu elbette, ideolojiktir.

İdeolojiler, yaşam felsefesi tek tek bireylere ait değildir. Toplumsal sınıflara ve onların temsilcileri kolektif mekanizmalara aittir. Bu sınıfları temsil eden mekanizmalar ve mekanizmaları oluşturan bireyler, sınıfların ideolojik, siyasal ör-

gütsel kimliklerini, kuşandıkları oranda onu temsil etme hakkını elde edebilirler/ederler.

Sınıf savaşımı gerçekte iki sınıfın, iki ideolojinin yaşamın tüm alanlarında uzlaşmaz bir ideolojik savaşımıdır. Bu savaşım sınıfların kendine özgü mekanizmaları ve silahlarıyla sürdürülür/sürer. Savaşım bir kere başladı mı ora da artık belirleyici olan mekanizmaların, araçların ve silahların yetkinliğidir.

Proletaryanın esas öncü kurmayı Partidir. Ancak tek başına bir araç değildir Parti. Onu oluşturan aygıtların organik sentezi olan Parti aynı zamanda onu çevreleyen onlarca mekanizmayla işlevli olur...

Tabii ki bireyler; militan ve kadrolar...

Parti militan ve kadroların basit toplamı değil elbet. Militan ve kadroların varlığıyla somutlanan aygıtların organik sentezidir. Onlarca, yüzlerce bireyin bir arada olması bir topluluk oluşturmaya yeter. Ancak bir Proletarya Partisini oluşturmaya asla yetmez. Yukarıdan aşağıya, aşağıdan yukarıya organik (ideolojik- siyasal- örgütsel) bir yaşam, ilişki zorunludur. Bu zorunluluk Partiyi Parti (sınıf partisi) yapan en temel etmendir. Bu yoksa sınıf partisi de yoktur.

İşte böyle bir organik zorunluluk içinde militan ve kadronun önemi, anlamı doğru anlaşılabilir, görülebi-

li-

Bu mekanizmaların her biri proleter devrimci militan ve kadroların organik bileşenidir. Partinin merkezi politikaları kolektif aklın ürünü olarak belirlendikten sonra, onların yaşam bulması yeniden üretilip politik bir güç haline getirilmesi süreci artık tamamen militan ve kadrolar tarafından belirlenir.

Muharrem Horoz

Kadro ve militan sınıf savaşımındaki rolünün belirleyiciliği ve önemi somut olarak karşımıza çıkmaktadır. Genel anlamda böyle olmakla beraber, daha özgül tarihsel süreçler de devrimci bireyin rolü daha da belirleyici ve etkileyici olur. Böylesi özgül alanlarda, tarihsel süreçlerde belirlenen siyasetin yaşam bul-

ması, siyasetin kaderi devrimci bireyin düşünüş tarzı, savaşım tarzı, gücü, kararlılığı, ustalığı tarafından belirlenir.

Sınıf savaşımında bireyin önemine vurgu yaparken hem genel anlamda, hem de özgün süreçlerde, onu partinin siyasal ideolojik yöneliminden kopararak

değil tam tersine bunun bir par-

çası/ta-mamlayanı, temsilcisi olarak düşünmüş gerekir. Bu anlamda her keskin virajın ustaca alınması, şiddetli çatışmalar da, "fırtınalar içerisinde bıçak sırtında" yürümede yetkinlik, ölümüne savaşmalar, varlık-yokluk, dönemlerinde koyu bir kararlılığın hüküm sürdüğü dönemlerde, tasfiyecilik ve ihanetin ku-

şattığı dönemlerde, asla ve asla bilimin ışığını, yüreğin cesaretini yitirmeden yürüyebilmek. Büyük yaraların alındığı, aşırı kan kaybindan ötürü kollektif bünyenin zayıf düştüğü, kollektif aklın ve maddenin sarsıldığı aylar, yıllar boyu ilişkisiz kendi başına karar vermek zorunda kalındığı anlık dönemler vardır. Düşmanın topyekün saldırısıyla, hiç bir kimseye bağlantı kurulamadığı ve yalnız başına çatışmayı yarıp asla teslim olunmaması gerektiği dönemler, koşullar vardır. Ya da düşman ile ölümüne bir savaşa tutuşulduğu ve kimsenin kimseyi yenemediği uzunca bir süreç, keskin irade, inanç gerektiren savaşlar vardır.

Tüm bunlar sınıf savaşımının doğasında ve savaşın genel yasalarında vardır, bilinir. Biz her birimiz bunu bilincindeyiz. Mevsimler boyu süren, tarihte eşi, benzeri görülmeyen büyük bir direnişi bu bilinç ve kavrayışla sürdürüyoruz. Yoldaşlarımızla, siperdaşlarımızla, halkımızla birlikte, omuz omuza, yürek yüreğe...

Tarihsel bir dönemeç, acılar, sevinçler, coşkular, yıkımlar, yeniden ayağa kalkışlar, engellenemeyen yürüyüşler ve hep yürüyenler. Direnişin ve zaferin zirvesine yürüyenlerimiz. Dün bugün ve yarın hep yürüyenler, yürüyecek olanlar...

Tüm keskin çelişkiler, kanlı çatışmalar, acılar, yan-

gınlar, öfkeler hepsi ama hepsi böylesi tarihsel dönemlerde muazzam ölçüde, keskinleşir. Ve her bir yürüyüşü “fırtınalar içinde bıçak sırtında” yürümektedir. **İşte bu yürüyüşte ısrarla, kararlılıkla, sabır ve özveriyle, büyük bir sınıf kinine yürümenin, yürüdükçe çelikleşmenin, yetkinleşmenin, tarihsel misyonunu, yoldaşlara, partiyeye ve halkına verdiği sözleri yerine getirmenin en somut hali Muharremce**

Büyük ölüm orucu direnişimizde duruşu ve yürüyüşü ile yönetici politik-askeri kadro olarak direnişin her aşamasının komutanı ve neferi olarak Muharrem yoldaş tarihsel, siyasal misyonuna yaraşır biçimde örnek bir savaşım deneyimi bıraktı bizlere...

duruş ve yürüyüştür. Mevsimler boyu partili yürüyüş. Tıpkı Nazım ustanın dediği gibi yürüdü ölümsüzlüğe.

“Yürümek

Yürümek

Yürümeyenleri

arkanda boş sokaklar gibi

birakarak

havaları boydan boya yarıp

ikiye

bir mavzer gözü gibi

karanlığın gözüne bakarak

yürümek!...

Yürümek,

dost omuz başlarını

omuzlarının yanında duyup

kelleni orta yere koyup yürümek!....

Yürümek,

yolunda pusuya yattıklarını bilerek

yürümek!...!...”

Yürümek

yürekte

gülerekte

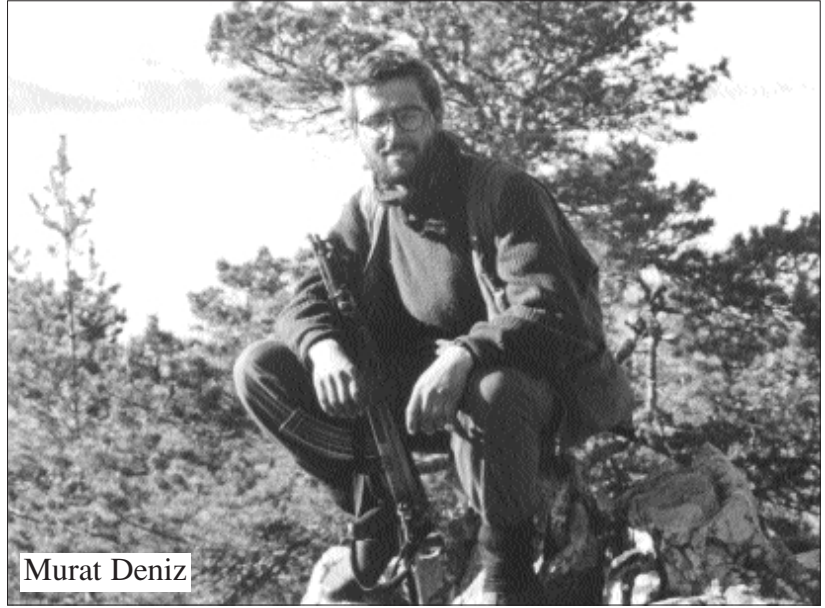
yürümek”

Evet. Bir proleter devrimci, bir komünist kadro tüm süreci başından sonuna kadar böyle çözümledi, böyle düşündü ve böyle yürüdü. Bu komünist, bu proleter devrimci Muharrem Horoz yoldaşı.

Bir dava adamı, savaşa göre şekillenişin, bir kadronun tarihsel misyonu oynarken örnek olması, yeni değerler yaratması pratiğini ortaya koyması gerekir. Muharrem yoldaş bunu ustaca gerçekleştirdi. Bir partili olarak, zindanlar örgütlenmesinin önderlerinden, direnişin komutanı olarak Muharrem yoldaş alınındaki kızıl bantı, elindeki kızıl bayrağı direnişin zirvesinde yoldaş, siperdaş alınlara takarak, yoldaş ellere onurla, gururla teslim ederek yürüdü güneşin sofrasına. Tereddütsüzce... Nasıl durmamız ve nasıl yürümemiz gerektiğini coşkulu yürüyüşüyle bir kez daha gösterdi. Ve tabii ki Nergizce bir gülüş ve boyun eğmez, asi duruşu kazanarak- Tabii ki sınıf savaşımın tarihi boyunca parti ve devrimci hareketin tarihi boyunca tüm onurlu duruşlar ve kahramanca yürüyüş-

lerden öğrenerek, kendinde cisimleştirerek... Tabii ki Bobby Sands'lerin, Diyarbakır, Metris ve 96 Ölüm Orucu direnişinin, mevsimler boyu süren 2000-2001 büyük ölüm orucu direnişinde kahramanca direnen ve güneşin sofrasına yürüyen siperdaşlarımızın direniş rotasında yürüyerek... Tabii ki işkencehanelerde, darağaçlarında, kuşatılmış çatışmalarında asla teslim olmayan, emperyalizme; faşizme ve her türden gericiliğe karşı enternasyonal proletarya ve ezilen dünya halklarının devrim, sosyalizm ve yüce komünizm bayrağını yere düşürmeden ve asla lekelemekten direniş mevzilerine dikerek, manifestolar yazan önderlerimiz ve kahramanlarımız gibi yürüdü faşizmin üzerine. Bir ateş topu olup patladı beyninde. Şimdi alev alev Muharremce yanan bir meşale...

Tarihsel dönemeçlerde, önemli çatışmalarda, keskin kavgalarda duruşu ve vuruşuyla önemli bir tarihsel rol oynayan militan ve kadrolar vardır. Büyük ölüm orucu direnişimizde duruşu ve yürüyüşü ile yönetici politik-askeri kadro olarak direnişin her aşamasının komutanı ve neferi olarak Muharrem yoldaş tarihsel, siyasal misyonuna yaraşır biçimde örnek bir savaşı deneyimi bıraktı bizlere... Partili düşünüş, ve direnişin adını Muharremce yazdı direnişin bayraklarına... Tarihe...

Murat Deniz

Muharremce düşünüşün ve direnişin özünü Marx'tan bir aktarmayla ortaya koymakta yarar var.

“Eğer insanlığın çoğunluğu için etkili olabileceğimiz bir yaşamı seçmiş isek, hiçbir yük bizi kamburlaştıramaz. Çünkü artık o herkes adına ödenen bir bedeldir. Artık tadına vardığımız şey yoksul, kısıtlı, bencilce bir sevinç değildir. Mutluluğumuz milyonlara aittir, eylemimiz sessiz sedasız ama sonsuza dek etkisini sürdürecektir ve küllerimizi soylu insanların çakmak çakmak gözlerinden akan yaşlar ıslatacaktır.”

Bu düşünüş ve yürüyüş, sınıf savaşımından, Marksizm-Leninizm-Maoizm biliminden beslenen ve buna göre şekillenen; her türlü bireyci düşünüş ve yaşam anlayışından uzak bir anlayıştır. Bu düşünüş tarzıyla proleter ideolojiden beslenen, buna uygun yaşayan insan sadece kendi yaşamı üzerin-

de değil, toplumun ve çevresindeki insan topluluklarının üzerinde de belirleyici, değiştirici bir etkiye sahip olur. Bu tür insanların yaşam üzerindeki etkisi bedensel ölümlerinden sonra da artarak devam eder. Önemli olan ideolojisine, siyasetine, değerlerine her yönüyle bağlı kalmak ve ona layık bir yaşamın öznesi olmaktır. Bu yaşam felsefesiyle yaşayan ve direnen devrimci birey her zaman etrafını aydınlatan bir meşale olacaktır. Yaşarken de, ölümsüzleşirken de meşale olmak.

Direnirken meşale ölümsüzleşirken Muharremce... Bunun Muharremce anlatım yalındır. Başka bir hapishanedeki yoldaşına yazdığı mektuplarda düşünüşünü ve hissedişini şöyle yazar sayfalara; “yüreğinden kopup sunduğun o güzel mektubunu aldım. Yine yazabiliyor-ken iki satır da olsa -sen her ne kadar ‘sen yazma ben yazarım’ desende- ki nedenini

anlamak mümkün değil elbet- yazayım istedim. Zira gittikçe yoğunlaşan özlemlerimiz bir nebze de olsa kağıda dökülen kelimelerle hafifliyor. Seni ve kendimi bundan mahrum bırakmak istemedim. **Diğer taraftan verilmiş sözlerin yaşamımızın son anına kadar tutulmasının önemini de biliyoruz.”**

(...)

“İki hafta önce ziyarette bayıldım. Kafamı önce duvara sonrasında da yere çarpmışım. Küçük bir patlak ve iki adet şiş oluştu.

Gözlerimi açtığımda hastane (...) serum takılmış halde buldum kendimi 4, 5 gardiyan da zorla müdahale girişimlerini boşa çıkarmamı engellemek için, ağızımla çekebilirim diye, kafamda dahil ellerimi, kollarımı ve ayaklarımı tutmuşlardı. Nasıl başardığımı bilmiyorum ama iğneyi damardan çıkarmayı başarmışım. Bu kezde çok daha sıkı tutarak diğer koluma bağladılar. Bağırma- lar vb. de fayda etmedi.

Tam bir tecavüz hissi yaşadım o an. O an, yine neredeyse gözümün önünden hiç gitmeyen Nergiz yoldaş vardı.”

Muharremce bir direnişin en yalın anlatımıdır bu. Zorla müdahale işkencesi “hayata dönüş” operasyonu gibi hayatı öldürüşün bir biçimiydi. “Zorla tedavi” - Amaç işkence ve sakat bırakmak- Hafızasını çalmak. Yıldırma- yarı hafızalı hale

getirilmiş olarak iradesine hükmetmek ve teslim almaktır. Sonrada “tedaviyi kabul ederek Ölüm Orucu’nu bıraktı” açıklamasıyla “zafer” kazanmak. Direniş ve direnişçinin kimliğine leke sürmek. Onurunu ve alınındaki kızıl bantı lekeletmek. Faşizmin “zorla tedavi” işkencesinden hedeflediği buydu. Ancak o saldırıda diğer saldırılar gibi boşa çıkarıldı.

“Zorla tedavi” işkencesiyle sakat bırakmak ya da teslim almak saldırısı Muharremce bir direnişle boşa çıkarılmıştı. O anlarda bile yaşamın her anını bilinçle, iradeyle direnişe dönüştürmesinin, her anında yoldaş sevgisiyle, özlemiyle beslenmenin, tecavüze uğradığını hissettiği anda bile can yoldaşı, Parti’nin ilk Ölüm Orucu şehidi, 19 Aralık direnişinde Ümraniye’de oluşturulan direnişin komutanlığının kadınlar cephesindeki üyesi ve komutan Muharrem’in asi, boyun eğmez savaşçısı Nergiz yoldaşın direngenliğini ve onun coşkun gülüşünü düşünmektedir. **En “yalnız” bırakıldığı -tutulduğu- anda, iğrenç işkencilerin pençesinde kuşatıldığı yerde o kendini asla yalnız düşünmemekte ve görmemektedir.** Yoldaşlarını ve partisini, siperdaşları ve halkı onun yanbaşındadır. Beyninde ve yüreğindedir. Onu güçlü kılan, yenilmez ve yıkılmaz kılan enerji ve gıdayı buradan almakta-

dır. **Tarihsel direniş geleneğimizin bayrağını Muharremce taşımanın, dalgalandırmanın, onların onurlu anısına bağlı kalmanın en nadide örneğini sergilemektedir. Düşmanın vahşi saldırılarının her biri onun berrak ve kararlı tutumuyla parçalanmakta ve Muharremce bir bayrak çekilmekte direnişimizin zirvelerine. An an direniş.. An an zafer...**

En çok verdiği sözleri tutmanın önemine vurgu yapmaktadır. Partiye, halka yoldaşa ve şehitlere verilen sözleri tutmanın bir dava adamı açısından vazgeçilmez önemini yine yalın bir dille şöyle ifade etmektedir.

“Sözümü de irademim götürebileceği son nokta ne ise götürüp tutmaya çalışacağım. Verdiğim sözleri tutma konusunda inatçı olduğumu da hemen belirtiyim” diyerek **“Muharremce söz verilir ve verilen söz Muharremce tutulur”** anlayışı ve pratiğini bir meşale gibi kalıcılaştırdı. Şimdi Muharrem’in yoldaşları O’nun gibi yakın sözler veriyor ve O’nun gibi inatçı tutuyor sözlerini.

Verilmiş sözler vardır tutulur. Verilmiş sözler vardır uğruna ölünür. Direniş ve zafer için, Parti ve yoldaş için, halk ve devrim için; asla teslim olunmayacak “Sözü Muharremce tutuldu ve verilen sözler uğruna Muharremce ölümsüzleşti.... Devam ediyor mektubuna;

“Bizi ayırdıklarımı sananlara özlemlerimiz, duygu ve düşüncelerimiz şamar oluyor. Biz birbirimizde büyüyoruz böylece, öyle değil mi?” Diye yazıyor.

Ve türkülerde hasret, türkülerde seveda, türkülerde

Nergiz GÜlmez

kavga, türkülerde umut ve coşku.. Ve hüznün. Hepsi Muharremce söyleniyor şimdi. O halk türkülerine tutkun bir komünist, seveda ve kavga dolu bir yürek... Halkımızın tarih boyunca yaşadığı

acıları, yoksullukları, ayrılık ve özlemleri, seveda ve kavgaları, umut ve coşkuları, sevinçleri türkülerde duyar ve hissederdi. Derinden... Yürek sıcaklığında. Bilinç

aydınlığında ezgiler... Ne zaman, nerede bir halk ezgisini duysa, bir türkü söy-

lense onun yüreğinde fırtınalar eser, gözleri mevsim değiştirirdi. Hele bu zindanda olunca ve direnişin içinde olunca... O zaman şunları yazar yoldaşına.

“Can yoldaşım, sigarayı azaltmaya çalıştığım bu sü-

reçte TV. de Özlem Özdil çıktı. Ve “kelepçeler sıkar beni gönlüm dağlarda” diyor. “Demir kapı kör pencere (sanırım öyleydi) sıkar beni gönlüm dağlarda” dedi. Türkü başlar başlamaz yaptım bir sigara derin bir-iki nefes çektim. Sonra türkü bitince kendime geldim. Yarılanmışım sigarayı kısacık sözleri olan bu türkü de. Ve verilmiş; sözleri anımsayıp yarıdayken sigarayı söndürdüm. Yan hücrelerde kalan dostlarla paylaşmak için açtım sesini sonuna kadar, üçümüz birlikte dinledik.”

Yine aynı hapisanede kalan başka bir yoldaşa yazdığı “not”ta hem duygu ve düşüncelerini hem de ‘Anacın’ türküsünün sözlerini yazıp paylaşmak, bu türküyle hissetmek ister.

“Baharın ilk müjdecisidir
Gül ile Nergiz
Hayatımda gül bahar olsa
Ne fayda sensiz
Benim dermanım devam
Benim en temiz havam
Yoldaşım vurulmuş
Goy gidim Anacın
Bir dağ yeli esip geçip bağ-
rında

Ah.... Ah....
Penceremde güle dönüp
Esip gelecek, esip gelecek
Ne senin yanından çıksın
Ne de ben unuttum, ağladım
İçime bir ah düşüp yakar
Yandıılar yakar,
yandıılar yakar
Yangınlar dağları
Benim dermanım devam
Benim en temiz havam
Yoldaşım vurulmuş

Goy gidim Anacan.”

Muharremce bir ezgi bu. Notunun girişine türkü sözlerini yazdıktan sonra şöyle sesleniyor yoldaşlarına;

“Can yoldaşlar merhaba!..

Binlerce merhaba.. Özlem dolu merhaba.. MERHABA!... Sizlere bir türkü vesilesiyle seslenebilsem de, aradan geçen onca zaman asırlar gibi geliyor bana. Hergün özlemin daha çok yoğunlaştığı bu süreçte, kıscak bir selam, bir ses (elbette yazılı) verebilmenin coşkusunu nasıl ifade edeceğimi bilmesem de, yaşadığım o süreç, gördüğüm en ağır işkencelerden daha ağır geliyor inan ki. Telefonun bir ucuna sesini ulaştırmamak ve dostlardan yardım istemek gibi. Ama zaman

zaman yazdığınız notlardan bunu anladığınızı, anlayabildiğimizi (boyutunu bilmesem de) düşünüyorum.

(...) Can yoldaşlar notu okunaklı ve kısa olsun diye yavaş yazıyorum. Aslında kısa da olsa hepimize tek tek seslenmek istiyordum ama olmadı.

(...) Çağlar yoldaşın dün doğum günü olduğunu öğrendim. En içten, en coşkulu şekilde kutluyorum. İyi ki varsın yoldaş. **İyiki varız!..**

Sonlarken tüm yoldaşları özlemlerle, inançla, coşkuyla, kararlılık ve sevgiyle öpüyorum... öpüyorum Nergiz direngenliğinde. Yukarıda bahsettiğim türkünün Grup Yorum’un deneme kasetinde olduğunu söyledi P/C’li dost. Söylenişini çevredeki dostlardan duyanlar vardır

belki, dinlemeyi başarabilirseniz, bunun ne kadar etkili bir türkü olduğunu anlayabilirsiniz... Neyse bulur ve söyleyebilirsiniz beni ona asıl olarak yürüyüş düşlerimizi (diringenliğini elbette) anımsayarak onlara söyleyin!.. Özlemlerle öpüyorum tekrar tekrar. 23 Haziran 2001 Muharrem.”

Sürecin her anına bilinç ve iradeyle hükmeden, kendini uzun süreli çatışmalara hazırlayan, anı buna göre yaşayan, kendisiyle parti, kendisiyle direniş, kendisiyle zafer, kendisiyle yoldaşları, siperdaşları ve kendisiyle düşman arasındaki ilişkiyi her türlü muğlaklıktan arındırarak berraklaştıran Muharrem yoldaş, tüm sınırlanmışlığa ve kuşatılmışlığa rağmen şöyle anlatıyor.

“Bana gelince, görece daha iyi olmama rağmen diğer yoldaşlardan, yaşamın diyalektiği her geçen gün hükmünü yaşama geçirmeye çalışıyor. İrademle çatışsa da galip gelenin o olacağını biliyorum. Utkunun bizim olacağı gibi bedelleri ne olursa olsun...”

Aynı konuda başka bir yoldaşa ise şunları yazıyor;

“(...) kısaca kendimden bahsedip bitireyim can yoldaşlarım. Uzun bahsetmeyeceğim. Zira geçenlerde bilincimde açıkken üç kez zorla serum taktılar. Hem de ne takma!.. Anlatamayacağım.. Ama fiziksel olarak bayağı boğuştuk. Fiziksel olarak çok hırpalandım. Zira

Sinan GÜnel

Biliyorum direndiğim sürece özüme, özümüze helal getirmiyorum. Önemli olan bana birşeyler gelmesi değil. Partimize, davamıza, sürecimize elbette oradan bakmak gerekir...

(ilkinden bahsetmiştim) o denli acı veriyor... **Biliyorum direndiğim sürece özüme, özümüze helal getirmiyorum. Önemli olan bana birşeyler gelmesi değil. Partimize, davamıza, sürecimize elbette oradan bakmak gerekir...** (..) isim belirtmeden siz dahil başta alını bantlılarımız olmak üzere coşkunca ama "Nergizce" tüm yoldaşları öpüyor ve kucaklıyorum. Tüm dostlara selamlar, sevgiler. Zafer mutlaka bizim olacak. 21. 6. 2001"

İşte yazımın başından beri vurgulamak istediğim Muharremce düşünüş ve direnişin en yalın halinin kendi anlatımından aktarılışı böyle. Nasıl bir dava adamı olmamız gerektiği ve özümüzün ne olduğu ve bunu nasıl korumamız gerektiğinin anlatımı ve pratik yaşamı..

Bu yüzden her anı Muharremce direniş, her anı Muharremce zafer olan bir mevsimler boyu direniş zirvesi ve bayrağıdır onun yürüyüşü.

Direnişimizin zirvesinde dalgalanan bu partili bayrak faşizmi çaresizleştirip saldırganlaştırıyordu. Ve mevsimler boyu saldırının Muharremce yönelik "özel" bir yanı vardı. Zira o, halk savaşının sönmeyen ateşinde pişmiş bir "partizan öfkesi"ydi. TC 76 yıllık tarihinde "Apo'yu yakalayarak" en büyük zaferlerini (!) kutladığı ve Kürt halkına yönelik linç girişimlerinin pervasızlaştığı bir dönemde Çankırı Valisi'nin beyninde patlayan ateş topunun bilinciydi. Bu devrimci eylemin planlayıcısı ve yöneticisiydi. Eylemin siyasal, askeri yönü büyük ve etkileyiciydi. Hesaplaşma buna bağlı olarak büyük ve keskindi. Bu büyük ve keskin hesaplaşmanın ruhuna uygun bir duruş ve yürüyüş kazanmanın garantisiydi. Oysa bazen büyük şeyler yapılır ona, onun büyüklüğüne uygun bir duruş gösterilmez. Geriye düşülür, sıradanlaşılır. Bu tür kişilikler yaptıklarıyla amaçları, ideolojileri arasında doğru ve tutarlı bir ilişki kuramaz ve kişiliğini buna göre donatamazlar. Böyle olunca yenilgili ve zaaflyanlar ortam bulunca hemen açığa çıkar. Oysa Muharremce direniş yaşamın her alanında ve her konuda sürdürülür.

İstanbul'da gözaltına alınmasıyla direnişini açıkça ilan eder. İşkenceci polisler daha sokakta bu direniş karşısında şaşırırlar. O ilk hamleyle daha yakalanma anın-

da çatışmanın inisiyatifini ele geçirmiştir. Sakin ve kararlı... Ve günler boyu tek kelime konuşmadan çıkar işkence muharebesinden. Düşman yenilmiştir. Gerçek kimliğini bile öğrenemez. Sonra onun gerçek kimliği ve bir mühendis olduğu öğrenilir. Şaşkınlıkla birlikte yenilgiyi kabul eder düşman.

Ümraniye zindanına konulur. Ankara DGM'de idamdan yargılanır. **Zindanlar cephesinde partinin merkezi örgütlenmesi olan ZGK (Zindanlar Genel Komitesi)'da konumlandırılır.** ZGK üyesi olarak aynı zamanda zindan direnişlerinin Ümraniye cephesinde oluşturulan 'Güvenlik Komitesi'nin komutanıdır. Uluçanlar direnişi, Burdur direnişi onun komutanlığında yönetilir Ümraniye'de. Ve 19 Aralık... 4 gün boyunca süren savaşın komutanı olarak tüm sürecin başından sonuna kadar örgütleyicisi ve yöneticilerinden biridir. Ve zindanlar cephesinden özgürlük tutkusunu yitirmemesinin adı olarak, Ümraniye'de tamamlanamayan özgürlük eyleminin (tünel faaliyeti) komutanıdır.

Elbette onun mücadele yaşamını bütünlüklü olarak anlatmanın olanağına sahip değiliz bu sınırlanmışlık koşullarında hiç şüphesiz partimiz ve yoldaşlarımız çeşitli boyutlarıyla anlatacaktır, anlatılmalıdır. Zira her bir dava adamının, tarihsel kim-

liğini, direniş bayrağının halka ve yoldaşlara anlatılması hem onun yaşatılması hem de ondan öğrenmenin biçimidir.

Ve elbette tek yanlı ve abartılı anlatımlar zararlıdır. Nesnel gerçekler üzerinden onun -şehitlerimizin- özelliklerini, kazanımlarını rafine etmeliyiz. Bunun sağlıklı ve bilimsel olabilmesi için içinde bulunduğumuz tarihsel, sosyal, siyasal süreci doğru çözümleyip bununla diyalektik ilişki içinde olmalıyız. Bundan koparılarak yapılacak her değerlendirme subjektif ve yanlış olacaktır. Bu ise ideallerimizi, değerlerimizi ve şehitlerimizi yıpratır.

Tabii ki her devrimci ve komünist gibi bu toplumun bir üyesi ve onun içinden çıkıp gelen her devrimci birey gibi Muharrem yoldaşında, tüm şehitlerimizin de ya da direnişçilerimizin de zaafı, eksik yanları vardır. Bu yadsınmaz bir gerçektir. Önemli olan bunların olup olmaması değildir. Önemli olan bunlara karşı nasıl mücadele ettiği ve düşmana karşı savaşırken birer “iç düşman” rolü oynayan bu zaaf ve eksikliklere karşı nasıl savaştığıdır. İşte sorunun özü bu. Ve bu konuda da Muharremce bir savaşım yenilenme ve yetkinleşme pratiği görüyoruz. Her görev, her sorumluluk, her çatışma yenilenmenin ve yetkinleşmenin bir sentezidir Muharrem yoldaşa. Nite-

kim mevsimler boyu ona yön veren, yeniden yeniden üreten bu özelliştir.

İşte faşizmin ona “özel” davranmasının anlamı bu bütünlük içindedir. Sadece bunlar değil. Her anını direnişe dönüştürdüğü mevsimler boyu yürüyüşte düşmanın her saldırısına karşı aktif tavır alan bir duruş gösterdi. “Zorla tedavi” işkencesine karşı fiziki olarak direndi. Direnişi, partiyi haykırdı. Düşmanı, işkenceleri teşhir etti. Yargıladı. Hesap sordu. Mahkum etti faşizmin cellatlarını. İntikam yeminleri içti. “Zorla tedavi” işkencesine karşı asla moralini bozmadı, direniş azmini, kararlılığını hep zirvelerde tuttu. Tüm bunları sadece kendisiyle sınırlı tutmadı. Direniş boyunca zorla müdahale edilerek iradeleri kırılan, hafızasını yitiren, zayıf düşen yoldaşlara, siperdaşlara sürekli moral vermeye çalıştı. “Müdahaleyi kabul etmeyin. Tedaviyi kabul etmeyin. Boyun eğmeyin ve asla teslim olmayın. Yeniden başlayın!” çağrıları yaptı. Sloganlar haykırdı. İşte bu nedenden ötürü ona sürekli saldırıyor, hastaneye dahi yatırmıyorlardı. Diğer direnişçilerden yalıtıyorlardı. Hastaneye günü birlik götürüp, tecrit uygulandı. Zindana getirdiklerinde de yine aynı saldırılarla tek kişilik hücrelerde tutuluyordu. Mevsimler boyu böyle sürdü. Ancak tüm bunların hiçbirisi O’nun bilincinde, kararlılığında, inan-

cında ve verdiği sözleri tutmada asla bir sarsıntı yaratmadı. Tam tersine gücünü, kararlılığını artırdı. Kin ve öfke doldu yüreği -sınıf kını- Bir dava adamı, partili bir kadro ve bir komutanın yapması gerekenleri yaptı. Sakin, yalın ve hesapsızca. Bu duruşun ve direnişin adı bu yüzden, Muharremce şimdi.

Faşizmin yalan ve hileli saldırılarından biri de “ceza ertelemes”i adı altında “tahliye” tasfiyesidir. Direnişçilerin çoğu sakat bırakılıp “tahliye” edildi. Ancak yeni ekipler boşalan mevzileri doldurdu. Saldırı boşa çıkarıldı.

Çıkarılan yasaya göre yine Muharrem yoldaşında “tahliye” edilmesi gerekiyordu. Ancak faşizmin “özel” tutumu burada da bariz biçimde gösterildi. Baştan kararlaştırılmıştı. Ya hafızası çalınacak ya da öldürülecekti. O muazzam bir dirençle hafızasını çaldırtmadı. Düşünme yeteneğini yitirmemek için özel bir kilitlenme ve egzersizle bunu

Bir dava adamı, partili bir kadro ve bir komutanın yapması gerekenleri yaptı. Sakin, yalın ve hesapsızca. Bu duruşun ve direnişin adı bu yüzden, Muharremce şimdi.

sürdürüyordu. Bu direniş karşısında faşizmin onun ölümünü kararlaştırmıştı. Zira o her aşamada faşizmi yargılıyor, hesap soruyor, meydan okuyordu.

Bu hesap soruşlarının birinde Ankara 2 No'lu DGM ve onun faşist başkanı Orhan Karadeniz'e yöneliktir. Ölüm Orucu direnişinde aylarca hücre hücre erimesine rağmen zorla mahkemeye götürülür. Kandıra'dan Ankara'ya. DGM başkanı ayağa kalkmasını söyler. Muharrem yoldaş ise ayağa kalkmayı reddeder ve Ölüm Orucu direnişinin hedeflerini, taleplerini anlatır. Ayağa kalkmaz. Oturduğu yerden söz alarak özlü bir siyasi savunma yapar. Çankırı eyleminin siyasal önemini anlatır ve savunur. Ölüm Orucunu, direnişinin zaferini haykırır faşizmin yüzüne. DGM'leri ve onun faşist başkanlarından Orhan Karadeniz'i yargılar ve ölüme mahkum eder mahkeme salonunda. Partinin er ya da geç bu kararı yerine getireceğine olan inancını koyar ortaya. Neye uğradığını şaşırın DGM heyeti aciz ve kinle apar-topar dışarı çıkarır ve yeniden Kandıra F tipine gönderir. Ankara DGM ilk kez böyle bir cüretle yüzyüze kalmış olmanın saldırganlığıyla "özel" tutumunu sürdürür. Dr. heyetinin raporu olmasına rağmen "tahliye" etmez ve "tahliye"yi engeller. Ancak bu "özel" saldırı onun bilincinde oldu-

ğu ve üstesinden gelmekte zorlanmadığı bir durumdu. Zira direniş ve zafer, parti ve yoldaş diyalektiğinde olduğu gibi savaş ve düşman diyalektiği de berrak biçimde kavranmıştı onun tarafından. Bu kavrayış ve donanımın ürünü olarak o, yenilgiyi, karamsarlığı, ikilemi umutsuzluğu infaz ederek, onur, direnci, zaferi büyüterek yürüyordu. Düşünce ve duygu dünyasındaki ölümü, yenilgiyi yakmış ve küllerini çoktan savurmuştu "Bu can bu tende kaldıkça" düşmana karşı nasıl direneceğini ve kazanacağını an an yaşadı ve yaşattı. Ve bu yaşattılış artık Muharremce...

Faşizmin tecrit ve izolasyon saldırısıyla hedeflediği örgütsüzleştirme ve teslim alma planına karşı asla yalnız hissetmedi kendini. Partiyle düşündü, partiyle yaşadı, partiyle direndi. Hücre hücre eriyen bedenini iradeyle ayakta tutmayı düşmana karşı bir direnişin, bir meydan okuyan ve asla teslim olmayışın sembolü haline getirdi. Ciğerleri iflas edip onu solunum cihazına mahkum ederken, o hafızasını hala koruyor ve düşünüyor olmasını ve bizleri yaşattıyor olmasını, verdiği sözleri tutmuş olmanın huzurunu ve zaferini yaşıyordu. Yüzüne yayılan sıcak aydınlık Muharremce bir vedaydı.

3 Ağustos 2001 tarihinden itibaren düşünce ve duygu dünyamız Muharremce nehir akışıdır artık. Ve;

*-Mevsimler yitirdi anlamını-
Bir alev topu patlar karanlığın/
dehlizlerinde
Bir bayrak dikilir siperlerin/
burçlarına
Başlar yıldızlara değer Mu-
harremce
Bir yıldız kayar yüreğimde
Yanar yanar yanarım
Hüzünlü bir türkü olur di-
limde
Volkanik patlamalarla sarstı-
lırım
Bırakırım kendimi hüüzünlü
akışlara
Akar akar akarım
Ovalarda dingin ve çavlan-
sız
Sonra coşkun akışlarda bu-
lurum kendimi
Işıksız kanyonlar yarar dağ-
lar aşarım
Hırçın, öfkeli ve çavlanlı
Çağlar, çağlar, çağlarım.
Buluşurum toprakla, orman-
la, denizle
Savrulur hüüzün sarsıntı du-
rur
Gözlerimin mevsimi değişir.
Bulut dağılır, yağmur diner
Yürekteki ateş gözlerde ışıır
Al şafaklar görkemli buluş-
malara hazır
Hüzünlü ufuklar yeni batış-
lara
Mevsimler hala açlık çığlı-
ğında
Onur güneşin sofrasında
Muharremce
Yediği güneş, içtiği güneş
Bu yüzden dostlarım
Mevsimler yitirdi anlamını
16 Ağustos 2001*

Nepal Komünist Partisi (Birleşik Merkez) Maoizm üzerine

Açıklama: Aşağıdaki yazı, Ekim-Kasım-Aralık 1993 tarihli Partizan dergisinin 16. sayısında yayınlanmıştır. Proletaryanın ve ezilen halkların ölümsüz önderi Mao Zedung'un ölümünün 25. yıl dönümü vesilesiyle, Maoizm hakkında kısa bir değerlendirme olan bu tarihsel belgeyi okurlarımızın değerlendirmesine sunuyoruz.

“Bu yüzden devrimci komünistlerin (ki bunlar halihazırda Maoizm’i bugünkü ML’nin düşüncesi olarak yakalayanlardır) Maoizm’i sağlam ve katı bir şekilde kullanmaları gerekir. Çin’de karşı-devrimden sonra Maoizm’e karşı yapılan sağcı saldırılar ışığında bir çok eski devrimci dahi Maoizm düşüncesini düşürmeye yönelik çalışmalar yaptılar ve Maoizm’i 3. aşama olarak görmeyi kabul etmediler. Problemin aslı buradadır. Bu nedenle Mao’nun Marksizm’in üç aşamasında yaptığı katkıların açıklanmasında ve belirlenmesi gerekli olmaktadır.”

OTarihsel deneyimler ve sınıf savaşımı sırasında Marksizm, enternasyonal proleter devriminin bilimi olarak kullanıldı. Marksizmin Karl Marks tarafından zaman zaman ortaya çıkan sınıf savaşları dönemlerinde kurulduğu herkes tarafından bilinmektedir. Bu üç ana bölümü içerir; **felsefe, ekonomi-politik ve bilimsel sosyalizm**. Bilimsel olduğundan ötürü Marksizmin sürekli gelişmesi doğaldır. Yeni deneyimler ışığında Lenin, Marksizm’i, gelişmesinin ikinci aşamasına, Leninizm’e yükseltti. Bugün bu bilim, sınıf savaşı gelişmesinde üçüncü büyük aşamasına gelmiş bulunuyor. Bu yeni büyük aşama, Mao Zedung tarafından geliştirilen Maoizmdir. Enternasyonal Proletarya bugün bu bilimlere; Marksizm-Leninizm-Maoizm’i bir evrensel bütünlük içerisinde görüyor. Maoizm’i yakalamadan hiç kimse gerçek bir komünist olamaz. Günümüzün Marksizm-Leninizm’i olduğundan dolayı gerici ve revizyonistler Maoizm’e saldırmış bulunuyorlar? ML’nin sınıf savaşımında orta-

ya çıkması gibi Maoizm de çeşitli mücadeleler içerisinde sınıf savaşımı arenasında kurulmuştur.

Bizim hareketimiz, Mao’nun katkılarına ML yaklaşmasına rağmen, Mao’nun bu katkılarını MZD olarak açıklıyordu. Biz, Mao’nun katkılarını proletaryanın evrensel teorisi olarak almak koşulu ile her türlü revizyonizme ve gericiliğe karşı savaşıyoruz ve MZD’nin ML’nin bugün yaşadığımız dünyadaki hali olarak ilan ediyoruz. Bununla beraber Çin’de sağ revizyonizmin Mao yoldaş öldükten sonra baskın çıkması üzerine durum değişiklik arz etti. Bugün revizyonist Deng kliği MZD’nin terminolojisini kullanarak Mao’nun devrimci öğretilerini öldürüyor. Günümüzde “Mao Zedung Düşüncesi” bir yandan reformistler tarafından “Düşünce” kelimesinin ağırlığına göre kullanılmakta, öte yanda ise devrimci komünistler tarafından evrensel prensip olarak kullanılmaktadır. Bu açıdan “Düşünce” teriminin yanlış kullanılmasına “izm” bilimsel terimi ile bera-

ber devam edilmesi sadece sağcı revizyonizme yararlanabilecekleri bir boşluk sağlamak demektir. Bu yüzden devrimci komünistlerin (ki bunlar halihazırda Maoizm'i bugünkü ML'nin düşüncesi olarak yakalayanlardır) Maoizm'i sağlam ve katı bir şekilde kullanmaları gerekir. Çin'de karşı-devrimden sonra Maoizm'e karşı yapılan sağcı saldırılar ışığında bir çok eski devrimci dahi Maoizm düşüncesini düşürmeye yönelik çalışmalar yaptılar ve Maoizm'i 3. aşama olarak görmeyi kabul etmediler. Problemin aslı buradadır. Bu nedenle Mao'nun Marksizm'in üç aşamasında yaptığı katkıların açıklanmasında ve belirlenmesi gerekli olmaktadır. Mao'nun felsefe, ekonomi-politik ve bilimsel sosyalizm alanlarında yaptığı katkıları incelemek şarttır.

A- FELSEFE ALANINDA

, diyalektik materyalizmin; doğa-toplum ve insan bilgisi alanlarında diyalektiğin temel kanunu olan çelişkinin esaslarını tespit etmiştir. Çelişkinin evrensel analizi, gelişmesi, yöntemi ve çelişkilerin belirleyici esaslarının kavranması diyalektik gelişmesinin üst aşamasıdır. Devrimin taktik ve stratejisini belirlemede, formüle etmede çelişkinin yasaları önemli rol oynamıştır.

2- Mao'nun tartışma götürmez bilgi teorisinin analizi; sınıf savaşımını belirlemede- tanımlamada, üretim için mücadelede, bilginin bilimsel tecrübe kaynaklarında, dönüşüm yapmada, algısal bilgide teori ve pratik karşılıklı ilişkiler içerisinde.

3- Çok derin ve bilge analizi

sayesinde, revizyonizme karşı mücadelede diyalektiği çok iyi kavraması sonucunda devrimcilerin elinde çok keskin ve sağlam silah oluştu-ortaya çıktı- sahip olundu.

4-Bazı somut şartlarda üst-yapı kesin rol oynar, burjuva düşünen revizyonistlere karşı mü-

cadelede bilincin analizi çok önemlidir. Revizyonizmin "üretici güçlerin teorisini", "ekonomizm"i, metafizik bakış açısını, olayları tek taraflı gören, karşılıklı ilişkiyi kavrayamayan, üst-yapının yalancı- sahte burjuvalarını oraya çıkarmada bilincin analizi oldukça önemlidir.

5- Mao, ihtiyaç ve işlevliliğin tecrübelerini, okuma odalarından, teori kütüphanelerinden dışarı çıkartarak teorinin-felsefenin yenilmez bir silah olduğunu kanıtlamıştır. Böylelikle diyalektik materyalist felsefeyi güçlü fiziksel güce çevirdi. Burada, teori ile pratik arasındaki diyalektik bağı çok iyi kavramak gerekir.

B- EKONOMİ-POLİTİK ALANINDA

1- Burada Mao'nun bürokratik kapitalizmin doğası hakkında keşfi çok önemlidir. Ezilen ve sömürülen ülkelerdeki bürokratik kapitalizmin (ki bu kapitalizm monopol kapitalizm olarak görev görüyor) yok edilmesi, bir yandan neo-koloni formunda bulunan emperyalizmin insanlık dışı karakterini yok etmek, bir yandan da ezilen ülkelerde devrimin hedeflerini belirlemeye yardım etmiştir. Bürokratik kapitalizmin yok edilmesi yolu ile emperyalizm, ezilen ve sömürülen ülkelerden temizlenebilir.

2 - Mao, sosyalist bazda ekonominin temel prensiplerini belirlemede büyük rol oynamıştır. (Sovyetlerde yaşanan tecrübeleri dikkatlice gözden geçirmesi ile).

"Devrimi yakala, üretimi artır" ve "Kızıl ve uzman" sloganları ile sadece bürokratik talimat ile değil, fakat halkın katılımını arttırmak yolu ile dönen bir ekonomi, sosyalist ekonomi olabilir ve kati bir şekilde geliştirilir.

3- Yeni Demokratik Devrim programında; ekonomi-politika-sında, toprak bazında feodalizmi yıkmak, monopol durumunda olan tüm yerli ve yabancı kuruluşları ele geçirmek, halkın yaşantısını kontrol etmeyen özel sermayeyi kontrol etmek ve yol göstermek gerekiyor. Yukarıda anlatılanlardan anlaşılacağı gibi Mao'nun ekonomi-politik alanında yaptığı katkılar çok açıktır.

C- BİLİMSEL SOSYALİZM ALANINDA

1- Mao'nun ezilen ve sömürülen ülkelerde Yeni Demokratik Devrim'in gelişmesi alanında yaptığı katkılar herkes tarafından bilinir.

2- Enternasyonal proletarya, emperyalizm süreci boyunca sınıf savaşının tecrübeleri alanında, Halk Savaşı'nın, Marksist askeri bilimin büyük başarılarını olarak sınıf savaşının teorisi ile silahlandırılmıştır. Bu teori, güçlü bir düşmanı yenmenin bilimsel metodunu açığa çıkartmıştır. Mao'nun dediği gibi, **“İktidar namlunun ucundadır”**, bu kendisine güveni belirtir, kanıtlar.

3- Sosyalizmin tüm sürecince devam eden sınıf savaşımı ve hala devam etmekte olan ve Mao tarafından geliştirilen proletarya diktatörlüğü altında devrim (Sovyetlerdeki karşı-devrimi akılda tutmak yoluyla) kapitalizmin yeniden inşası karşısında teorik bir silah olmuştur. Çin'de proletarya önderliğinde gerçekleştirilen üçüncü büyük devrim olan, Büyük Proleter Kültür Devrimi tüm dünya proletaryası için tarihsel bir ışık olmuştur-oluşturur.

4- Mao'nun şu sözleri **“Emperyalistler ve gericiler kağıttan kaplandır”** ve **“Gelecek 50 veya 100 yıl içinde dünya büyük devrimlerden geçecektir”**; seçkin belirtiler taşırlar. Bu sözler, dünya proletaryası için devrim stratejisini belirlemede önemli katkılarda bulunmuştur.

Böylece; felsefi, ekonomipolitik ve bilimsel sosyalizm üçlüsünün bütünlüğünde Mao, Marksist bilimi yeni bir aşamaya getirmiştir. Bu durumda proletarya kendi kurtuluş teorisini bir tek silahta; Marksizm- Leni-

nizm- Maoizm (MLM) de oluşturdu.

Nepal Komünist hareketi içinde Maoizm teriminin kullanılmasına kaşı tartışmalar öne sürülmüş ve hatta bunlar Mao'nun katkılarını hiçe saymaya yönelik olmuştur. Bu gibi insanların hatalı olduklarını kanıtlamadan ileri gidilmesi imkansızdır. Basit olarak onlar;

A-“Çağ teorisi”: Bazı insanlar “izm” ekinin belli bir dönemin tümünü kapsamı gerektiğini söylerler. Bunlara göre; Marksizm, kapitalizm döneminin bir ürünü, Leninizm ise, emperyalizm döneminin bir ürünüdür. fakat Mao'nun böylesi bir dönemi yoktur ve bu yüzden de Ma-

Sonuç olarak, anti-faşist ve anti-emperyalist mücadeleyi daha yüksek bir seviyeye getirmek, yeni militan ve komünist partisi için yapılan çalışmalarda yeni adımlar sağlamak için “Mao Zedung Düşüncesi”nin yanlış kullanımı değil, Maoizm terimini kullanmak esas olmalıdır.

oizm diye bir şey olamaz.

Böyle bir şekilde tartışan insanlar, ne bilimin gelişmesini anlamış ne de Marksizm'i bir bilim olarak kavramışlardır. Bilimin gelişmesini bir dönemin (devrin- çağın) gelişme hızına bağlı tutmak saçmadır ve bilimsel olmayandır. Tek başına bir çağ içinde bilim bir çok kez gelişebilir. Eğer bir dönemde toplumun gelişmesi açısından söz ediliyorsa, emperyalizm de yeni bir dönem değildir, sadece kapitalizmin en yüksek aşamasıdır. Bundan ötürü Leninizm demek doğru olmayacaktır. Bu nedenle olaya dönem ya da çağ olarak bakanlar iflas etmiş oluyorlar (düşünceleri çürütülmüş).

B- Bazı insanlar, Mao'nun orjinal katkılarının olmadığını, bundan dolayı da Maoizm demek doğru değildir, çünkü, Mao'nu söylediği her şeyin zaten daha önceden Lenin tarafından söylendiğini belirtiyorlar.

Bu durum; insanlar “düşünce” kelimesini desteklediklerinde daha ciddi bir hal alıyor. Hiç şüphe yok ki insanlar bu yönde tartıştıklarında, şöyle bir soru ortaya çıkabilir. Neden Lenin'in Marksizm'i yeni bir yapı içinde yorumladığını hiç söylemiyorlar?” Cevap çok açıktır ve basittir. Sadece insanları yanlış yönlendirmek istiyorlar? Eğer böyle yapmazlarsa; ya MZD'yi rehber prensip olarak almayı red edecekler ya da Mao'nun katkılarını hiçe saymaktan vaz geçeceklerdir.

C- Bazı insanlar; Maoizm demekte acele edilmemesi gerektiğini aksi taktirde böylesi büyük bir durumda kimsenin bizim sesimizi duyamayacağını ve böylesi bir terimi bir daha kurmanın zor olduğunu ve bunun gereksiz tartışmaları alevlendireceği yolunda konuşuyorlar-tartışıyorlar. Böylesi bir tartışma da biraz iyi niyetli olsa dahi Marksizm ile uyumsuz. Sorun burada, doğru veya yanlış sorudur. Yoksa acil davranma olayı değildir. Bu gibi tartışmalar yanlıştır. Çünkü gereksiz ödümler vermeye neden olurlar ve ayrıca sürekli bir yanılmaya yol açarlar.

Sonuç olarak, anti-faşist ve anti-emperyalist mücadeleyi daha yüksek bir seviyeye getirmek, yeni militan ve komünist partisi için yapılan çalışmalarda yeni adımlar sağlamak için **“Mao Zedung Düşüncesi”**nin yanlış kullanımı değil, Maoizm terimini kullanmak esas olmalıdır.

Büyük devrimci sanatçı Yılmaz Güney şahsında tüm devrimci ve ilerici sanatçıları anıyoruz

“Baylar, korkunuzu telâşınızı, anlıyoruz. Bugün otlandığınız toprakları, fabrikaları madenleri korumak için her türlü vahşete hazırsınız. Ama bilmelisiniz ki, korkunun ecele faydası yoktur ve hiç hiçbir vahşet bizi haklı davamızdan caydıramayacaktır. Sizi, kendi yarattığınız sosyal – siyasal çelişmeler içinde, döktüğünüz ve dökeceğiniz kanlar içinde boğacağız. Bizim ülkemize dönme hem de zaferle dönme umudumuz ve güvenimiz vardır. Ama sizler bir gün kaçacak ve bir daha dönemeyeceksiniz. Beyaz Ruslar’a bakın, Kral Faruk’a Şah’a, Somoza’ya bakın ve halkın geleceğini görün”

Emekçiler, devrimciler, yoldaşlar!

Ölümünün 17 . yılında büyük devrimci sanatçı Yılmaz Güney ve tüm diğer ilerici ve devrimci sanatçıları bir kez daha anıyoruz. Bizim değerlerimiz olan ve aramızdan ayrılan bu büyük insanları hiçbir zaman unutmayacağız. Onların bir çoğu ülkemizden uzakta sanat yaşamlarına veda ettiler. Nazım Hikmet, Yılmaz Güney ve Ahmet Kaya sürgünde hayata gözlerini yumarken, 12 Eylül’ün en karanlık günlerinde tedavisi faşist cuntacılar tarafından engellenen Ruhi Su gibi değerli sanatçılarımız ise ölüme terk edildi. Enver Gökçe, Hasan Hüseyin, Ahmet Arif, Kemal Tahir’ler ise ömürlerinin çoğunu zindanlarda geçirdiler. Türkiye’de sanatçı demek her türlü baskıya maruz kalmak, Sivas’ta olduğu gibi yakılmak demektir. Ülkemizde ikinci bir baskıya maruz kalan Kürt sanatçı ve araştırmacılarına ise hiç bir hayat hakkı tanınmamaktadır. Musa Anter gibi değerli Kürt araştırmacılar bizzat faşizm tarafından katledilirken, Kürt dilinde konuşmak türkü söylemek, bilimsel yazılar yayınlamak yasakken Türkiye’de sanat ve bilimin özgürlüğünden bahsedilemez. Turan Dursun gibi araş-

tırmacılara hayat hakkının tanınmadığı Türkiye’de istenilen sanatçı ve araştırmacı tipi devletin yanında olan ve halkı uyutan kişiler olması istenmektedir. İşte Yılmaz Güney tüm bu yaklaşımları ret ederek safını ezilenlerden yana koymuş büyük bir devrimci sanatçıydı. O sürgündeyken bile hiçbir zaman umutlarını yitirmemiş devrimci bir sanatçı olarak faşizme meydan okuyarak şöyle diyordu ” Baylar, korkunuzu telâşınızı, anlıyoruz. Bugün otlandığınız toprakları, fabrikaları madenleri korumak için her türlü vahşete hazırsınız. Ama bilmelisiniz ki, korkunun ecele faydası yoktur ve hiç hiçbir vahşet bizi haklı davamızdan caydıramayacaktır. Sizi, kendi yarattığınız sosyal – siyasal çelişmeler içinde, döktüğünüz ve dökeceğiniz kanlar içinde boğacağız. Bizim ülkemize dönme hem de zaferle dönme umudumuz ve güvenimiz vardır. Ama sizler bir gün kaçacak ve bir daha dönemeyeceksiniz. Beyaz Ruslar’a bakın , Kral Faruk’a Şah’a, Somoza’ya bakın ve halkın geleceğini görün” diyordu. İşte faşizmi korkutan da buydu. Evet o fiziki olarak ülkeye geri dönemedi. Ancak onun fikirleri

ve sanata bakışı, eserleri halkın elinde bir meşale gibi yanmaya devam ediyor.

Yılmaz Güney'in en büyük özelliği sanatı siyasetle birleştiren yönüydü. O bir çok burjuva sanatçının yada popülistin yaptığı gibi sanatı sınıflar üstü görmemiş, aksine sanatın sınıfsal yönünü sürekli olarak öne çıkarmış devrimci bir sanat ve siyaset adamıydı. Tüm yazılarında sanata sınıfsal bir bakış açısı getiren Yılmaz Güney sanatın halkın hizmetinde, sınıf mücadelesinde bir silah olarak kullanılmasını savunan devrimci bir kişiydi. Ve o bu bakış açısını Duvar filminde yaptığı konuşmada şu sözlerle dile getirmiştir” Devrim, tek başına silahların çözeceği bir sorun değildir. Belirleyici olmasına karşın, hayatın her alanında sürdürmemiz gereken kültürel, sanatsal ve bir dizi diğer çalışmalarla birleşmesi gerekir. İşte filmimiz ve yaratacağı siyasal sonuçlar, bu anlamda mücadelenin bir parçası olacaktır”. derken bir başka konuşmasında ise “Benim halkım, sadece silahlarla değil, şiirlerle ve şarkılarla da döğüşür. Nazım Hikmet'in şiirleri, en kalın, en acımasız taş duvarları delmeyi başardı. Yüreklerle ve bilinçlere ulaştı. Osmanlı despotizmine karşı mücadele eden Pir Sultan, hala türkülerimizde ve mücadelemizde yaşıyor. Büyük Kürt şairi Cigerhun bu kavranın bir parçasıdır. Eğer ben, bu mücadele geleneğine yeni bir halka eklersem, ne mutlu .” diyerek sanatın sınıf mücadelesiyle olan sıkı bağlarını ortaya koyuyor ve son nefesinde bile tarihe adlarını yazdıran Paris Komünarlarının yanına gömülmek istediğini belirterek sınıfa ve halka bağlılığını tarihe altın harflerle yazdırmış oluyordu.

Yılmaz Güneyin tüm filmleri halkın acılarını ve özlemlerini dile getirmiştir. O en sıradan filmlerinde bile düzene çatmış ve sosyal dengesizliklerin yaratılmasında sorumlu olanın devlet olduğunu belirtmiştir. Arkadaş, Sürü, Duvar, gibi filmlerinde ise açıktan mesaj-

lar vererek feodalizmi ve komprador kapitalizmi açıktan hedef almıştır. O bu özelliğiyle Türkiye’de başat bir sanatçısı olarak halka film yoluyla gerçekleri gösteren büyük bir sanatçı olmuştur.

Faşizm bu özelliğiyle Yılmaz Güneyi sürekli kendi hedefleri arasında tutmuştur. Her fırsatta zindana atılan Yılmaz Güney içerde de devrimci bir sanatçıya yakışan bir tutum ve yaşamla örnek olmuş ve zindan yıllarında da hep üretici olmuştur.

Faşizmin Yılmaz Güneyi neden bu kadar hedef aldığı bu gerçekler ışığında ele aldığımızda anlayabiliriz ancak. Bu günde Türkiye’de devlet halkın yanında olan, sanat ve bilim insanlarına düşmandır. Bir çok sanatçı, bilim adamı, gazeteci ve şair sadece düşüncelerini açıkladığı için zindanlarda çürüyor.

Ülkemizde faşizm kendisine muhalif olan herkese düşmandır. Emperyalizme uşaklıkta yeminli Türk hakim sınıfları ülkeyi emperyalizmin politikalarına denk gelen bir iktidarla yönetiyorlar. IMF ve Dünya Bankası ekonomiye yön veren kurumlar olarak ülkemizi her yönüyle ellerinde tutuyorlar. Halkı yoksulluğa sürükleyen, aç ve işsiz bırakan, tarımı ortadan kaldıran, özelleştirmelerle büyük tekelere peşkeş çekilen sanayiyle ülkemiz ezilen hakları uçuruma sürüklenmektedirler. Ezilen Kürt ulusu her türlü baskı ve yasaklamalarla baskı altında tutulmaya devam ediliyor. 1 Eylül Dünya Barış Günü’nde yasaklanan yürüyüş ve gösterilere yine kan bulaştıran bu düzenden artık bir şey beklemek hayal olmuştur. Türkiye denildiğinde akla galen vurgun, soygun ve rüşvettir. Deprem evlerinin yapımında faşist MHP nin başında bulunduğu Bayındırlık Bakanlığı’nda yapılan büyük vurgunla MHP ye akıtılan trilyonlarla halkın varlıklarının nasıl gasp edildiğine bir kez daha tanık olduk.

Türkiye hapisanelerinde devrimci tutsaklara karşı devam eden katliamlarda şehit düşen devrimci-

lerin sayısı 60’ı geçti. Tüm baskı ve yıldırmalara karşı devrimci tutsakların sürdürdükleri bu görkemli direnişi buradan selamlarken, savaşın parıldayan siperlerinde bedenlerini ortaya koyarak savaşan devrimcileri yalnız bırakmayacağımızı bütün dünyaya bir kez daha haykırıyoruz. Faşizm hapisanelerinde siyasi olarak kaybetmiştir. 19 Aralık 2000 tarihinde 20 hapisaneye birden saldırarak 28 devrimciyi katleden faşist diktatörlük F tiplerine koyduğu devrimcilerin pes edeceği hayaliyle zafer çığlıkları attıysa da devrimciler teslim olmadı ve direnişlerini daha da kararlı bir şekilde sürdürerek ölüm orucunda 32 şehit verme paahasına da olsa direniş bu günlere geldi. Birinci yılına girmeye az bir zaman kalan bu büyük direnişte kazanan devrimci tutsaklar olacaktır. Bundan kimsenin kuşkusu olmamalıdır.

Hayatın her alanında devam eden sınıf mücadelesine yurtdışından bizlerde desteğimizi artırmalıyız. Başta hapisaneler olmak üzere faşist diktatörlüğe karşı mücadelemizi yükseltmeliyiz. Tarafsız olmak diye bir kavram yoktur. Bizlerde tarafız. Bizlerin tarafı ezilen mazlum emekçiler ve haklardır. Görevlerimizin bilinciyle hareket ettiğimizde büyük devrimci sanatçı Yılmaz Güneyin de dediği gibi herkes bilmelidir ki, zafer er yada geç bizim, işçi sınıfının, ezilen halkların ve mazlum ulusların olacaktır.” Bunu tarih mutlaka ama mutlaka yazacaktır.

Yılmaz Güney şahsında ülkemizin tüm devrimci, ilerici aydın ve sanatçılarını bir kez daha anıyor, Enternasyonal bilinç ve ruhla Gorkileri, Brechtleri, Çarlıları ve Nerudalar gibi devrimci sanatçıları da saygıyla anarken, yine Eylül ayı içinde yitirdiğimiz Enternasyonal proletaryanın büyük öğretmeni, ezilen mazlum halkların yol gösterici Başkan Mao Zedung’uda saygıyla anıyoruz.

ATİK
(Avrupa Türkiyeli İşçiler
Konfederasyonu)

BELGELERLE TKP/ML - 3
Karadeniz Dağları'nda TKP/ML TIKKO
gerillalarıyla röportaj ve izlenimler

RÜZGAR BİZDEN **YANA ESİYOR...**

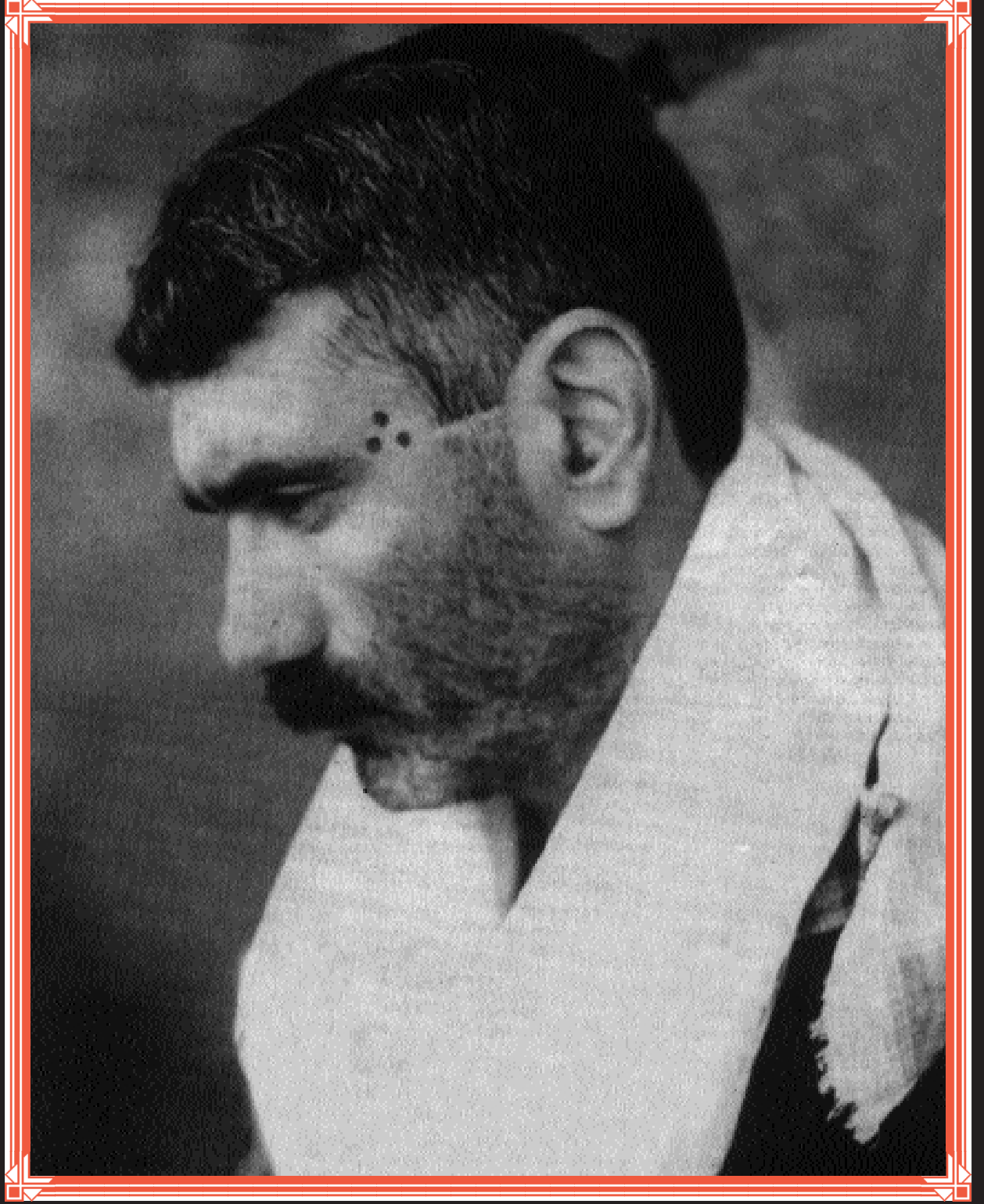
ÇIKTI!
OKU-OKUT

Umut Yayıncılık

UMUT YAYIMCILIK KİTAP LİSTESİ

- ✪ SEÇME YAZILAR (TOPLU) - İbrahim KAYPAKKA YA
- ✪ SEÇME YAZILAR I - İbrahim KAYPAKKAYA
- ✪ SEÇME YAZILAR II - İbrahim KAYPAKKAYA
- ✪ 1 MAYIS HARBİYE DİRENİŞİ (1 Mayıs 1990- Belgeler, savunmalar) .
- ✪ YENİ BAŞLAYANLAR İÇİN MARX - Rius ve arkadaşları
- ✪ YENİ BAŞLAYANLAR İÇİN MAO - Rius ve arkadaşları
- ✪ BAŞKAN MAO'DAN SEÇME SÖZLER (KIZIL KİTAP)
- ✪ YENİ DEMOKRATİK DEVRİM Mao ZEDUNG
- ✪ ÇİN KÜLTÜR DEVRİMİ TARİHİ - Jean DAUBIER
- ✪ FELSEFE BİR SIR DEĞİLDİR
- ✪ BEŞİKÇİ'NİN SAVUNDUĞU GÖRÜŞLER ÜZERİNE - Meral GÜNEŞ ..
- ✪ DOGMATO REVİZYONİZMİNİN SEFALETİ ÜZERİNE
- ✪ ALPLERDEN MUNZUR'A ENTERNASYONALİZM
- ✪ 25. YILINDA ŞAN OLSUN GELİNEBİLİR BİLGE EVREYE
- ✪ TOHUM - Muzaffer ORUÇOĞLU
- ✪ NEWROZ - Muzaffer ORUÇOĞLU
- ✪ KANGURULAR - Muzaffer ORUÇOĞLU
- ✪ KAZANACAĞIMIZ GÜNLER İÇİNDİ - Mehmet Ali ESER
- ✪ NENEMİN MASALLARI - Serdar CAN (Öykü)
- ✪ YUNAN BIÇAĞI - Yılmaz GÜNEY (Öykü)
- ✪ KAHRAMANLIK KLAMLARI - Muzaffer ORUÇOĞLU
- ✪ ÜÇBİN YILIN DESTANI - Serdar CAN
- ✪ DENİZ ÜSTÜNDE ATEŞ İZLERİ - Ogün K.
- ✪ SESSİZLİĞİN ÇIĞLIĞI - Sinan KARAHAN
- ✪ URMİYE MAVİSİ - Emir Ali YAĞAN
- ✪ PARTİZANIN GÜNLÜĞÜ - Safa FERSAL
- ✪ BAHAR ÇİÇEKLERİ VE KRAL - Efendi YILDIZ
- ✪ İŞÇİ SENDİKALARI TEMSİLCİLİĞİ VE GÜNÜMÜZ KOŞULLARINDAKİ SORUNLARI (Broşür)
- ✪ GENEL GREV NEDİR (Broşür)
- ✪ DEVRİMCİ EĞİTİM ÜZERİNE (YDG Eğitim Dizisi II)
- ✪ YÜKSEK ÖĞRENİM GENÇLİĞİ ALANINDA GERÇEKLERİ KAVRAYALIM DEVRİME HİZMET EDELİM (YDG Eğitim Dizisi III)
- ✪ DEMOKRATİK LİSE MÜCADELESİ VE HALK DEMOKRASİSİNDE LİSE EĞİTİMİ (YDG Eğitim Dizisi I)
- ✪ BELGELERLE TKP/ML -2 Fırtınalar İçinde Bıçak Sırtında 1. cilt
- ✪ BELGELERLE TKP/ML -2 Fırtınalar İçinde Bıçak Sırtında 2. cilt
- ✪ ÜLKEMİZ HAPİSHANELERİ VE DİRENÇ ÇİÇEKLERİ

**ÖLÜMÜNÜN 17. YILINDA
DEVRİMCİ SANATÇI
YILMAZ GÜNEY'İ ANIYORUZ**

**“BİZ KENDİMİZİ DÜNYAYI
TEMELLERİNDEN SARSACAK
BİR DAVAYA ADADIK” (1963)
MAO ZEDUNG**

**DÜNYA PROLETARYASI VE EZİLEN
HALKLARIN ÖLÜMSÜZ ÖNDERİ MAO
ZEDUNG’U ÖLÜMÜNÜN 25. YIL
DÖNÜMÜNDE SAYGIYLA ANIYORUZ**